

sint. vel ne hac occasiōe velles p̄mitias se-
mētis vel vini nō dare. qz simul nō sancti-
ficant. Nā semētis p̄mo anno. vinea q̄rto
Facta ḡ altera sanctificatiōe. forte putares
sufficere ad vni⁹ agri sanctificationē. Alia
lra hz. Ne pariter suffocēt. Qd̄ videt̄ vel-
le iosephus dicēs hāc cōmunionē p̄hibi-
tam esse. qz dissimiliū cōiunctione natura
nō letat̄. Item. Nō arabis ī bone simul et
asino. cui⁹ sensū ponit iosephus. bob⁹ scz
tantū arādā terrā esse. vt noīe asini q̄libet
alia animalia exclusa esse itelligam⁹. He-
brei tradūt ob hoc dictū. qz noluit dñs ser-
uili iumento. id ē. asino regē iumentoz co-
pulari. Quattuor enī q̄si regia aīalia ostē-
dit dñs ezechieli. Homo enī rex oīuz aīa-
liū ē. sub q̄ leo ē rex ferarū. aquila rex aīū.
bos rex iumentoz. Quidā hebrei puerili⁹
exponūt. qz scz bos ruminat. putaret asin⁹
ipsū velle comedere. z fame afficeret̄ z defi-
ceret. Itē. Nō indueris vestimēto qd̄ ex li-
no lanaqz cōtextū ē. qz vt dicit iosephus.
Hęc vestis solis sacerdotib⁹ erat concessa.
Hoc vsqz adeo obseruabāt iudei. vt nec
pelles nec aliquā laneā vestē nisi filo laneo
cōsuant. Tradit qz ioseph⁹ iumēta diuer-
si generis. p̄hibita cōmisceri. ne iniuria h̄
transiret ad hoīes. vt pecudib⁹ cōmisceri li-
citū putarent. Multa enī in minoribus p̄-
hibita dicit. ne ad maiora p̄ simile fieret ac-
cessus.

De deletionē amalechitarum Capitulum XVII

p̄ Recepit etiam

dñs vt cū dñarent̄ in terra p̄missi-
onis. delerēt amalech de sub celo. qui p̄missis
transeūtib⁹ p̄ desertū plurimū nocuerunt.
Extremos scz agminis. i. fessos z leprosos
z semīe fluētes. eos scz quib⁹ nō erat fas in-
gredi castra iterficiētes. Et subdidit dñs
huic p̄cepto. Laue ne obliuiscaris. Qd̄ qz
trāsgressus ē saul trāslatū ē regnū a domo
ei⁹. Itē cū itraueris terrā. p̄missiōis tolles
de cūctis frugib⁹ tuis p̄mitias. et pones in
cartallo vase scz vimineo. ibisqz ad locum

quē dñs elegerit. Et facta oblatiōe stans e
diuerso altaris grās ages deo corā sacer-
dote. qz liberavit p̄ez tuū iacob a syro cū p̄-
sequēte. scz laban. z filios ei⁹ de egypto. z
tādē dedit tibi trā lacte z melle manantes.
Hoc semel factū qdā tradūt ī ingressu tre-
s singulis annis tradit ioseph⁹ has grāz
actiones agēdas in
scenophegia. Imo

bis in die. z vespere
z mane iugiter testi-
ficāda ab eis dona-
dei dicit. Itē. Qñ
trāsieris iordanem
gdificabis altare do-
mino d̄ lapidib⁹ q̄s
ferrum nō tetigit. z offeres hostias d̄ nō. et
scribes sup lapides oīa verba legi hui⁹ pla-
ne z lucide. Item postqz enumerauit moy-
ses bñdictiōes obseruatiū legē z maledicti-
ones trāsgressoz. in fine maledictionū ait
p̄phetā do. Reducet te dñs classib⁹ in egyptū.
ibi venderis hostibus tuis ī seruos et
ancillas. z nō erit qui emat. Hęc p̄phetia
postea impleta fuit. qñ triginta iudei etiā p̄
vno denario emebāt. In alexādriā enī vt
dic̄ ioseph⁹. multa milia iudeoz sūt vēdi-
ta. et vix habuerūt emptores. In hac reca-
pitulatiōe ponit ioseph⁹. Ne venenus aut
mortiferū quid vllus israelitarū habeat. z
apud quē iuētū fuerit moriat̄. h̄ patiētes
q̄ ille p̄ quē p̄fectū p̄bat̄ pateretur.

Quod moyses tradidit deuterō-
nomiū leuitis. Capitulū XVIII.

f̄ Acta recapitu-

latione tradidit moyses deuterō-
nomiū leuitis vt reponerēt̄ eā in arcam fḡ-
deris dñi. vt septimo anno remissionis le-
geret̄. vniuersis vtriusqz sexus audiētib⁹ ī
dieb⁹ scenophegię. a sūmo sacerdote ī edi-
to. vt ait ioseph⁹. Itē ait moyses. Scio
intentionē vestram et ceruicē durissimam.
Adhuc viuēte me vobiscū semp̄ contētiō-
se egistis cōtra dñs. q̄nto magl̄ cū mortu⁹
fuero. Ideo iterū moneo vos. ne faciatis

Ideo vero qz i testimoniū hui⁹ admonitio nis. hōiuz mibi dēst testimoniū. aut inuti le eēt qz mortales sūt. imortalia elementa i testimoniū innoco.

Laticū testimoniū. Capi. XIX.

1 **Dicitusqz est**

moyses audiēte vniūso cetū verba carminis hui⁹. Audite celi q̄ loq̄r. audiat t̄ra v̄ba oris mei zc. Cui⁹ carminis hūc ver sū ad s̄ra z tātū exponim⁹. Cōstituit terminū p̄p̄oz iux numerū filioz isrl. i. s̄m numerū p̄sonaz q̄ itrauerūt egyptum posuerat dñs natiōes linguaz. Hebze⁹ sic legit. Consti tuit dñs terminos p̄p̄oz. s̄ terminos filioz isrl constituit iuxta numerū. q. d. Isrl tanqz charū numeravit. alios q̄si viles numero nō distinxit. Alia editio habet. iuxta nume rum angeloz dei.

De morte moysi postquā benedi xit populo. Capitulum. XX.

1 **Dicitusqz ē do**

min⁹ ad moysen eadē die. Ascēde in montē abarim. in montē nebo. id ē. per il lū trāsi in istū. 7 vide terrā chanaā 7 morere Sz anteqz ascēderet moyses bñdixit filios isrl. Bñdictionē vero icēpit i hūc modum. Dñs de syna venit. 7 de seir or⁹ ē nob. Ap paruit de mōte pharan in dextera ei⁹ ignea lex. Tradūt hebrei qz dñs misit angelos su os ad idumeos. 7 ad ismahelitas i pharan 7 obtulit eis legē suā. Quā cū recipe nollēt venit ad indeos i montē syna cū multis mi lib⁹ angeloz. Datis bñdictionib⁹ singula rū tribuū. ascēdit moyses super nebo vsqz i verticē ipsi⁹ q̄ d̄z phasga. et ostendit ei dñs oēz terrā p̄missiōis vsqz ad mare nouissimū 7 ptē australē 7 latitudinē cāpi hiericho. q̄ alio noīe dicta ē ciuitas palmarū. vsqz se gor. Mortuusqz ē ibi moyses i terra moab inbete dño. 7 sepelivit eū dñs ministerio an geloz i valle terre moab. 7 nō cognouit hō mo sepulcrū ei⁹. vsqz i hodiernū diem. Qd̄ ideo factus autumat hebrei. ne ipsi moysen p̄ deo colerēt. qz p̄ni erant ad idolatriam.

Moyses. c. xx. ānoz erat qñ mortuus ē. nec dñ tñ caligauerat ocul⁹ ei⁹. nec dētes ei⁹ mo ti sūt. Et fleuerūt eū filij isrl. xxx. dieb⁹. Et nō surrexit vltra p̄pheta i isrl sicut moyses quē nosset dñs facie ad faciē. i. adeo familiarit̄ Hoc capitulum finale vt ferūt apposuit es dras sic ab illo loco. Ascendit moyses vsqz ad hūc locū. ferūt iosue apposuisse.

Incipit p̄fatio in historiam libri Josue.

De Josue.	capi. i.
De exploratorib⁹ 7 raab.	ca. ij.
De trāsitu iordanis.	ca. iij.
De circūcisione in galgalis.	ca. iij.
De euerfione hiericho.	ca. v.
De lapidatione achoz.	ca. vj.
De incendia hai.	ca. vij.
De dolo gabaonitaz 7 mulcta.	ca. viij.
De quinqz regib⁹ suspensis.	ca. ix.
De xiiij. regib⁹ pcussis a iosue.	ca. x.
De altari in hebal. 7 p̄ma distributione ter re.	capi. xj.
De hebron data ē caleph.	ca. xij.
Quomodo iosue sorte diuisit terram decē tribubus.	ca. xij.
De irriguis axe dat⁹ a p̄re caleph.	ca. xiiij.
De reditu duaz tribuū 7 dimidię.	ca. xv.
De federe qd̄ strauit p̄s ad deū.	ca. xvj.
De morte iosue 7 eleazar.	ca. xvij.

Incipit p̄fatio in historiam li bri Josue.

Iber iosue

1 a noīe auctoris censet q̄ z iesus dicit⁹ ē. Nā iosue et iesus idē ē nomē. Cogno minat⁹ est aut a p̄re iesus

naue vel iosue kennun. i. fili⁹ naue vel filius nun. qd̄ idē ē. Cognoiat⁹ ē aut sic. ad diffe rētiā iesu filij syrach p̄nepotis iesu magne sacerdot⁹. q̄ scripsit ecclesiasticus. Et nota qz s̄m hebreos h̄ incipit scd̄s ordo veteris te stamēti. Qui distinguūt vet⁹ testamētū in tres ordines. Primū vocāt legē. scd̄z p̄phe tas. tertiu⁹ agiographa. In lege ponūt qñ qz libros moysi. In p̄phet̄ octo. iosue. iudi cum. samuel. malachim. esaias. hieremiam.

ezechielē. xij. prophetas. In agiographis ponunt nouē libros veteris testamēti. Qui sup sūt hi dicūt agiographa. id ē. sanctorū sc̄pta qđ nomē cōmune ē oībꝫ sacre sc̄pturę libris

Et qz hi nouē non habuerūt eminētiā p̄ ceterū s̄m quā agnominarent. cōmuni noīe p̄tēti sunt. sicut s̄ nomē cōfessorū generale ē oīū sanctorū. 7 tñ qđā illoꝝ s̄m eminētiā aliquā quā habēt alijs nominibꝫ cēsēnt. dicūt alijs apli. alijs martyres 7 hmōi. In hūc etiā modū vltimꝫ ordo āgeloz cōmuni noīe oīū nūcupat. Origenes autē s̄m grecos ī p̄mo ordie septem ponit libros

Job. dauid. tres libri salomōis. daniel paralipomemon. esdras. hēster. sapiētie ecclesiasticꝫ. Judith tobias. pastor machabeozū apocrypha sunt. qz autor ignorat eoꝝ. s̄ qz de veritate nō dubitat ab ecclia recipiunt. Si autem nec autor nec veritas sciret non reciperent. vt liber de infantia saluatoris. et de assumptione beatę marie virginis.

addēs penthateuco iosue 7 iudicū. 7 vocat ordinē illū eptathēucū. ab epta qđ ē septē 7 thēucos qđ ē volumē. In quocūqꝫ autē ordie sit liber iste historia nō mutat.

De Josue. Capitulum. I.

Actū est autem

post mortē moysi 7 quiescēte luctu ppli qui p̄ eo factꝫ ē. locutꝫ ē dñs ad iosue filiū nun. Moyses seruꝫ meꝫ mortuꝫ ē. Surge 7 trāsi iordane hūc. tu 7 oīs ppl̄s tecum. Sicut fui cū moyse ero 7 tecū. Eadē q̄ moysi p̄miserat. eisdem fere verbis p̄misit ei. et eosdē terminos terre p̄missōis descp̄sit. Et nota. qz cū dixit. moyses mortuꝫ ē. suggillauit errorē quorūdā dicētiū moysen raptū cū helia esse 7 enoch. qm̄ nullū vestigiū mortis eiꝫ relictū ē. Qz autē reddidit seruus meꝫ destruit 7 alioꝝ errorē dicētiū moysen dānatū eternaliter. p̄pter aq̄s cōtradictionis. Qz vero dixit surge. locutio ē et non sensus. Nō enī credendꝫ eēt sedisse vel iacuisse cui loqueret ei dñs. Tunc p̄cepit iosue ppl̄o p̄

p̄cones. Preparatę vob̄ cibaria. qm̄ post diē tertiu trāsi bit iordanē. Qđ de cibarijs alijs q̄ de māna intelligēdū ē. qđ in tertius diē reseruari nō poterat. Hoc de hūano cōsilio dixit iosue. Neqꝫ enī trāsierūt iordanem vsqꝫ ī diē. vij. Exploratores enī q̄s tūc misit p̄ tridū morati sūt. post quoꝝ reditū triduo expectauit ppl̄s diminutionē aquarū 7 p̄parauit sibi cibaria iuxta mādatū iosue. Permisit ḡ dñs vt ait augustinꝫ errare iosue ne deinceps simile aliqđ sine diuino cōsilio aggredere. p̄sertim cum dñs dixisset moysi ī electiōe eiꝫ. iosue succedet tibi. p̄ eo si qđ agere voluerit. eleazar p̄sulet dñm. Qz autē errauerit p̄t̄. Ignorabat enī vtrū ī tertiu diem nubes attolleret. sine cuiꝫ motu nō mouerent castra. Quidā tñ asserūt s̄p̄ anticipationē dictū. nec mandatū esse a iosue. donec redierunt nunciū.

De exploratoribus et raab. Capitulum. II.

Fit ergo iosue

duos exploratores de sethim ī hiericho. ipse vero iterim mouit castra. 7 metas ea spatio. xl. stadioꝝ a iordane Exploratores autē sub simulatione fatuitatis diligēter cōsiderauerunt urbem 7 imunita loca eiꝫ. In vespera declinauerūt ī domum raab meretricis. q̄ iuncta erat muro 7 portę ciuitatis. Rūciatū ē autē regi hiericho cōnanti. viros exploratores esse. Qui cū misisset ad raab 7 educeret eos. abscondit eos ī stipulalini. quā sicabat sup̄ murum. mētiens eos egressos cū clauderet porta. Dixitqꝫ nūcijs. Persequimini eos p̄ viā iordanis. 7 cōprehēdetis. Tūc ascēdēs ad viros q̄s operuerat dixit eis. Noui qđ tradet vob̄ terras hāc ex his q̄ audiuimus p̄ vob̄ facta a dño. Jurate ḡ mibi p̄ dñm. vt quō ego feci vob̄ misericordiā. sic 7 vos faciāt mecū. 7 cū vniūsa domo p̄ris mei. vt saluetis aīas n̄ras. 7 vniūsa q̄ possidemꝫ. At illi iurauerūt. Tunc dimisit eos mulier p̄ funē coccineū de fenestra domꝫ q̄ herebat muro. Et ait eis. Latitate ī mōtanis tribꝫ diebꝫ. donec redeant q̄

vos psequuntur. Qui dixerunt ei: Non tenebimur iuramento. si non collegeris cum capiet civitas omnes domum tuam tecum. et ligaveris funem hunc in fenestra. ut si signo domum tuam cognoscamus. Quicumque ostium domus tue egressus fuerit sanguis ipsius erit in caput eius. et nos erimus alieni. Itaque post tres dies redierunt exploratores ad iosue. narrantes omnia que sibi acciderant. Josue vero et eleazar et maiores populi ratum habuerunt iuramentum eorum.

De transitu iordanis. Capitu. III

P **ostea tribus die**

bus evoluti. dixit iosue ad populum Sanctificamini. Cras enim faciet dominus inter vos mirabilia. Diluculo vero dixit ad sacerdotes. Tollite arcam et precedite populum spacio cubito et duorum milium. ut videri possitis ab universis. Cumque intraveritis partem iordanis siccabit ista pavimento. Cumque procederent sacerdotes cum arca. sequebatur universa multitudo parvulis et mulieribus in medio collatis. Precedebantque ruben et gad. et dimidia tribus manasse secundum quod promiserat moysi. Et erant. xl. milia armatorum. In parali pomenon legitur tantum. l. in quo multa vitia scriptorum depravata sunt. Accedentes autem ad iordanem. repererunt eum inmeabilem. Plus enim solito tempore triticee messis excreverat. tum pro solutione nivium facta in montibus. tum propter imbrem serotinum noviter datum. Cumque intrassent sacerdotes aqua steterunt aqua ascendentes. et instar montis intumescetes apparebant procul ab urbe que vocatur adon. usque ad locum quem dicitur sarthan. Inferiores vero aqua descendentes in mare mortuum. ubi quoniam civitates submersae sunt sodoma et aliae. Sacerdotes autem stabant in medio fluminis cum arca. donec universus populus proarente alveo pertransiret. Tunc elegit iosue duodecim viros. singulos de singulis tribus que tulerunt de loco ubi steterant sacerdotes. xij. lapides iuxta numerum filiorum israel in sicco. De sicco vero retulerunt in alveum alios duodecim in acervum memorialis transitus eorum. Et sunt ibi usque in hodiernum diem. Ad quos iohannes credit demonstrationem

fecisse cum dixit: Potens est dominus de lapidibus istis suscitare filios abrae. Tunc super mattheum legitur. ad illos quos iosue transferri de iordane fecit. Cumque transisset populus et arca post eos reversae sunt aquae in alveum suum. ascenditque populus de iordane primo mense. decima die primi mensis. tollentesque secum duodecim lapides fluminis. castrametati sunt in galgalis per stadia decem ab hiericho ad iordanem quinquaginta vero stadiis a iordane. Josue autem construxit altare domino de lapidibus quos tulerant de iordane et super illud postea sacrificavit deo. Et nota quod sicut legitur in cronica eusebii secundum hebraeos. ille annus erat iubileus. et erat quinquagesimus primus inter iubileos. quasi fluxissent ab initio mundi anni duo milia. et l. singulis iubileis per quinquagenos annos deputatis. Secundum. lxx. vero longe plures anni fluxerant ab initio mundi. Beda quod in cronicis suis ponens numerum annorum secundum hebraicam veritatem probat de predicta summa annorum. vij. annos defuisse. alias defluxisse.

De circuncisione in galgalis.

Capitulum. IIII.

E **tempore ex**

precepto domini circuncidit iosue populum secundo cultris lapideis. tunc hebraeus habet novaculis acutis. Nec intelligendum est quod idem homo iterum circuncideret. sed parvuli qui nati fuerant in deserto per quadraginta annos incircumcisi erant. alij ex mandato domini. alij vero ex negligentia parentum. alij vero ex eorumdem cautela. ne forte mox circumcisionis attolleretur nubes. et necesse haberet progredi. et sic periclitarentur parvuli. Facta autem circumcisione dixit dominus ad iosue. Hodie abstuli a vobis opprobrium egypti. id est. principium. quod apud hebraeos erat opprobrium imudicie gentium. Ob hoc vocatum est nomen loci illius collis proputiorum vel galgala. i. reuelatio. quasi sanctificatio secundum illud. Facta est indea sanctificatio eius. Potest tamen dici. opprobrium ab

Nota quod galgalis quoniam ponitur in declinabile. quoniam propter declinationem. ut galgala galgale. quandoque neu-

eis ablatū seruitus
egypti. 7 labor de-
serti. qđ congruit fm
aliā noīs interpretati

onē. Interpretat enī galgala libertas. Por-
ro māsit populus ī castrozuz loco donec sa-
naretur. et fecerūt pbase quartadecima die
ad vesperā in campestribus hiericho. quod
non dū nisi bis factum fuerat. Primo in fi-
nibus egypti circa ramesse. Secūdo ad ra-
dicem montis syna. secundo anno egressio-
nis. Extunc intermissum fuerat cuz circum-
cisione vsq; ad terram promissionis. Et co-
mederūt de fructib; terre die altero aq; imos
panes 7 polentam eiusdem anni. Est autem
polenta grana tosta 7 manibus confricata
ad modū grani pilo tusi. Et dicitur polēta
quasi pilenta. Quidam tamen tradunt po-
lētam esse pultes de purgatissima farina fa-
ctas. Et dictam polentam quasi pollentam
a polline qđ est purgatissima farina. Cuius
nominatiuus ē pollen vel pollens. Statim
q; defecit eis manna quo aliti fuerāt qđ dra-
ginta annis.

De euersione hiericho. Capi. v

Adē nocte cuz

esset iosue ī agro hiericho ad explo-
randum. vidit virum stantem contra se eu-
ginato gladio et ait: Postes an aduersa-
riorum. Qui respondit: Nequa q; sed prin-
ceps sum exercitus domini. 7 nūc venio. Et
docuit eum angelus de modo capiendi ciui-
tatem. et qđ eam 7 vniuersa eius faceret ana-
thema. Anathema

id est. ab vsu homi-
num seorsū remota
Lunq; adorasset io-
sue pnus in terram
dixit ei angelus. Sol-
ue calciamētū de pe-
dib; tuis. locus enī
in quo stas sanctus
est. quod intelligen-
dum ē. sanctificat⁹
est. Qui enī pollut⁹

Anathema dicit⁹ qđ
separatū. Unde ana-
thema dicebatur ciui-
tas quando quecun-
q; cum ea capiebant⁹
comburebantur oīa
et fiebat cineris cu-
mulus acceptus do-
mino. nihil inde se-
parabat⁹. pter ea que
trāsierunt p ignem qđ

erat ī habitatiōe gē-
tium ad p̄sentia do-
mini p angelū san-
ctificat⁹ est. Porro
per nuditatē peduz
in huiusmodi locis
sanctis 7 in p̄niten-
tibus potest notari
innocentia que tali-

bus congruit. Eam enī habuerunt p̄mi pa-
rentes nudi Diluculo autem iuxta consiliū
angeli. septem sacerdotes. septem buccinis
clangebant. ante arcam. omnisq; populus
armatus p̄cedebat arcam. et reliquū vulg⁹
sequebatur eam. circūieruntq; ciuitatē pri-
mo die aq; imoz semel 7 sub silentio. 7 redie-
runt in castra. Sic fecerunt sex diebus. Die
autē septimo septies eam circūierunt. et in
circūitu septimo dixit iosue ad pplm: Vo-
ciferamini ascendite. sitq; hęc ciuitas ana-
thema. qđ deuotata in mortem pter aurū et
argentū 7 es 7 ferrum. qđ cōseruabit⁹ dño
in p̄mitias operum nostrorū. sola raab cum
suis saluabit⁹. Igitur vociferante populo 7
clangentibus sacerdotib; cū buccinis muri
fundit⁹ corruerūt. Et ascendit quisq; p locū
qui ptra se erat. 7 interfecerūt omne viuens
in ea. 7 combusserunt eam. 7 omnē supelle-
ctilem in ea in tumulū dño sempiternū. Ra-
ab vero honoratam munerib; cuz omni do-
mo sua receperunt in israel in perpetuum.
Quā pcedente tēpore duxit salmon ī vxo-
rem pnceps in tribu
iuda. Tūc imp̄cat⁹
est iosue dicēs: Ma-
ledict⁹ qui reedifica-
uerit hiericho in pri-
mogenito suo fūda-
mēta illi p̄iciat. 7 in
nouissimo liberorū
ponat portas eius:
quod impletum est vt post liquebit.

nō incinerantur. sed
pot⁹ in igne purgan-
tur qđ etiam eadem in
igne purgata in vsū
tabernaculi 7 templi
et vasorū reseruabā-
tur omnia scilicet me-
tallina.

Qui genuit boosa-
num illi⁹ boos qđ ge-
nuit obeth Tres enī
ptinui. pater. fili⁹. ne-
pos. dicti sunt boos
7 ideo matthe⁹ vnū
tantū posuit.

De lapidatiōe achor Capi. vi.

De achor vel

achar alias achim filius charim de

tribu iuda tulit aliquid d' anathemate. clamydem scz coccinea cōtextam auro. habentem h'm iosephū auri pōdus maçan. id est massan. id ē. ducētos siclos. tulitqz totidē siclos argēti. regulāqz aureā vel ligulā qn. quaginta sicloruz. Misitqz iosue viros de hiericho. q' explorarēt ciuitatē hay q' est iuxta bethel. Qui reuertētes dixerūt: Nō ascēdat oīs pplus. Sufficiūt tria milia ad capiendā vrbem. Ioseph' tñ dicit triginta milia. Qui cū ascēdissent terga vertētes. percussit a viris vrbis hay. et corruerunt ex eis triginta z sex viri. Josue vō scidit vestimēta sua. z iacuit pnus corā arca vsqz ad vesperam. z senes ppli cū eo saccis induti. z liquefactū est cor ppli. Verebāt enī ne timor eoz q' inuaserat chananeos trāsiret i audaciā. adeo vt impetū facerēt in ipsos. Dixitqz dñs ad iosue. Pollut' ē ppls anathemate: nec ero cuz eo donec munde. Applica cras pplm ad te. z fac sortem p trib' z familias z domos z capita. Et quēcūqz fors inuenerit cōburet igni cū omni substantia sua. Quo facto inuenit fors tribū inde. deinde familiam çare. tandem domū charim. ad vltimū caput achor. Et dixit ei iosue: Fili da gliaz deo. cōfitēdo quid feceris. Quo p'fesso. misit nūcū ad tentoriū ei'. qui p'fatā pecuniā reconditā in terra retulerūt ad populū. Tollēs itaqz iosue illū cum vniuersa domo ei' vniuersa suppellectili z iumētis. duxit eū in vallē pfundā. lapidauitqz eū oīs populus. z cūcta q' illi' erāt igne cōsumpta sunt. Fecerūtqz sup euz aceruū lapidū qui pmanet vsqz in p'sentē diē. Vocatūqz ē nomen loci illi' vallis achor. Nec putandū ē pplm neglexisse mandatū dñi q' p'ceperat eū comburendū. Nam in sacra scriptura ignis p vrbemēti p'na accipi solet. vt ibi. de fornace ferrea egypti. Putāt tñ hebrei dñm p'cepisse lapidari ipsū. et alia q' lapidib' obrui possent. cetera quę lapides nō sentirēt igne cremanda. Tradit tñ aug' iosue fecisse hoc qdā cōsideratione. Aut enī p'gnituit achor z sic dign' non erat igne gebennali. z sic illum noluit v're: qui dignus igne nō erat.

Vel si non p'gnituit. z dign' erat igne eterno. reseruauit dñō p'nam ignis. Puniuit qz eum alio genere p'ngē. ne videret' bis punitus in idipsum.

De incēdio hay. Capitulu. VII

p Ostea surrexit

iosue z oīs popul' cū eo vt ascēderent in hay et p'misit triginta milia viroz inter bethel z hay ad occidentē. Qui dimissis in locū insidiarū. v. milib' redierūt ad exercitū qui erat ad aquilonē. Rex autē hay festinauit mane egredi cum omni p'plo suo ignorans q' post tergū laterent insidię. Josue vero fugiēs cuz lōgi' p'traxisset eos ab vrbē. eleuauit clipeum quē gerebat. Quo viso surrexerūt q' erant in insidijs z intrātes vrbem succenderunt eam. Quib' egressis post hostes z iosue faciēte impetū in eos. ex vtraqz parte cedebant aduersarij. z iterfecerūt omnes a viro vsqz ad mulierē duodecim milia hominū. p'dam vero sibi diuiserunt. suspendētes regem hay in patibulo vsqz ad vespērā z tūc deponētes eū. piecerunt eū in introitu ciuitatis. cōgesto sup eū acervo lapidū succēdentēsqz vrbē fecerūt eā tumulū sempiternum. Hic p'occupat historia de altari illo qd factū ē inter garicim z hebal. sup quem scripsit iosue deutronomiū. z d' bñdictionibus z maledictionib' factis sup montes illos de quib' loco suo dicemus.

De dolo gabaonitarū et mulcta.

Capitulum. VIII.

g Gabaonite vero

audiētes q' fecerat iosue duab' vrbibus. et q' ex mandato dñi nulli parceret habitantiū in terra. p'missionis nec amicicias cuz eis faceret. callide cogitauerūt inire fcdus cum israel. miseruntqz nuncios quasi de longinquo veniētes. qui in argumētum lōgi itiner' v'tres ferebāt z solutares veteres

7 pitatis cōsutos. panesq; in sifarcis eoz
duri erant 7 muscidi. 7 in frustra cōminuti. q̄
cum venissent in galgalis dixerūt ad israel
De terra lōginqua venim⁹. q̄ ē extra terras
que sorte vobis debetur. serui vestri sumus
inite nobiscū fcdus. Credideruntq; eis filij
israel. et os dñi non interrogauerunt. In-
toq; cum eis federe iurauerunt eis iosue et
eleazar 7 oēs p̄ncipes multitudinis. Post
tridnū vero cognouit israel se circūuentum
esse a gabaonitis. mouētēq; castra venerūt
vt eneterēt ciuitates eoz. egressiq; sunt ga-
bonite obuiā eis et ait iosue. Quare impo-
sistis nobis. Qui dixerūt. Timuim⁹ val-
de. 7 de consilio puidim⁹ animab; nostris.
facite quod bonū vobis 7 rectum videtur
Tunc acclamauit populus nō esse standū
iuramento: quod per surreptionem factum
erat. et p̄sertim cuz dñs inhibuissent talib;
confederari. Maiores vero qui iurauerant
pro religione iurisiurandi seruanda. 7 mur-
mure populi sedando. sic dispensauerūt. vt
nō haberent eos socios. s; seruos aquarios
7 lignarios. 7 dicti sūt nathinnei. qui sc; li-
gna cederent. 7 aq̄s cōportarēt in vltus alta-
ris ī locū quē sibi dñs elegisset. Quo facto
rediit israel ī galgalis.

De quinq; regibus suspensis.

Capitulum. IX.

De tempore re-
gnabat in hierusalē adonisedech:
qui interpretat dñs iustus. forte sic vocabat
reges hierosolimoꝝ. Nam 7 melchisedech
sonat regē iustus. Qui cū audisset gabaoni-
tas federatos cum israel. timuit valde 7 cō-
uocauit q̄ttuor reges secum et ascenderunt
q̄nq; reges amorgoꝝ 7 obsederūt gabaon
Obsessi aut miserūt ad iosue dicētes. Ascēde
cito et libera nos. Qui collecto exercitu. ir-
ruit repente sup hostes. 7 versi sūt in fugam
per descensum bethoron. Et dñs misit gran-
dinem sup eos. 7 plures occidit grando q̄
gladius. Videns aut iosue solem descēden-
tem ad occasum. et lunam ascendentem. ti-
mens ne beneficio noctis euaderent hostes

clamauit ad dñm dicens. Sol cōtra gaba-
on ne mouearis. 7 luna contra vallem hay-
lon. Steterūtq; sol
7 luna spatio vnus
diei. nec antea nec
postea fuit tā longa
dies. Quinq; vero
reges abscondērūt se in spelūca vrbis mace-
da. Precepitq; iosue socijs suis 7 ait. Vol-
nite saxa ad os speluncę. et apponite custo-
des. vos antez persequimini hostes. Cesis
itaq; aduersarijs plaga magna redijt exerci-
tus ad iosue ī maceda. vbi tūc erant castra
sana 7 ītegro numero. Et ait iosue. Produ-
cite q̄nq; reges d spelūca. Quibus eductis
dixit ad p̄ncipes exercit⁹. Ponite pedes su-
per colla regum istoꝝ ne timeatis. Sic faci-
et dñs cunctis hostib; vestris. Quo facto su-
spenderunt reges in patibulis. depositosq;
ad vespēra piecerūt in spelūca in q̄ latuerāt
7 posuerūt sup os eius saxa in tumulū sem-
piternū. Eadem die percussit madam et regē
ei⁹ ī ore gladij. Postea vero vastauit lebna
et lachim. eglon quoq; 7 hebzon 7 dabir et
reuersus est cū omni israele ad locum castro-
rum in galgala.

De. xliii. regibus percussis a io-
sue. Capitulum. X.

Quod cū audis

q̄
set iabin rex asor. misit ad omēs re-
ges circūstantes. Egressiq; sunt viginti q̄t-
tuor reges cum turmis suis. habentes secuz
trecenta milia armatorū. et duo milia cur-
rum conuenerunt ad aquas meron. alias
meroy. vt pugnarent contra israel. Dixitq;
dominus ad iosue. Ne timeas eos. cras tra-
dam tibi omnes vulnerādos. equos eoz
subneruabis. et curr⁹ igne combures. Factū
q; est ita. Percusseruntq; omnes filij israel
p̄ter eos qui in ciuitates munitissimas se re-
ceperunt. Fecerāt enī sibi chananei plures
munitiones p̄ualidas a die qua audierāt
egressum israel ab egypto aduersus se. nec
eas nisi longo tpe et graui labore obtinuit
isrl. Vastauit tñ vniuersam circa regiones

nulli etati hominum parces aut serui. ditatusque est supra modum ex hostium preda.

De altari in hebal. et prima distributione terre. Capitulum. XI

9 **Wincusiaz an**

nus transierat et transfudit ioseph locum castrorum in sylo. et ibidem transfudit tabernaculum cum omni ornatu suo pro loci opportunitate. Et inde processit in sichem cum omni populo. et constituit in monte hebal altare domino de lapidibus impositis. obtulitque super eo holocausta et pacifica. Scripsitque super illud deuteronomium. quod quidam intelligunt mandata tantum deuteronomij. Posuitque mediam partem populi sui super montem hebal cum sacerdotibus et leuitis. aliamque mediam in montem gaçarim cum sacerdotibus et leuitis. Et acclamauerunt sibi alternatim benedictiones et maledictiones sicut mandauerat illis moyses. Porro ioseph tradidit maledicta et benedicta in altari conscripta reliquisse. Quo facto redierunt in sylo. Concessit autem ioseph tribui iuda montana ad meridiem quam iam adquisierant sed nondum sorte tradidit. Effraim quoque concessit montana ad aquilonem inter utrumque mediam tribum manasse collocans. His tribubus commisit terram. alijs in castris manentibus. tum quia bellicose erant. tum quia digniores. Sciebat enim inde regnum esse promissum. et manasse et effraim benedixisse iacob pro beneficio ioseph patris eorum. Sed ipse quoque ioseph effraita erat. Dedit autem effraim extra sortem aliorum agrum sichem. quem dederat iacob singulariter ioseph filio suo. et sepelivit in eo ossa ioseph. Hieronymus tamen testatur se vidisse in sichem sepulcra aliorum undecim patriarcharum. et credibile est quod quaeque tribus suum patriarcham retulit in suam sortem.

De ebzon data est caleph.

Capitulum. XII.

1 **Ecessit autem ca**

leph filius iephone ad ioseph coram

omni populo. et ait: Nosti quae locutus sit dominus de me et de te ad moysen. et quod iuravit mihi moyses in reditu ab exploratione dicens: Terra quam calcauerit pes tuus erit possessio tua in eternum. Pollicitusque est mihi dominus terram in qua inuenimus enachim te audiente. Quadraginta et quinque anni sunt ex quo locutus est dominus verbum hoc. et hodie lxxxv. annorum sum. sic valens ut eo tempore valebas. Benedixitque ei ioseph et tradidit ei ebzon in possessionem. et quieuit terra a prelijs.

Quo ioseph sorte diuisit terram decem tribubus. Capitulum. XIII

1 **Terum conuoca**

uit ioseph ecclesiam in sylo. et ait: Serui. bonum est ut terram quam promisit nobis dominus sorte diuidamus. Et assumpsit de singulis tribubus tres industrios viros ad considerandam terram. deditque eis decem viros metiendi peritos: quos propter artem veritas non lateret. mandans eis ne secundum quantitatem terram metirentur. sed secundum estimationem felicitatis terre. et quae minus esset idonea nam saepe plures sunt decem iugera quam centum et quod in scriptis redigerent terrae diuisionem. Viri autem circumuehentes terram et estimantes septimo mense reuersi sunt ad eum in sylo. proiectisque sortibus prima sortis inde egressa est. secunda symeonis. tertia beniamin. Haec sortis angustissima fuit: propter terrae fertilitatem. tulerunt enim hierichon et hierosolimam. quarta effraim. quinta medietati manasse. sexta isachar. septima gabulonitis. octaua aseritis. nona neptalim. vltima danitis. Et notandum quod secundum concessionem terrae prius factae duabus tribubus et dimidie. et traditionem postea factam secundum sortes nouem tribubus et dimidie. varie quandoque loquuntur auctores. Legitur enim quod iudas habuit terram sine sorte. et quod obtinuit hierusalem. nec potuit inde eicere iebuseum quae de concessione dicta sunt. Alibi legitur quod beniamin possedit hierusalem. quod de traditione dictum est. Iterum legitur quod ioseph locutus est septem tribubus

dicēs: *Usc̄quo torpetis ignavia. Date mihi viros q̄ diuidāt vobis terrā. Cūq̄ hoc oib̄ dixisset. septē tantū legit̄ hec dixisse. qz due tribus 7 dimidia terrā p̄cessam q̄si traditā possidebāt. Inde ē q̄ h̄ nomen iudea diuersis modis accipit̄. Quādoq̄ dicitur iudea tota terra p̄missiōis. 7 tunc a iudeis dicit̄ s̄m q̄ d̄ dicit̄ pompeius iudeam fecisse tributariā. quādoq̄ iudea tantū regnū iuda. vt ibi. Audinit ioseph q̄ archelaus regnaret in iudea. quandoq̄ p̄ sola sorte iude. vt ibi. Iudea 7 hierusalem. id est. fors iude 7 beniamin. Si ḡ circa hoc sibi obloqui videntur auctores. Determinandū est s̄m terrā cōcessam vel traditam. Nam iudas 7 effraim maiores habuerunt concessam vel traditam. Soli autem duo iosue et caleph quasi p̄uilegiati sine sorte t̄raz habuerūt. Caleph ebron habuit. Josue tamnatha vel t̄anasara 7 etiā sichē s̄m iosephū. Hāc p̄tē elegit sibi iosue post distributionē oib̄ factam tanq̄ bonus dispensator. Sedet leuitis separauit q̄draginta 7 octo ciuitates ad inhabitandū. quarū decē p̄us acceperant in amorra. Dereliq̄s triginta octo tres p̄stituit ciuitates refugij. ebron de iuda. sichem ex effraim. de neptalim cedus. Tūc locuti sūt filij ioseph ad iosue. Cur dedisti nob̄ q̄si possessionē vni⁹ funiculi cū simus tantę multitudinis? R̄nditq̄ iosue ad effraim 7 manasse. Popul⁹ mult⁹ es 7 fort̄ nō eris cōtētus sorte tua. s̄ trāsibis ad mōtem. 7 poteris vltra terminos terre p̄missiōnis p̄cedere 7 parare tibi locum.*

De irriguis aredatis a patre caleph. Capitulum. XIII.

De tēpore ascēdit caleph in terrā sibi traditā 7 percussit in ebron tres filios enoch. 7 ascēdens inde obsedit ciuitatē dābir. q̄ p̄us vocabatur cariathepher. id ē. ciuitas litterarū. Li-

ues enī eius scriptores erāt. Quā cū inuenisset munitā ait: Qui p̄m⁹ percussit urbem hāc 7 ceperit dabo ei axam filias meā vxorem cū ea. Et cepit eas othoniel filius cenem: frater caleph iunior eo. Erant autē vterini fratres tantū. Naz ille fili⁹ iephone. iste vero filius cenem dicit̄. nisi forte pater eorū binominus fuerit. Dedit itaq̄ caleph filiam suā axam fratri suo in vxorē. Quę cum pergeret cū viro ad urbem traditā sibi suasa ē a viro suo vt peteret a p̄re suo agrū ī conuallib⁹. Suspirauitq̄ 7 fleuit vt sedebat ī asino. Cui caleph Quid habes ī q̄t. At illa: Da mihi b̄ndictionē. Terrā arētē dedisti mihi iuge et irriguā. Deditq̄ caleph ei irriguū superi⁹ et irriguum inferi⁹. id ē. agros irriguos circa ciuitatē ab oriēte 7 occidente.

De reditu duarum tribuū et dimidie die. Capitulum. XV.

De tēpore cum iam quartusdecimus transisset ānus. dixit ruben iosue 7 gad 7 dimidie tribui manasse. Fecistis q̄ p̄cepit vob̄ moyses famul⁹ dei. Et qz dedit dñs fratrib⁹ vestris quietē. reuertimini ad terrā possessionis vestre. ita dūtarat. vt custodiatis legem dei 7 colatis eum nec eatis post deos alienos. qz arcam et tabernaculum non habebitis. Fratres sumus et serui vni⁹ dei. licet īteriecto

In paralipomenon d̄ ebron cariatbia. rim. id est. ciuitas siluarū. vel cariatthabal. id est. ciuitas muscarū vel viroū.

Hęc nota determinat obiectiōnē q̄ de eo fieri pōt. 7 caleph obuiabat legi iam datę dando fratri nepoti suo filiam suam.

Nota q̄ caleph maluit h̄uare votū suū q̄ leges. q̄ interdicat matrimonij cū filia fratris nisi forte lex ītelligat̄ de filia fratris ex patre.

Lxx. Redemptiones excellarū 7 redēptionē humilium. subaudi fluentorū.

flumine separentur. In multa substantia reditis. diuidite eam cum fratribus qui remanserunt. Qui reuertentes venerunt ad tumulos iordanis. Sic enim dictus est locus per quem transierunt. alius per quem transierunt filij israel dicitur vada iordanis. Et edificauerunt iuxta iordanem altare infinite magnitudinis vocantes hoc nomine illud. Testimoniū nostrum quod dominus ipse est deus. Videturque iosephus velle quod altari superinscripserunt illud. Cūque redissent ad propriam nunciatum est iosue et his qui remanserant de edificatione altaris. et arbitrati sunt illos erexisse illud. ut imolarēt super eo victimas quod non licebat nisi super altare quod statuerat deus ante tabernaculum. Cūque arripissent arma ut delerent eos de consilio missus est ad eos finees. et decem honorati cum eo qui dixerunt ad eos: Quæ est ista transgressio? Cur reliquistis deū israel et cultum eius? edificantes vobis altare sacilegum? At illi responderunt: Absit a nobis hoc scelus. alioquin deus ipse querat et iudicet. Sed timuimus ne cras dicerent filij vestri filiis nostris quid vobis et nobis. Quid vobis et domino deo israel? Terminū posuit dominus inter nos et vos. Quāobrem memoriale hoc ereximus in signū. quoniam fratres vestri sumus. et deicolæ vobiscum. His auditis placatus est finees. Et cū retulisset verba hæc ad omnē populū laudauerunt deū. Hic videtur quibusdam factum esse quod legitur in libro iudicū quod angelus domini transierit de galgala ad locum fletuum. Sed quia potius videtur augustinus hoc factum esse post mortem iosue. non enim ausi fuerunt filij israel eo vinente aperte recedere a deo. nos illud loco suo explicabimus.

De federe quod statuit populus ad deum. Capitulum. XVI.

Voluit autem

multo tempore congregavit iosue omnes israel in sichim. et ait. Ego hodie ingredior vitam vniuersę carnis. et scio vos pnos ad iritadū deū. Eligite hodie quod placet. cui potissimum seruire debeatis. vtrum deus quibus ser-

uierunt patres nostri in mesopotamia: an deus amorreorum. in quorum terra habitatis. ego autem et domus mea seruiemus domino. Et ait populus. Domino seruiemus. absit ut ab eo recedamus. Et dixit iosue: Testes vos estis. quia hodie elegistis vobis dominum. Et responderunt: Testes sumus. Et ascenderunt in sylo. ut starent coram domino. Percussitque populus in die illa fedus cum domino et in signum fcederis effudit iosue aquam super terram. Mors erat gentibus in signum et robur fcederis in initium. sanguinem suillum effundere. quasi diceret. Sic effundetur sanguis illius qui violauerit hoc fcedus. Hebrei vero aquam fundentes. atrociozem penam in violatorē iudicabant. Alij enim liquores non effundunt de vase: quin aliqđ vestigium suū in eo relinquunt. Solus aque liquor prius effunditur. Quod faciebant hebrei in fcedere in initio cum domino. quasi dicerent: Nō solus violator huius fcederis peribit: sicut in alijs fit fcederibus. sed tota progenies eius peribit cum eo. ut nullum vestigium eius appareat super terram. Scripsitque iosue in die illa verba hæc in volumine legis dei. id est. in libro hoc et tulit lapidem pergrandem. posuitque eum subter quercum quę erat ante sanctuarium domini. et ait: En lapis iste erit vobis in testimoniū. Solebant enim veteres huiusmodi durabilia erigere. ut sui diurnitate posteris in initium fcedus in memoriam reuocarent. Dimisitque iosue populum singulos in possessionem suam.

De morte iosue et eleazar.

Capitulum. XVII.

Est hec mortu

us est iosue cū eēt cētū et decē annorum. Quadraginta quattuor annorum erat cū accessisset ad moysen et quadraginta annis seruiuit ei in deserto. Ex quo colligitur quod vigintisex annis rexit populū trans iordanem. et sepelierunt eum in tamnassara quę sita est in monte effraim. Eleazar quoque mortuus est. et sepelierunt eum in gabaam finees et filij eius. quę data est

Gabaam finees potest esse nomen ciuitatis a finees ibi se-

ei in monte effraim pulto. vlt possunt esse
qui successit patri i dug dictiones.
sacerdotium.

Incidentia.

In diebus iosue erictonius p̄mus iūxit
quadrigam in gr̄cia. erat quippe apud ali-
as natiōes. Busiris tyrannidez exercuit in
hospites. fenix 7 cathmus de thebis egypto-
rum in syriam profecti. in regione thiri 7 si-
donis regnauerunt. Sed cathmo receden-
te in gr̄ciā. terra a p̄henice p̄henica dicta ē
Europe filie p̄henicis iupiter mixtus ē Da-
naus p̄ quinquaginta filias. q̄nquaginta
filios egisci fratris sui interfecit. vno tantū
sup̄stite. qui regnavit post eum.

Historia Iudicum.	ca. i.
Quomodo iudas pugnavit contra chana- neum.	ca. ij.
De cineis 7 trāsgressiōe populi.	ca. iij.
De loco flentium in galgalis.	ca. iiij.
De othoniele.	ca. v.
De aiothet sangar.	ca. vj.
De delbora et barach. sylvara. iahel. 7 iabin capitulū. vij.	
De gedeone.	ca. viij.
De abimelech.	ca. ix.
De thola.	ca. x.
De iair galaadite 7 morte eius.	ca. xj.
De iepte.	ca. xij.
De abessan.	ca. xij.
De abilon.	ca. xiiij.
De abdon.	ca. xv.
De sampson.	ca. xvj.
Quō sampson interfecit leonē.	ca. xvij.
Quomodo interfecit multos cū mandibu- la asini.	ca. xvij.
Quō tandē decept⁹ fuit sampson.	ca. xix.
Incidentia.	ca. xx.
De micha.	ca. xxj.
De vxore leuitę.	ca. xxij.
De ruth.	ca. xxij.

Incipit historia Iudicum Capitulus. I.

Iber iudi

I cum hebraice sopthim di-
citur. q̄ indices describit
vsq̄ ad heliam sacerdotē
7 ob hoc dicitur iudicum
tanq̄ materia. Vides tamē quibusdā ab
autorib⁹ sic nominat⁹. vt quasi cronice scri-
bendo quisq̄ iudicum tempus suuz i actis
redegerit. Quis autem in vnum cōpegerit
dubiū est. Dicunt quidā q̄ samuel. alij q̄
esdras. Verisimili⁹ videt⁹ q̄ ezechias q̄ pa-
rabolas salomonis 7 librum regum in vnuz
collegit. Si queritur quare iosue 7 moyses
inter iudices nō annumerent⁹ dicim⁹. q̄ nō
solū iudicauerūt populū. sed 7 rexerunt. Ce-
teri vero nil inris in populo habuerūt. nisi
q̄ in tribulationib⁹ suis cōsilio 7 prudentia
eorum populus vtebatur.

Quō iudas pugnavit cōtra cha-
naneum. Capitulum. II.

Factuz ē post
mortem iosue consuluit popul⁹ do-
minū per finees. Quis ascēdet ante nos cō-
tra chananēū. et erit durus belli. Et dixit do-
minus Iudas: Non p̄sonam. sed tribū de-
signans. Credit⁹ tamen caleph p̄fuisse po-
pulo. sed p̄ modicitate temporis nec recto-
ribus nec iudicibus annumeratus ē. Et ait
iudas simeoni. Ascende mecū in sortē meaz
7 pugna contra chananēū. 7 ego pergaz te-
cum in sortem tuam. Non tñ legitur simeō
ppriaz postea habuisse sortem. sed ad hęc sit
iude vt impleretur quod p̄dixerat iacob
de simeone 7 leui. Diuidam eos in iacob et
dispergam in israel. Ascenderūtq̄ iudas 7
simeon in besech. 7 p̄cusserunt in eo decē mi-
lia viroz. Cōprehēdētēsq̄ adonibesech. id
ē. dñm besech. adonay enī dominū sonat. v-
ciderunt sūmitates manūū et pedum eius.
Habreus tamen sermo videt⁹ sonare polli-
ces. Quibus celis nō est idoneus homo ad
arma ferenda. Et ait adonibesech. Merito
patioz h̄ idipsum enī fecerā septuagita regi-
bus q̄ colligebant sub mensa mea ciborum

Judicū

reliquias. Et ascēdētes in hierusalem percussērunt eam. tradentes incēdio et reliquerūt ibi adonibesech. et mortu⁹ ē. Nec itelligen- dū est qd filij isrl tūc habuerūt hierlm ī diti- one sua expulso iebuseo. Hoc enī factū nō ē vsqz ad tēpora dauid. qd expulsis iebuseis sedit in ea. et trāstulit eā de beniamin in sor- tem regū. Hoc videt a qbusdā recapitulā- do dictū et factū esse viuentē iosue. aū distri- butionē sortiu. qn concessam sibi iudas ha- bebat hierlm. et totū recapitulando dictuz vsqz ibi. Et surrexerūt alij q non nouerant dñm. Alij tradūt eo ordie dictū esse q factū et ibi demū inchoāt

recapitulationē. di- **Hoc etiam vult au-**
misit g̃ populū zc. **gustinus ordine suo**
Ascēdit et caleph in **dictum. in iosue hoc**
ebzon. terras scz gi- **cupatum.**
gantū. et percussit ho-
sib⁹ plen⁹ possedit eā. Et recapitulat b̃ hi-
storiā. qd sup̃ dixim⁹ factū ī cariatheplex.
Leuit iudas gacā et ascalon et acharon cum
finib⁹ suis. Nec potuit delere habitatores
vallis. qz falcatis currib⁹ abundabant.

De cineis et trāsgressiōe populi.
Capitulum. III.

Ilij autez ietro

cinei cognati moysi ascēderūt d̃ ci-
uitate palmarū cū filijs iuda ī desertū sortē
ei⁹ qd ē ad meridiē. Isti sunt filij iobal fr̃s
sephore. vxoris moysi q̃ relicto patre et pa-
tria secut⁹ ē moysen. et deinceps habitauit ī
medio filioꝝ isrl. Ciuitas autē palmarū dz
hic engaddi. Vel qz hiericho sic solet appel-
lari et forte cāpestrib⁹ ei⁹ vbi erāt cū beni-
amin trāstulerūt se ad iudā. Beniamin au-
tem post iudā ascēdit ī hierlm. Hinc putāt
qdā eā fuisse cōmunē. Nec potuit eicere ie-
buseū. s̃ p̃misit eū habitare secū in tributo.
Effraim qz ascēdit ī bethel q̃ p̃us vocabat
luca. Vidētē qz hoiez egredientē de absessa
ciuitate dixerūt ei: Discede nobis itroitu ci-
uitatis. et faciem⁹ tecū misericordiaz. Quo
ostēdētē percusserūt eā. hoiez vero et domum
ei⁹ ditauerūt. Qui trāsies in terram et bim.

edificauit ibi ciuitatē et vocauit eam luçam
Nec deleuit effraim chanaanē. s̃ passus est
eū vinere sub tributo. Silitē et reliquē tri-
bus cū essent cōfortate. maluerunt eos h̃re
tributarios qz delere. trāsgrediētes manda-
tum dñi. et cōuerterūt se ad agriculturas.
Qui ad diuitias se tradentes p̃ epulas et li-
bidinē iam imbelles facti in conuersatione
legū integri nō erant.

De loco flentium in galgalis.

Capitulum. IIII.

Rgel⁹ autē do-

mini apparuit in galgala. et cū con-
uenissent filij israel ad eum de finibus suis.
trāstulit se ad aliū locū. et insecuti sunt euz
Lūqz improperasset eis dñs p̃ angelū bñfi-
cia q̃ eis contulerat addidit. Cur inistis se-
dus cū habitatorib⁹ terre hui⁹. et reseruastis
aras eoz. et nolulistis audire vocem meam.
Quāobrem dij eoz erūt vobis in ruinam.
Hec angelo loquēte eleuauerūt vocē suaz
et fleuerūt. et vocatum est nomē loci illius lo-
cus flentium. cognominatus ab euentu. si-
cut galgala collis p̃putioꝝ. Immolauerūt
qz ibi hostias domino. Porro hic recapitu-
lat historiam de iosue ad cōtinuandam or-
dinis seriem dicens: Dimisit ergo iosue po-
pulum. et abiecerunt filij israel vnusquisqz ī
possessionem suam. seruiērūtqz domino cū-
ctis diebus iosue et seniorū qui post euz vixe-
runt. et nouerunt opera domini que fecerat
cum israel. Mortu⁹ est antez iosue et omnis
generatio seniorum. et congregata ē ad pa-
tres suos.

De othoniele. Capitulum. V.

Surrexerunt

alij qui non nouerunt dominum.
id ē. non viderant virtutes eius: quas fece-
rat eis in exitu de egypto in deserto. et ī in-
gressu terre promissinis. Feceruntqz maluz
in conspectu domini. et seruiērunt baal et
astaroth. et dijs terre. contraxerūtqz coniu-
gia cum alienigenis. Quāobrem indigna-
ta diuinitas. non deleuit gentes de medio

eorum. ut essent eis in aculeum et laborem. Et tradidit eos dominus in manibus chusan rasathaim regis mesopotamiae et syriae. Seruieruntque eis octo annis. et clamauerunt ad dominum. qui suscitauit eis liberatorem othoniel. fratrem caleph. quem iosephus cenem vocat. quasi equiuocum patri. Et dicitur cenem quasi cenece a loco. Et fuit dominus cum eo. et pugnavit aduersus cusan rasathaim. et oppressit eum. et venit terra quadraginta annis. Et mortuus est othoniel. Hic dicitur iosephus occasione in beniamin facta. per uxorē leuite. quod nos infra ponemus. sequentes ordinem huius libri. Et nota quod hebrei sub huius numero comprehendunt annos huiusmodi. et quodammodo. et similiter sub alijs iudicijs. Aliter non stare historia.

Incidentia.

In diebus othoniel. Cadmus regnavit thebis. ex cuius filia semelena est dionysius liber pater. Bitunia dicitur a phenice. quod phenicibus quaedam tradidit litteras et ad scribendum vermiculum instituit. An et color ille pheniceus dicitur est. qui postea littera mutata punice dicitur. Ephira quae nunc chorum dicitur a sisypho condita est. Minos filius europa regnavit in creta.

De aioth et sangar. Cap. VI

Dididerunt autem

filij israel facere malum in conspectu domini. Qui suscitavit aduersus eos eglon regem moab. et copulavit ei filios amon et amalech. Qui transiens iordanem percussit israel. et posuit idola sua in galgala. et fecit sibi domum in urbe palmarum. id est hiericho. et seruierunt ei filij israel decem et octo annis. et clamauerunt ad dominum.

Qui suscitavit eis saluatorem aioth. filium gera. filij gemini. Qui utraque manu utebatur per dexteram. Geminum quaedam dicunt fuisse quaedam vile in beniamin. quod posteris suis sepe legitur impropere.

ratum ob ignominiam. Hebrei tradunt hunc fuisse beniamin. Et quasi per auferesim. ubi nos ponimus geminum. ipsi ponunt iemin. quod sonat dextrarium vel dextrale. quod latine geminum dici pos-

set. quod geminat cum trahente. nisi ieminus a iemin per s. consonantem scriberet. Dicitur autem a iamin proprie ieminus. sicut a dextera dextrarius. Miseruntque filij israel per aioth munera eglon regi. qui fecit sibi gladium ancipitem longitudinis palmae manus et accinctus est eo in dextro femore subter sagnum quod est quadratae formae militare indumentum. Erat autem eglon crassus nimis. Cumque obtulisset ei munera. persecutus est socios qui cum eo venerunt. et reuersus est ad regem ait. Verbum secretum habeo ad te o rex. Egressisque omnibus qui cum eo erant. accessit ad eum aioth et ait. Verbum domini habeo ad te. quod intelligendum est de somno ex mandato domini. Qui statim surrexit de throno. Extenditque aioth manum sinistram. et tulit sicam de dextro femore. et infixit eam in ventrem eius valide. nec eduxit eam. sed reliquit in corpore. Ipse vero clausis diligenter hostijs coenaculi. per posticam egressus est. et aufugit. Serui autem regis post longam moram intrantes. inuenerunt eum mortuum. et iacentem in terra. Venitque aioth in sayrat. et insonuit buccina in monte effraim. et descenderunt cum eo filij israel ad vada iordanis. qui transmittunt in moab. Et volentes transire moabitas percusserunt circiter decem milia. et humiliatus est die illa moab sub manu israel. et quieti terra. lxxx. annis. Et mortuus est aioth. Et tunc de philisteis volentibus intrare terram israel. sangar occidit. decem viros vomere vno. Ipse quoque defendit israel. et eodem anno vitam finiuit.

Incidentia.

In diebus aioth cyrene ciuitas condita est in libia. et triptolemus longa nani veniens eleusim. frumenta ibi distribuit. Proserpinam rapuit rex molosoꝝ orchus. cuius ingens canis cerberus pirituum deuorauit. quod cum theseo ad raptum proserpine venerat. Sed et theseum deuorasset. nisi hercules superueniens eum liberasset. Frixus et belles insidias nouercales euaserunt in navi. cuius insigne fuit aries. In dardania regnavit tros a quo troiam conditam ferunt. Perseus occidit gorgones meretricem quae ob nimiam pulchritudinem spectatores suos metum in potes reddebat. Dionysius in india nislam condidit. et a suo nomine eam appellauit.

Judicium

De delboza et barach svsara ia
hel et iabin. Capitulum VII.

Est mortez ai-

oth addiderunt filij isrl facere ma-
lu corā dño. Qui tradidit eos ī man⁹ iabin
regis chanaan. q̄ regnavit ī asoz 7 habuit
ducē exercit⁹ sui svsaram. Ipse aut̄ habita-
bat ī aseroth gētū q̄ sic dicebat. qz non ab
vno pplo. s̄ a multis collectis gētib⁹ habi-
tabit. 7 oppressit filios isrl p̄ viginti ānos.
Qui clamauerūt ad dñm. Erat autē delbo-
za pphetes vxoz lapidoth. q̄ posuerat tēto-
riū suū in mōte effraim sub arboze palmę. q̄
dicebat palma delboze. 7 ascēdebāt ad eaz
filij isrl in omne iudiciū. Quę vocauit ba-
rach filium abinoe de cedes alias cades d̄
neptalim. Mulier enī itura ad plium voca-
uit virū suū q̄ supra dicit⁹ ē lapidoth. Cre-
dit enī fuisse idē barach et lapidoth. qz ea-
dem ē vtriusqz nois interpretatio. Interpretat⁹
enī vtrūqz choruscatio. delboza vero hebrai-
ce apis. Quę dixit ad eū. Precepit tibi de-
us isrl. Duc exercitū in montē thabor decē
milia de neptalim et çabulon. ego tradā sy-
saram ī manū tuā iuxta torrentē cyson. Qui
barach. Nisi veneris mecū nō pergā. Qui
ait. Ibo. s̄ victoria tradet⁹ in man⁹ mulieris
Runciatū ē svsare q̄ ascēdissent delboza et
barach in montē thabor ad pugnandū. Et
congregauit exercitū ad torrentē cyson. tre-
centa milia armatorū. vt ait ioseph⁹. 7 decē
milia equitū. 7 nōgentos currus falcatos. 7
alios currus duo milia 7 cētū. Et ait delbo-
za ad barach. Descēde: hac die dabit tibi
dñs svsaram ī manus tuas. Et descēdit cū
decē milib⁹. delboza stante in mōte ad orati-
onē. Et p̄terruit dñs svsaram 7 vniuersam
multitudinē ei⁹. Vent⁹ grādo 7 pluuia ir-
ruerūt in facies eoz. arcus 7 fūdibulę inuti-
les fiebāt plurimi de equis suis 7 currib⁹ ex-
cussi cōtereabant. Sicqz cōuerso in fugā ex-
ercitu. svsara de curru exiliēs. 7 fugiēs. pue-
nit ad tētoziū iabel vxozis abner cinei. Ab-
ner enī cuz oī domo sua recesserat a fratrib⁹
suis. q̄ habitabat vt diximus ī sorte inde 7

tetēderat tabernacula sua ī valle semijm iux-
ta cedes. 7 erat fcdus īter regē asoz 7 domū
abner cinei. Porro iael suscepit fugientem
7 rogantē vt celaret eū. 7 petenti poculū de-
dit ei lac. vt graui⁹ obdormiret. Illa vero
dormiēti clauū ferreū p̄cussū malleo p̄ vtrū
qz tēpus imisit vsqz ī terrā. Et barach post
paululū veniēti ostēdit eū in terra cōfossū.
Et sic impletū ē quod dixerat delboza: qz p̄
mulierē triumph⁹ accideret. Barach vero
agēs exercitū sup asoz obuiā veniētē iabin
interfecit. ciuitatē fundit⁹ eijciēs. vt ait iose-
phus. Lecinerūtqz delboza 7 barach canti-
cū dño. in q̄ hortant⁹ victozes ad bñdicēdū
deū. rememorando bñficiū. qd̄ fecerat dñs
israeli. dñ daret legē ī terre motu et pluuia
addendo 7 quō p̄ iangar vt dixim⁹ quiene-
runt hostes a semitis israel. 7 quō defecerat
fortitudo isrl. donec surgeret delboza. qm̄ no-
na bella elegit dñs. vt mulier de viris trium-
pharet. Qd̄ sequit⁹ in cātico. surge delboza
7 loquere cāticiū nō
ē ī hebreo. Ad didit Qui p̄m⁹ infestauit
qz de amalech victo israel in deserto.
ī raphadim ab effra-
im. id ē iosue effraitā. 7 p̄phetauit eundem
postea vincēdū p̄ saul ex beniamin Et cōmē
davit eos q̄ de manasse 7 ysachar 7 çabulō
7 neptalim cū eis venerāt ad plium. vitupe-
rans ruben 7 gad. 7 dan 7 aser. q̄ noluerūt
cū eis venire. Qd̄ etiā dicit ruben p̄ se diui-
sim itelligit⁹ qz separauit se a pugnaturis. vt
qz rubenite īter se diuisi erāt. quibusdā hoz-
tantib⁹ vt irent ad plium alijs deloztatibus
Qz aut̄ dicit pugnasse eos ī thane iuxta aqs
mageddo. intelligendū ē regionē esse secus
cyson qui p̄terfluit mageddon. Hebre⁹ ha-
bet in ramaçache qd̄ interpretat⁹ sup altitudi-
nem cāpi. 7 significat qz ī cāpo vbi p̄liatū ē
hostib⁹ superiores facti sūt. Qd̄ autē sequit⁹
stelle pugnauerūt aduersus svsaraz. nō ma-
thematice intelligendū ē: q̄si fatali cōstella-
tione s̄ factū fuerit. Sed qz choruscationes
7 fulgura ita de sublimi ferebāt in eos. ac si
stelle ruerēt. 7 ē hyperboleos. Sequit⁹ torres
cyson traxit cadauera eozum sicut torrens

cadumī. supple traxit cadauera egyptioꝝ
 Cadumin interpretat antiquoꝝ. et ponitur
 p mari rubro. eo q̄ antiq̄ miracula ibi fa-
 cta sūt. Qd̄ sequit̄. conculca aīa mea robu-
 stos. Vox ē ppli sese adhortantis. Sequit̄.
 Maledicite terre meroth. dixit angel⁹ dñi
 Meroth fuit vn⁹ de p̄ncipib⁹ chanaan. del-
 toꝝa vero seipsam dixit angelū dñi. vel mi-
 chael qui p̄erat israeli. Dixit vt malediceret
 meroth. qd̄ sonat archanum. id ē. angelis
 a postatis. q̄ adūsabāt ei in archano. Post
 ea benedixit iabel: qm̄ fortiter egit. 7 quie-
 nit terra p̄ quadraginta annos. Eo tēpore
 regnū defecit apud argos. 7 translatus ē in
 micenas. Obijt liber pater cuius sepulcrum
 est apud delphos iuxta spollinem aureū.
 Pingit̄ vero muliebri corpore. qz mulie-
 res militantes cum viris habuit i exercitu.
 Iliū ab ilo cōdituz. Miletus cōdita.

De gededeone. Capitulum. VIII.

Ecerūt iterum

f filij isrl̄ malū coram dño. qui tradi-
 dit eos in manib⁹ madian septē ānis. Ascē-
 debant enī madian
 et amalech singulis
 annis i israel vastā-
 tes segetes eozuz. et
 vn̄iuerſa iumenta
 trahētes in p̄dam. Cūqz clamasset israel ad
 dñm. misit ad eos virū p̄phetam p̄ quē ex-
 probrauit eis dñs beneficia q̄ cōtulerat eis
 7 tñ noluerūt audire vocē ei⁹. Venit autez
 angel⁹ dñi. 7 sedit sub quercu q̄ erat i effra.
 Hic ē vir quē dñs miserat Lapis aut̄ super
 quē sedebat 7 quercus 7 ager ptinebant ad
 ioas patrē familiē ecri. i. honorabiliorē iter
 alios illius familiē. Bedeon fili⁹ ei⁹ timens
 hostes qui irruerāt sup̄ terrā. in occulto ex-
 cutiebat frumēta in torculari. vt haberet vi-
 aticū ad fugā. Joseph⁹ dicit h̄ maximū fuis-
 se diuinę p̄pitiatiōis indicium qz tūc vteret̄
 torculari p̄ area. Futurū enim p̄ euz erat vt
 areę replerent̄ 7 torcularia. Et ait angelus
 ad eū. Dñs tecuz viroz fortissime. Cui ge-
 deon: Si dñs nobiscū ē. cur apprehēderūt

Sexto suscitauit do-
 min⁹ spiritus gedeo-
 nis i israel.

nos h̄ mala: Et respexit in eū dñs in angelo
 et ait: Uade ego mitto te in hac fortitudie
 tua. quā scz cōfero tibi respiciendo vel mit-
 tendo. pcuties madian q̄si virū vnum. Cui
 gedeon: Si gr̄az iueni coram te nō recedas
 donec reuertar. Et coxit gedeon hēdum. po-
 suitqz carnes 7 aq̄imos panes i canistro. et
 misit ius in ollā: offerēs ea angelo. Cui an-
 gel⁹: Done carnes 7 panē sup̄ petraz. 7 ius
desup̄ funde. Quo facto tetigit ea angelus
 sūmitate virge quam gerebat. Et ascendit
 ignis de petra 7 cōsumpsit oīa. Angel⁹ aut̄
 euauit ab oculis ei⁹. Timēsqz gedeon ait:
 Hēn mihi dñe. qz vidi angelū dei. Cui di-
 xit dñs: Ne timeas: Nō morieris. Eadem
 nocte ait dñs ad eum: Destruē aram baal
quā erexit pater tu⁹. 7 nēmus circa eā succi-
de: 7 occide taurū quē saginat idolis. alium
vero taurū septēnem quem ciues dedicaue-
rūt idolo offeres mihi i holocaustū super al-
tare qd̄ edificabis mihi in sūmitate petre.
sup̄ quā ante sacrificiū posuisti. Bedeon ti-
 mens patrē 7 ciues: cū decēseruis oīa nocte
 cōplenit. 7 vocauit altare pax dñi. 7 latuit.
 In crastino ciues dixerūt ad ioas: Educ fi-
 liū tuū vt moriat̄: qm̄ fecit hoc. Quib⁹ ille
 ait: Nunq̄d vltiores estis baal: Si deus est
baal vindicet se. Exinde dicit̄ est gedeon. ie-
 robaal. id ē. fortitudo baal. q̄si fortis cōtra
 baal. Igit̄ madian 7 amalech trāsito iorda-
 ne sederūt in valle iesrael q̄si locuste. Spi-
 ritus aut̄ dñi induit gedeon. vocauitqz do-
 mū abiecer. de cuius familia ipse erat. 7 ipse
 misit nūcios ad manassen 7 aser 7 çabulō 7
 neptalim Qui occurrerunt ei trigintaduo
 milia. Et petijt gedeon signū victorię a do-
 mino i vellere posito i area. si nocte illa vel-
 lus roze cōplueret̄ area sicca manēte. Et fa-
 ctum ē ita. Et expresso vellere roze cōcham
 impleuit. Sequēti nocte ne casu factū pu-
 taret̄ petijt signū in p̄trariū. vt area irriga-
 retur. 7 vellus siccū esset. Qd̄ factū est. Ve-
 nit aut̄ gedeon cū suis ad fontē q̄ d̄z arad.
 Et ait dñs ad gedeon: Popul⁹ multus est
tecū. ne dicat israel. virib⁹ meis liberatus sū
clama ad populum. Qui formidolosus est

Judicium

reuertat. Tñ intelligendū est alia tria q̄ mā-
davit dñs clamādo in pp̄lo eū non tacuisse
q̄ moyses dixit in deuteronomio. Qui ēdi-
ficauit domū 7 nō dedicauit eā reuertatur.
Similiter. qui plantauit vineā. 7 necdū fe-
cit eā cōmunē. 7 q̄ desponsauit vxorem 7 nō
dū accepit eā. Et reuersi sūt de pp̄lo viginti
duo milia. 7 tantū decē milia remāserūt. Et
ait dñs ad gedeon: Adhuc pp̄ls multus est
duc eos ad aqs in calore meridiei. et eos q̄
lambuerint aquas manu et lingua sicut ca-
nes. existimās magnanimos sepabis. Et in-
uenti sūt tātus ex eis trecēti viri. Et ait dñs
In his trecēti tradā madian ī man⁹ tuas
Quib⁹ assūptis. 7 cibarys p̄ numero et tu-
bis. gedeon se certamini dedit. Eadē nocte
dixit dñs ad gedeon: Descēde in castra ma-
dian. tu 7 p̄baran puer tu⁹ tecum. 7 audies
q̄d loquant. 7 cōfortabunt man⁹ tuas. Dis-
solutū enī erat cor ei⁹. Qui descendēs stetit
in p̄tem castroz vbi vigilię erāt. 7 audiuit
quendā narrantē somniū cōmilitoni suo ī
hūc modū. Videbat mibi q̄ panis ex hor-
deo subcinerici⁹ 7 comestibilis descēdebat ī
castra madian vsq̄ ad tabernaculū. s. regis
7 subuertit illud. 7 terrę fundit⁹ coęquauit.
Et ait is cui loque-
bat. Quale ē hordeū forte tabernaculum
iter grana 7 iter gē- eorū dicit vexillus q̄
tes isrl̄ videt abie- ducebātur. vel habe-
ctū. 7 ī israele vilis ē bant tabernaculum
familia gedeonis. in quo idolis suis sa-
Non ē h̄ aliud nisi crificabant.
gladi⁹ gedeonis. tra-
didit dñs ī man⁹ ei⁹ madian. Qd̄ audiēs
gedeo adozauit. Et reuersus ad socios ait:
Eamus. tradidit nob̄ dñs castra madian.
Et diuisit eos in tres p̄tes. 7 dedit tubas in
man⁹ eorū dextras. lagenas vacuas. 7 lam-
pades ī medio lagenarū ī sinistras. Et ait:
Qd̄ me facere videbitis facite. Et ingressi
sunt p̄ gyrū castroz in trib⁹ locis in vigilia
noctis medię Et cū cōfregissent hydrias. te-
nerunt lāpades ī manib⁹. 7 insonātes tu-
bis clamauerūt. Gladius dñi 7 gedeonis.
Scdm̄ iosephū vacuas q̄ pharetras por-

tauerūt. Quib⁹ simul complosis. terribilis
audiebat sonit⁹. Quo subito hostes excita-
ti. turbati sūt. nec cognoscētes sese. plurimi
mutuis vulnerib⁹ ceciderūt. alijs ī fugā pu-
lis vsq̄ ad bersecha. Viri autē de neptalim.
7 aser 7 manasse q̄ redierāt cōclamātes. p̄se-
quebant madian. Effraim q̄ descēdit in oc-
cursum fugientiū 7 occupauit iordanē vsq̄
bethara. 7 occidit duos reges madiā. ozeb
7 zeb. Ozeb ī petra quadā. zeb vero ī torcu-
lari. Et vocatus ē nomē loci illius torcular
zeb 7 nomē alter⁹ petra ozeb. Quę modico
apice litterę differt a noīe ozeb vnde aq̄ flu-
xerunt p̄ manū moyli. Et forte differētia ē
in īterp̄tatione. Et portauit effraim capita
regū ad gedeon. 7 irascētes dixerūt ad eum
Cur p̄tēpsisti vocare nos ad pugnaz. Qui
ait: Ne forte indignaremini. Melior ē enī
racem⁹ effraim vindemijs abiecer. s. 7 ī ma-
nus vestras dati sunt reges madian. Quid
tale facere potui sic vos fecistis. Quo audi-
to requieuit spūs eoz. Trāsiuitq̄ gedeon
iordanē cū trecētis viris. nec poterat p̄sequi
fugientes p̄ lassitudine. Et ait ad viros so-
chot. Obsecro date nob̄ panes vt possimus
p̄sequi zebee 7 salmana. Qui negauerūt ei
7 subsannauerūt eū. Idip̄sū rñderūt ei viri
phanuel. petēti ab eis. zebee autē 7 salmana
ī valle quiescebāt. nil aduersi suspicātes. cū
duodecim milib⁹ tantū cesis de exercitu cē-
tum viginti milib⁹. Gedeon autē repente ir-
ruit sup̄ eos. 7 turbato exercitu eorū. duos
reges cōprehēsos secū reduxit. Et reuertēs
apprehendit puerū de sochot. 7 q̄siuit ab eo
noīa senioz de sochot. Et descripsit ei septu-
aginta septē viros q̄s spinis 7 tribulis cō-
minuit tanq̄ autores p̄dicte subsannati-
onis. Lurrim q̄ phanuel subuertit. occisis
habitatorib⁹ ciuitatis. Luncq̄ redisset effra-
regionē suā dixit zebee 7 salmana. Quales
erāt viri q̄s occidistis ī mōte thabor. Qui
dixerunt: Siles tui. Et ait eis: Fratres mei
erāt vterini. Et ait p̄mogenito suo. Interfi-
ce eos. Qui nō eduxit gladiū. timēs q̄ pu-
er erat. Surgens gedeon occidit eos. Et di-
xerunt oēs filij isrl̄ ad eū. Dominare nostri

Historia

tu es fili⁹ tu⁹. et fili⁹ filij tui. Quib⁹ ille. Nō
dominator vestri nec filius me⁹. sed dñs do-
minabit in vos. Unus posulo a vob⁹ date
mibi in aures aureas de p̄da. Qui dederūt
Et fuit pondus auri mille et septingenti sicli.
Et fecit ex eo gedeon ephod. et posuit illud
in ciuitate effra. et fornicat⁹ ē oīs isrl̄ in eo. Et
factū est gedeoni et omni domui ei⁹ in ruinā
¶ Per ephod qđ ē digni⁹ indumentū pōtifi-
cis. intelligit qđ gedeon fecerit oīa indumen-
ta pōtificialia. et fecit in effra tabernaculū et al-
tare p̄ter illud qđ erat in sylo. Et fact⁹ est sa-
cerdos. et imolauit super illud hostias dño
Quāobrem offensus dñs oēm domū eius
fere deleuit. Habuit enim septuaginta libe-
ros de vxorib⁹. et vnus naturalē abimelech
de cōcubina dyloma. quā habebat in sichē.
Hic occidit omnes
fratres suos p̄ter vnū
Et quieuit tra- qđraginta ānos q̄-
bus p̄fuit gedeon. Quib⁹ mort⁹ ē in se-
nectute bona. et se-
pultus est in sepulcro p̄ris sui in effra.

Incidentia.

Temporib⁹ gedeonis mercurius inuenit
siringas. trahens hoc nomen a siringa vxo-
re cathmi. et armonica. q̄ p̄pter celus armo-
niā a viro suo recesserat Inuenit etiā lirā
hoc modo. Reperit etiā concham testudi-
nis mortue et putrefactę. cuius neruuli arē-
tes et extensi in ore conchę ad aurā tenuem
sibilū reddebant. Incertum ē autē quis fu-
erit iste mercurius. vtrū hermes an trimegi-
stus philosoph⁹ an mercuri⁹ minor. Tres
enī legunt⁹ fuisse fm iosephū. Lirus p̄dita
est ante templum hierosolymorū annis du-
centis quadraginta. Dedal⁹ aues fecit me-
tallinas quas volare fecit artificiose spiritu
iclusio. Dicitur etiā fecisse simulacra se mo-
uentia. Primus enī omniū pedes statuarū
a se inuicem separauit. alijs coniunctim eos
fabricantibus. Qui cū filio in naue fugiēs
propter inuestigabilem fugam pennis euo-
lasse estimatus est. Argonautarū historia

facta ē. Diphelus clarus habitus ē. Cuius
discipul⁹ fuit museus. Linus magister her-
culis claruit. Dinos creditur cretensib⁹ le-
gem dedisse. quod plato negat. ydrā vero
callidissimum fuisse sophistā asserit plato.
De abimelech. Capitulum. IX.

De morte gedonis

gedonis filij israel fornicati sunt cū
balaim. nec fecerunt misericordiam cū do-
mo ierobaal. Ascendit autem abimelech in
sichem. ad omnem cognationem matris sue
et ait. Considerate quos vestrum et caro ve-
stra sum. Loquimini ad oēs viros sichem
in hunc modum. Quid vobis melius est.
vt dominantur vestri septuaginta viri filij
ierobaal an vt dominetur vnus vir. Et lo-
cuti sunt de eo ad omnem populum. et incli-
nauerunt cor populi post abimelech. et iura-
uerunt ei omnes in fano baal. Quāobrem
vocatū est deinceps idolum baal berith.
Berith enim coniurationem sonat. Et tol-
lentes de fano. lxx. pondo argenti dederunt
ei. Qui conduxit ex eo viros inopes et va-
gos. et ascendēs in effra. occidit omnes fra-
tres suos super lapides vnum. excepto vno
ioathan. Tunc omnes sichimites constitue-
runt abimelech regem iuxta quercum in si-
chem. Si queritur. quomodo ergo saul pri-
mus dicitur rex in israel. Potest dici hoc di-
ctum esse propter regnū vniuersale hic au-
tem tantū regnavit in sichimitis. Quod cū
nunciatū esset ioathan. stetit in vertice mō-
tis garraz vel garisim. et exclamauit ad om-
nes sichimites qui cōuenerant ad diem fe-
stum baal. Audite me viri sichem. Ferūt li-
gna siluarum. vt vngerent regem supra se.
et dixerūt oliuę. impera nobis. Quę noluit
deserere pinguedinem suam. qua dij vtun-
tur et homines. Idipsum dixerunt ad fiscū
quę noluit deserere dulcedinem fructus sui
Idipsum dixerunt ad vitem. quę noluit de-
serere vinum quod letificat deum et homi-
nes. Dixerūtq; ad rhamnum. Impera sup
nos. Qui respondit. Venite ergo et quiesci-
te sub vmbra mea alioquin egrediet⁹ ignis

Judicium

verhano. 7 denoret cedros libani. Est autem
rhānus genus rubi quod vulgo senticē ap-
pellant. asperum nimis. 7 aculeatū sicut sen-
tes. Josephus dicit hoc inter ligna habere
naturam ignē pferendi. Tunc exposuit eis
paradigma dicens. Interfecistis filios hie-
robaal. 7 filium ancille eius sup vos cōsti-
tulistis regem. Si recte egistis cū hierobaal
7 domo 7 filiis eius recte sit vobis. Sin au-
tem puerse. Egrediat ignis d abimelech q̄
denoret ipsū 7 vos. Quē cū dixisset au-
fugit. Factū est autem cū regnasset super sichē
tribus annis abimelech. dedit ei dominus
spiritum malum aduersus eum. et expule-
runt abimelech ab vrbe 7 a tribu. Qui exer-
cebat latrocinia super eos agens p̄cedas ex
eis. Tempore vero vindemiarum intrauit
gaal cū fratrib⁹ suis in sichem. Quo descen-
dente ad eos. descenderūt sichimite vineas
vuaſq; calcauerunt. Et ingressi fanum dei
sui iter epulas 7 pocula maledicebāt abime-
lech. Gaal q̄ dicebat: Quis enim ē abime-
lech vt seruiamus ei? Nunquid non est fili-
us hierobaal: hyronice dictum ē. quasi nō
est. sed spuri⁹. Et addidit. Utināz daretur
populus hic i manu mea vt auferre abime-
lech de medio. cebub quoq; quem fecerat
abimelech p̄ncipem in ciuitate. clam nūcia-
uit abimelech omnia Surrexit itaq; abime-
lech cum exercitu nocte. 7 tetendit insidias
iuxta vrbe. Egrediusq; est gaal mane et ce-
bul cum eo steterūt in porta. Cūq; ascēdis-
set abimelech cum exercitu. dixit gaal ad ce-
bul. Ecce de mōtib⁹ multitudo descendit
Lui cebul: Ambras mōtium vides. quasi
domin⁹ capita. 7 hoc errore deciperis. Rur-
sus quoq; gaal: Ecce populus quasi de um-
bilico terre descendit. Lui cebul: Ubi ē os
tuum nūc quo contra abimelech loqueba-
ris. Egredere 7 pugna contra eū. Qui pu-
gnauit et victus est. et fugiens recepit se in
vrbe. cebul autem expulit eum 7 socios ei⁹
Sequenti die abimelech expugnauit vrbe
interfectis habitatoribus eius. eamq; de-
struxit ita vt sal in ea dispergeret. Habitan-
tes vero in turre sichimoz ingressi sūt pha-

num dei sui. quia locus munitus erat. Jose-
phustamen dicit profugos per puinciam
congregatos supra petram munitissimas. 7
nitebantur eam munire vel murare Quod
videns abimelech ascendit in mōtē selmon
7 p̄scisum ramum ferens. dixit socijs: Facite
quod ego ago. Qui tollentes ramos et cir-
cumdantes p̄ſidium succenderunt illud.
7 igne 7 fumo perierunt i eo mille viri. p̄-
ter mulieres et paruulos. Et recedens inde
abimelech obsedit opidum thebes. Erat au-
tem turris in medio in qua receperāt se the-
bite. Et nota q̄ a thebis egyptiorum dicūt
thēbei. A thebis grecorum thēbani. A the-
bei iudeozū thēbite. Cūq; abimelech expu-
gnaret turrim. 7 ignem supponere niteretur
mulier fragmen mole iaciens desuper. fre-
git cerebrū ei⁹. qui ait armigero suo. Per-
cute me ne dicar interfectus a femina. qui i-
terfecit eum. Hanc pestem dicit ioseph⁹ ac-
cidisse effraitis. eo q̄ iurgati sunt aduersus
gedeonem ad aquas iordanis.

Incidentia.

Eodē tpe corus inuentus ē in grecia. qd̄
instrument⁹ dicit strabus pellem esse cum
duab⁹ cicutis. p̄ alteraz inspirat. p̄ alteram
reddit sonum. Et scribitur fm quosdā sine
aspiratione. p̄ voce autem canentiū 7 men-
sura 7 venio cum chaspirato.

Dethola. Capitulum. X.

p **De abimelech**

iudicauit israel thola de isachar fi-
lius phua patru abimelech. nec moueat te
phua et ioas fratres esse cū alter de isachar
alter de manasse ort⁹ fuerit. Filij enī fuerūt
vnius matris. 7 duozū patrum de diuersis
tribubus. Hic iudicauit israel i sanir. xxiij.
annis 7 mortuus est.

Incidentia

Eo tēpore hercules antheum vicit in pa-
lestina. et ilium vastauit. bellum fuit inter la-
phitas et centauros. quos palefactus in li-
bro de incredibilib⁹ nobiles fuisse describit
equites thessalozū. Priamus filius laome-
donis regnavit i troia. Androge⁹ athenis

dolo interficit. Theseus in agone minotaurum occidit. propter quod athenienses pueri tributarii a pena liberati sunt. Fuit autem minotaurus vir quidam in humanum et valens palestra magistratus minois. Unde et sic dicitur quasi minois taurus. id est minois carnifex.

De iair galaadite et morte eius.

Capitulum. XI.

De tholaz iair

galaadites de tribu manasse iudicavit israel. xxi. annis habens triginta filios quos fecit principes. xxx. civitatum. quas vocavit nomine suo aioth iair. id est opida iair et mortuus est.

Incidentia.

Eo tempore theus rapuit helenam. quas rursus receperunt fratres eius castor et polux capta matre thesei. eo peregre profecto. Philistus scribit a civibus tyris coroz et kartagine kartagine conditam. Carmentis nimpha lras latinas inuenit.

De iepte. Capitulum. XII.

Iterum filii israhel

servierunt idolis circumstantium gentium. et tradidit eos dominus in manus philistinorum et amon. Et afflicti sunt vehementer xvij. annis. omnes qui habitabant trans iordanem in terra amorrei. Amonites quoque iordanem transmissis vastabant iudam et beniamin et effraim. Qui afflicti clamaverunt ad dominum. Qui cum dure respondisset eis. ite et invocare deos quos elegeratis. piecerunt omnia idola de finibus suis. et voluit dominus super miseras eorum. Congregati sunt filii israel in masphat contra amonitas qui fixerant tentoria in galaad. Fuit eo tempore iepte galaadites vir fortissimus pugnator. et filius meretricis. Hic habuit uxorem de galaad. de qua suscepit filios. Qui cum adolevisset. eiecerunt eum tanquam spurium. dicentes: Non poteris esse heres in domo patrum nostrorum. Et abiit in terram iob. Et congregati sunt ad eum viri inopes. et latrocinantes. et cum quasi principem sequebantur. Descenderuntque

ad eum maiores natu de galaad dicentes: Esto princeps noster. et pugna contra filios amon. Qui ait: Nonne vos estis qui odistis me et eiecistis? Qui dixerunt: Non odimus te nec venimus ut persequamur te. sed ut sequamur te. Et ait iepte: Jurate ergo mihi. Et iuraverunt. Et ascendens cum eis in masphat humiliavit se coram domino. et factus est princeps populi. Et misit nuncios ad regem amon in hec verba. Exi de terra mea. cur vastas eam. Qui respondit: Tulit israel terram meam cum ascenderet de egypto et recepi eam. Cumque iepte dixisset eam iure belli acquisitam et multo tempore possessam. ccc. annis noluit acquiescere amon ut exiret. Et ait iepte. Iudicet hodie dominus inter israel et amon. Et factus est spiritus domini super iepte et egrediens ad pugnam. votum vouit domino dicens: Si tradideris filios amon in manus meas. quicumque de domo mea primus occurrerit mihi revertenti. eum holocaustum domino offeram. Et percussit iepte filios amon plaga magna nimis. et humiliati sunt coram filiis israel. Revertenti autem iepte in masphat. occurrit ei unigenita filia eius cum tympanis et choris. Qua visa scidit vestimenta sua et ait: Heu filia decepisti me. et decepta es. Aperui os meum domino contra te. Filia vero non dolens in hoc casu pro victoria patris ait: Fac mihi pater quodcumque pollicitus es. Hoc solum presta mihi ut duobus mensibus circumeam montes. et plangam virginitatem meam cum sodalibus meis. Et ait pater: Vade. Et expletis duobus mensibus rediit ad patrem suum. et fecit ei sicut vouerat. Exinde mos increbuit in israel. ut annuatim veniant filii israel. et plangent filias iepte quattuor diebus. Arguit iosephus iepte. quia obtulit holocaustum non legitimum nec deo charum. Quid si canem obtulisset. imolasset eum domino. Fuit ergo in vouendo stultus. et in soluendo impius. Potuit tamen ante votum esse bonus. quia irruit super eum spiritus domini. et etiam post votum. Nam et apostolus ponit eum in catalogo bonorum. Quidam tamen excusantes

Judicium

eū: familiari cōsilio spūssancti dicūt eū hoc fecisse. Tūc veniētes ad eū effraite dixerunt Cur cōtēplisti nos vocare ad pugna. Incē dem^o domū tuā. Qui ait: Vocavi vos 7 ve nire nolulistis. Et vocatis viris galaad pn gnauit 7 effraim. Occupauerūt autē galaadi te vada iordanis. Cūq; venisset ad eos q̄ dam fugiēs de effraim. 7 obsecrās vt pmit terēt eū trāsire. Dicebāt ei: Quāqd effraiteus es: Quo dicēte nō sū. interrogabant eū. Dic ḡ theboletb qd̄ interpretat spica. Qui r̄ndit theboletb. eadē littera. spicam exp̄mere non valēs. Statimq; iugulabant eū. Et cecide rūt eo tpe de effraim. xliij. milia. Et nota q̄ ef frate^o ponit b̄ p effraitea. Effrate^o enī pprie d̄z bethleemita Et iudicauit iepte israel. viij annis. 7 mortu^o est. 7 sepult^o in ciuitate sua sebethi. q̄ est in galaad. Hic ab etate moy si vsq; ad seipsum ait cōputari annos. ccc. Annis his nō addunt decem 7 octo anni af flictionis q̄ p̄cesserant.

Incidentia.

Eo tempe hercules flāmis se iniecit. Nā in morbu incidērat pestilentes.

De abessan. Capitulū. XIII

p **Est iepte iudi**

cavit isrl̄ abessan vel essebon bethle emita d̄ iuda septē annis. Eo tpe agamēnō regnauit micenis. Menela^o lacedemoniē.

De abilon. Capitulū. XIII.

p **Est abessā abi**

lon çabulonites iudicauit isrl̄ an nis decē. Hic cū decē ānis suis i. lxx. inter p̄tibz nō habet. Pro quoz damno sup plendo eusebi^o iosue filio nun samueli 7 sau li: quoz ānos sc̄ptura sacra nō dicit plures annos q̄ in iosepho legebat annotauit. q̄te nus ab egressu israel ex egypto vsq; ad edi ficationē templi. cccc. 7 lxxx. annoz summā quā scriptura p̄dicat habere.

Incidentia

Eo tpe alexander helenā rapuit bellū de cennale surrexit. Mennon 7 amaçones pa mo tulere subsidium.

De abdon. Capitulū. XV.

p **Est abilon ab**

don thecrites de effraim iudicauit israel. viij. ānis. Sub his tribus iudicibus non recessit israel a dño. 7 quieuit terra. Et ideo nil memoriale fecisse leguntur. Tamē quidam tradunt sub abdon cladem factā in beniamin p̄ vxore leuite.

Incidentia.

Hui^o anno tertio capta est troia. 7 fluxe rūt vsq; ad p̄maz olimpiadem anni. cccc. viij. Tunc greci ad gloriā victorię suę ceperunt annotare tempa sua sic. Anno a captiuitate troiē. Incepta olimpiade deinceps āno tauerūt tempa iuxta numerū olimpiadum Tandē romani flo

rentes annotauerūt tpa sic. Anno ab vz be condita. Ultimo christiani annotant sic. Anno ab icarna tiōe dñi. Capta tro ia menela^o 7 helena deuenērūt ad thuo rim regē egypti quē homerus polibum vocat. Anno tertio a captiuitate troiē vel q̄nto vt qd̄a vo lūt regnauit eneas trib^o annis i italia i q̄ pri^o regnauerant ianus. saturn^o. pic^o. faunus. latinus. annis circiter. c. l.

De sampson. Capitulū. XVI

r **Brsus filii isra**

el peccauerunt coram dño. 7 tradi dit eos in manus philistinoz quadraginta annis a qua seruitute hoc modo liberati sūt Fuit vir quidam de stirpe dan. nomine ma nue. habens vxorem pulchram sed sterilem Cui sepe oranti in agro pro sterilitate amo uenda. apparuit ei angelus 7 ait: Cōcipies 7 paries filium caue ne comedas aut bibas

de troia troia

quom defimant dñm dicit p̄iada

Deinceps nisi iuxta
legem naçarorum
Filius enim tuus
erit naçarus Dei ex
vtero matris et deinceps
ipse liberabit
isrl. Alia lra. Et dice
ret sampson robu
stus liberator israel.
Que cū oīa indicas
set viro suo et cōmē
dasset angelo pul
chritudinē. et trista
tus ē vir. quia celo
tes erat. et vt mitiga
ret irrationabilē vi

ri tristitiā. consuluit
vt ambo orarent dominū. vt iterum veniret
angelus ad eos. et instrueret vtrūq; de pue
ro. Et apparuit iterum angelus vxoꝝi. Que
cum vocasset virum. ait manue ad eus: Tu
ne es qui locutus es de puero: Cui angelus:
Sum Cui manue: Quid vis vt faciat puer
Et ait angelus: Naçarus erit omni tempo
re vite sue. Attulitq; manue hedum et pa
nes. Cui angelus: Non comedam. Si vis
offerre offer illa dño. Et ait manue: Quid est
nomen tuus: Cui angelus: Cur queris no
men meum quod est mirabile: Et obtulit
manue que tulerat supra petrā dño. qui fa
cit mirabilia. Et ascendit angelus in flāma
ignis nec vltra apparuit eis. Et intelligens
manue esse angelum dei ait: Moriēmur. qz
vidimus dominus. Cui mulier: Nequaquā.
Nam accepit dominus holocaustū a nobis.
indicavit que futura sunt. Natumq; filius
vocauerunt sampson: quod sonat robustū
Creuitq; cito puer. adeo vt iam ppheta fu
turus agnosceretur. cepitq; spūs dñi cū eo
esse in castris dan. id est. i exercitu tribus sue.
vel loc⁹ ē in quo prius habitauit sampson.
et ē dictus castra dan. per anticipationem.
Rondum enim tribus dan proprias habe
bat sortem.

Quō sampson interfecit leonem
Capitulum. XVII.

Qua lege viuerēt na
çarēi reqre in histo
ria numeroꝝ. Istud
apposuit. m. vt satil
faceret hierony. qui
ait. nomē ei⁹ p̄dictus
a dño. cum p̄deter
minatus sit supra q̄t
fuerint quozum no
mina p̄dicta sunt. qz
nomen fuit ei impo
situm scilz sampson.
iuxta equi pollentiā
hōꝝum verboꝝ dñi
ait hiero. p̄dictum
eius nomen.

Escendit igitur

sampson in thānata philisteoꝝ vt
videret solennitatem que ibi agebatur. Et
visam ibi virgines concupiuit. aitq; patri
et matri. Accipite mibi queſo vxorē thāna
team. quia cōplacuit oculis meis. Qui di
xerunt: Cur negligis filias fratrum tuozum
et transis ad filias incircūcisoz. Rescipientes
qz res fieret a dño. Cūq; descenderent eus
eo apparuit ei catulus leonis i vineis opidi
et irruit in eam sampson in spū dñi. nil ha
bens in manu. et dilacerauit eus frustatim
quasi hedum caprarū. et hoc parentib⁹ non
indicauit. Desponsataq; sibi vxore. cū post
aliquot dies rediret vt acciperet eam. decli
nauit vt videret cadauer leōis Et ecce apes
erant in ore leonis. et fauus mellis que sum
ptum comedit in via. deditq; partem patri
et matri et comederunt. partem quoq; spon
se tradidit Cūq; thamnatei ciues essent in
epulis nuptiarum. timentes robur iuuenis
dederūt ei. xxx. iuuenes robustos. smone q̄si
socios. opere vero custodes. ne qd forte vel
let cōmittere crescente conuiuozū satietate.
Quib⁹ ait sampson: Propono vobis pro
bleuma. quod si solueritis mibi infra septi
mū diem quiniū dabo vobis. xxx. sindones
et totides tunicas. alioquin vos dabitis mi
hi totidem. Qui dixerūt: Proponere. Ait qz
sampson: De comedente exiuit cibus et de
forti egressa est dulcedo. Josephus alia po
nit verba. Qui cūcta deuorat cibū de se ge
nuit suauē. lz ipse sit suavis. Nec potuerūt
p tres dies p̄positionē soluere. Cūq; ades
set dies septim⁹. dixerūt sponse. Blādire vi
ro tuo. vt indicet tibi p̄bleuma et indica no
bis. alioquin incendem⁹ te et domū p̄ris tui.
Que sollicitās virū flēdo dicebat. Odisti
me. et ideo nō exponis mibi. Septes igitur
dieb⁹ cōniuij flebat apud eū. Sz quō septē
dieb⁹ flebat cū sup̄ dictū sit septimo die cō
niuij venisse ad eā iuuenes Potest dici Cū
qz adesset dies septim⁹. id ē. cū adhuc eēt di
es iter septē p̄mns. Quod ideo tetermina
tū ē. ne putaret post tres dies venisse. de q.

Judicum

bus dictū erat q̄ nō poterant soluere p̄posi-
tionē per illos tres dies. Potest etiaz aliter
dici Cūq̄ adesset dies septim⁹. i. appropin-
quaret. s̄ nōdū esset vt dictū sit adesset q̄si
iuxta esset. et ita post tres dies inquisitionis
eorū quarta die venerūt ad eam ⁊ locuta est
viro suo. Quod aut̄ dicitur septem dieb⁹ fuisse
hoc est in illis septem nō p̄ illos. Quidā tñ
corrigūt ita. Cūq̄ adesset dies vn⁹. Qd̄
vitio sc̄ptoris reorū factū. qui videns septem
abbreviatum. estimauit legi vnū. Tandem
die septima cum ei molesta esset exposuit: q̄
statim indicauit ciuib⁹ suis. Et illi die septi-
mo. ante solis occasum dixerunt sampsoni:
Quid dulci⁹ melle: q̄d fortior leone: Qui
ait: Quid dolosius muliere: Si non arasse-
tis in vitula mea. non inuenissetis p̄positio-
nem meā. Et irruit sp̄s dñi in eum. ⁊ descē-
dit ascalonem. ⁊ ibi percussit triginta viros
quorū allatas vestes dedit pronubis suis.
Et iratus sampson rediit in domum patris
sui. Uxor autem eius nupsit vni de pronu-
bis suis Cūq̄ dies triticeę messis instaret
venit sampson visere vxorem suam ferens
hedum. Cūq̄ cubiculum eius vellet intra-
re prohibuit pater dicens: Putaui q̄ odis-
ses eam. et tradidi eam amico tuo. Sorore
babet que pulchrior ē ea. sit tibi p̄ ea vxor.
Cui sampson: Ab hac die nō erit culpa in
me contra philisteos. Faciam enim vobis
mala. Et cepit. ccc. vulpes et iunxit caudas
caudis. ⁊ faces ligauit in medio: quas igne
succendens. dimisit eas discurrere et incen-
derunt segetes philisteorum intātum vt vi-
neas quoq̄ et oliueta ignis consumeret.
Palestini scientes op⁹ esse sampsonis. vxor-
em eius et parentes combusserunt tanq̄
mali huius autores. Et ait sampson: Ad-
huc expetam vltionem et quiescam. Et per-
cussit eos plaga grani. ita vt stupentes surā
femori imponderent. Lxx. interpretes dicunt
ita Percussit alienigenas sampson tibiam
super femur: quod ad priorem sensum re-
ducitur. id ē. tam mirabiliter. vt stupentes
tibiam vnus pedis super femur alteri⁹ po-
nerent. Tamen quia tibis incedimus. ⁊ su-

per femur sedemus. quidam exponunt sic.
Percussit tibiam super femur. id est. pedi-
tes p̄ter sedentes in equo. Et habitabat
sampson in spelunca petre etban. quali i lo-
co munito.

Quomodo interfecit multos cū
mandibula asini. Capi. XVIII

Hinc ascēdētes

philistei in terram iuda castrame-
tati sunt i loco qui postea dictus est lebi. id
est. maxilla. Et dixerunt ad eos viri iuda:
Serui vestri sum⁹ cur ascendistis aduersus
nos: Qui dixerunt: Ut ligemus sampso-
nem. Et ascenderunt tria milia de iuda ad
sampsonē. et culpantes eum dicebant. Ne-
scis. alias nosti q̄ philistei imperent nobis
Venimus vt ligemus te. et tradamus phili-
steis Qui ait: Jurate ne me occidatis. Et iu-
rauerunt. Et permisit se ligari duobus no-
uis funibus. Qui cum traherent eus ⁊ voci-
ferarent philistei p̄ gaudio. irruit sp̄s do-
mini in eum. et dissoluta sunt vincula ei⁹ vt
lina stuppe lineę. id ē. vt filum lini. tortū pu-
tamine ad ardorem ignis. Tollensq̄ man-
dibulam asini iacentem in terra. interfecit in
ea mille viros. alijs i fugam versis. Et exul-
tans sampson cecinit metricē. In maxilla
asini. i. mādibula pulli asinarū deleui eos.
⁊ percussi mille viros. Hebreus habet in ma-
xilla asini hemor. Hemorq̄ sonat cumulus
de cumelis. hoc est in maxilla asini feci cumu-
lum de cadaverib⁹ mortuorū. Et percussit mā-
dibulam et vocauit nomen loci ramathe-
vel ramathlebi. quod est eleuatio maxillę.
Rama enī excelsus sonat. Et sitiuit ad mor-
tem. quod factum esse tradunt hebrei. quia
dedit sibi gloriā et non deo. ⁊ clamauit ad
dñm. Obsecro domine en morior ⁊ incidas
in manus incircumcisorū. Et aperuit dñs
molarem dentem in maxilla asini. et egressę
sunt aque. quibus haustis vires recepit Et
mutato noie priori. dictū ē nomē loci fons
inuocantis de maxilla. Cūq̄ non timeret
philisteos. abijt in gaçā. ⁊ vidit ibi mulierē
meretricē. et ingressus est ad eam. Quo co-

quoniam percussit
non mandibula asini
mille viros

percussit ramathlebi

mirabile mister

gnito palestini posuerunt custodes in porta ciuitatis vt exeuntem mane occiderent. Sampson vero media nocte surgens: ambas fores apprehendit cum postibus suis et sera et in humeris suis portauit in verticem montis qui respicit hebron.

Quo tade deceptus fuit sampson.

Capitulum. XIX. et. XX.

Est hec amara

uit dalilaz q̄ erat in monte sozech Et est sozech locus vel genus vitis. Et venerunt ad eaz q̄ncq̄ satrapes. id est. nobiliores philistinorū dicētes

Disce ab eo in quo habeat vires et quō valeam⁹ euz vinctū affligere et dabimus tibi singuli millicētū argenteos. qd̄ ē v. milia. d. Quidaz tñ distinguunt ita.

Dabim⁹ tibi singuli mille. c. argenteos. Et blandita est dalila sampsoni. Qui respōdit ei in dolo Si septē neruiceis funibus nouis. et adhuc humentibus ligatus fuero. ero sicut ceteri homines Quos iosephus palmites vinearum recentes dicit. Et attulerūt ad eam septem funes quib⁹ dormientem

ebriū colligauit. latentib⁹ apud se philisteis. Et clamauit mulier Philistei super te sampson. Qui rupit vincula q̄si stupra. Idipsū factū ē

scdo de septē nouis funib⁹. Cū aut̄ tertio septem crines capitis ei⁹ circūligatos licio et clauo terre infixisset. excitat⁹ ab ea sampson extraxit clauū cū crinib⁹ et licio. Cūq̄ molesta eēt ei dalila. et deficeret aīa ei⁹ ad mortem aperuit ei veritatē dicēs: Naçare⁹ sū ab vtero maris meç. Si rasum fuerit caput meū. recedet a me fortitudo. Tunc dalila reuocauit satrapas. vt venirēt cū pecunia quas p.

Dis enī mulier fere naturaliter amara et lenis. Unde adam Quid lenius flāma flamē. Quid flāmie fama. Quid fama: mulier. Quid muliere: nihil.

Ebriū dicit nō vino s̄ amore. Vel satiatū. aliter legē naçare orū excessisset aīa tonsuram et recessisset ab eo dominus.

miserāt. At illa dormire fecit euz sup genua sua. et p̄ tonsorē rasit septē crines eius. i. oēs Vel q̄ nouacula ascēderat sup caput eius etiā p̄ solis septem rasis dñs recessit ab eo. Tūc abiicit eū mulier. Quē cū apprehēdissent philistim eruerūt oculos ei⁹. et circūdixerūt eū p̄ terrā. et apud gaçam clauū ī carcere molere fecerūt q̄si seruili opere eū affligentes. Hebrei tamē tradūt q̄ philistei cogerūt eum dormire cū mulieribus robustis vt ex eo sobolem robustā susciperent. Procedente tempore cum capilli eius renasci ceperant. cū adesset publica solēnitas ingressi sunt principes sanum suum. vt imolarent magnifice dagon deo suo. quia tradidit inimicum in manus eorū. Cūq̄ letarent̄ cōuiuantes. adductus est sampson. vt aī eos luderet. et ei illuderent. Stabat autē inter duas columnas quibus domus innitebat. Et ait puero regenti se. Sine me vt tangas columnas. et paululum requiescam. Et apprehēdens vtrāq̄ columnaz manibus ait: Moriatur anima mea cū philistim. Et cōcussis columnis. cecidit domus super omnes. et multo plures interfecit moriēs q̄ viuis. Et perierunt p̄ter cōuiuas circiter tria milia vtriusq̄ sexus qui ludentem expectabant de tecto. Tulitq̄ eum vniuersa cognatio eius et sepelierūt eum in sepulcro patris sui. Et indicauit israel viginti ānis. Hactenus iudiciū liber tempora signat. habens annos ducētos nonagintanōnem et iudices. xij. p̄ter sangar et barach.

Nota q̄ in veteri testamento q̄ttuor hominum nomina per angelū nunciata fuerunt. israhel. ysaac. ezechias sampson. In nouo duo. iohānes et iesus.

Incidentia. Capitulum. XXI.

De tēpore asca

nus albā cōdidit secūndus rex latinorū. Palefactus in libro incredibiliū. tradit vixē in trierim cirenoꝝ fugisse scillā spoliare hospites solitam. Sirenes q̄ mulieres fuisse q̄ decipiebāt nauigantes.

Judicum

De micha. Capitulū. XXII

Equitur histo-

ria de idolo micha. Hūc autē eūc-
tū et alterū de vxore leuite dicit iosephus cō-
tigisse post mortē ioseph. et ante othoniel cui
plurimū peccasset coram dño israel. et tra-
didisset eos dominus in manū chananeoz
Qui abstulerunt iude ascalonē et accaron.
et multas vrbes in cāpestribus. et ipsos dani-
tas expulsos in montes fugere cōpulerunt
Eo tempore fuit vir de monte effraim nomi-
ne michas. qui suscepit a matre sua mille cē-
tum argenteos votiuos. Et fecit ex māda-
to matris sue ex eis ephod et teraphim. id ē
vestem sacerdotalem et idola. Et separauit
eis ediculam in domo sua. et impleuit manū
vnius filiorum suorum. et factus est ei sacer-
dos. et inuestiuit eum sacerdotio per aliquid
appositum in manu eius. vel impleuit ma-
num eius. id est. sepe obtulit ei tanq̄ sacer-
doti. In diebus illis non erat rex in israel. s̄
vnusquisq̄ quod sibi rectum videbatur fa-
ciebat. Fuit autē alter adolescēs bethleemi-
ta cognatus micha et leuita sed paup. Qui
voluit peregrinari. vbi cunq̄ comodum si-
bi reperisset. Cūq̄ declinasset in domum
micha. cognita causa vię eius cōstituit eū
sibi sacerdotes. instituēs sibi p̄ singulos an-
nos decem argēteos. et vestem duplicē pre-
ter victum. In diebus illis tribus dan q̄re-
bat sibi possessionem. et miserunt quinque vi-
ros vt explorarent terras in qua possent ha-
bitare. Et intrantes domum micha. et requi-
euerunt in diuersorio leuite. Cūq̄ conside-
rassent vestes et idola. abierunt et venerunt
lachis. Et vidētes locum vberem et magna-
rum opum. et habitantes in ea sine timore.
et imbelles reuersi sunt ad fratres suos et di-
xerunt. Eamus et possideamus terrā quam
vidimus Nullus erit labor. Et profecti da-
nite sexcenti viri armati. primo manserunt
in cariatthiarim iude qui locus ex eo dictus
est castra dan. alius eodem nomine dictus
est. de quo dixim⁹ in samphone. Tertius eo-
dem nomine dictus est. vbi ieroboam sacri-

ficauit vitulos. Cūq̄ trāsissent iuxta domū
micha. intrauerūt quinque p̄dicti viri vt tol-
lerent vestes et idola. Cūq̄ sacerdos accla-
maret. dixerunt ei: Veni nobiscū. Melius
est tibi vt sis pater in vna tribu. q̄ in domo
vnius viri. Et abiit cū eis ferens secum om-
nia. Cūq̄ insequeretur eos michas cū om-
ni domo sua. videns eos fortiores et minan-
tes sibi mortem reuersus est. Illi vero cum
mulieribus et paruulis et inmentis et vniuer-
sa supellectili sua venerunt ad populum la-
chis. et percusserunt eos et urbem incende-
runt. Et struxerūt sibi ciuitates. non p̄cul a
libano. et iuxta fontes iordanis circa maxi-
mū campū sidonis in regione roob. Et ap-
pellauerunt eam dan. que prius lachis vo-
cabat. posueruntq̄ sibi in deū idolū micha
toto tempore quo fuit dom⁹ dei in sylo. Jo-
nathan vero filiū gerson de genere moysi. et
filios ei⁹ statuerūt sacerdotes in tribu dan
vsq̄ ad diē captiuitatis sue. Cūq̄ replicet
historia. i diebus illis nō erat rex in isrl̄ videt
cōsentire iosepho qui dicit h̄ factū qd̄ seq̄-
tur circa tempora eadem cōtigisse.

De vxore leuite. Cap. XXIII

Bit vir leuita

habitans in latere mōtis effraim
habens vxorem de bethleem. que irata viro
suo redijt in domum patris sui in bethleem
Secutus eam vir suus cū pureo suo et duo-
bus asinis. reconciliatus est vxori. Quarto
autē die cum regredi vellet tenuit eū socer
vsq̄ in crastinus. Quinto die sumpto cibo
circa meridiē egressus est ducens secum du-
os asinos onustos et cōcubinam. Sic enim
quandoq̄ vxor dicitur. Et vt videtur velle
iosephus luna q̄nta infastus iter arripuit.
Cūq̄ trāsirēt in x̄ieb⁹. die declināte noluit
ingredi opidū genis aliene. Et trāsiiuit i ga-
baa q̄ ē in tribu beniamin. et nullo eū recipi-
ente sedebat in platea. Et ecce senex rediēs
de agro q̄ erat i mōte effraim et aduena ha-
bitabat i gabaa Qui itroduxit eos i domū
suā. Et cōnatibus illis veniētes viri ciuitatē fi-
lij belial dixerūt ad dñm dom⁹. Educ viruz

Historia

qui ingressus est ad te ut abutamur eo. Tunc iosephus dicit: non venisse eos pro eo. sed ut raperent uxorem eius. Cum autem obtulisset eis senex filiam virginem et uxorem viri pro viro. eduxerunt uxorem viri. Qua cum tota nocte abusi essent. dimiserunt eam mane. quando rediens ad hospitium. expiravit ante ianuam. Et ferens vir eius cadaver in alino rediit in domum suam. et concidens eam in duodecim partes. misit in omnes terminos israel. Et clamabant singuli. Quis sic factum est in israel. ex quo ascenderunt patres nostri ex egypto. Et egressi sunt omnes quasi unus vir in masphat. cccc. milia pugnatorum et dixerunt: Non redibit quisquam in domum suam donec ulciscamur in gabaa. Et elegerunt vi-

ros unum de decem qui apportaret cibaria. Et miserunt ad omnem tribum beniamin dicentes: Tradite nobis flagitiosos de gabaa ut mo-

riantur. Qui noluerunt. imo dederunt eis in auxilium. xxv. milia de beniamin. Erant enim in gabaa. lxx. viri. ita sinistra ut dextra preliantes. sic etiam fundis lapides ad certum iacentes. ut capillus quoque possent percutere. Et ascendens exercitus israel in silo. consulit dominum. Quis ascendit princeps certaminis contra beniamin. Et respondit dominus: Judas. Hoc forte videtur facere pro iosepho de tempore huius cladis. Et ascendentes inde expugnabant gabaa. et prima die egressi filii beniamin de gabaa percusserunt de israel xxij. milia. sequenti vero die. xvij. milia. Tertia vero die pro insidiis circumventi ceciderunt et incenderunt urbem filii israel occidentes viros mulieres et parvulos id ipsum facientes alijs civitatibus in beniamin. De omni numero beniamin soli sexcenti remanserunt.

Qui sederunt in petra emmoz. et planxerunt planctu magno quattuor mensibus. Et iuraverunt filii

Decimas partem virorum intellige. Sensus est. Decimam partem virorum elegerunt ad apportanda cibaria.

Petra hec excelsa fuit. Rama autem excelsum sonat. Unde de planctu istorum plan-

israel in masphat quod nullus eorum filias suas daret uxores filiis beniamin. Tan-

dem penitentes de deletionem tribus unius requisierunt quis de israel non ascenderat cum eis nec iuraverat. Et inveniunt filii iabim galaad non interfuisse certamini. Et percusserunt eos a viro usque ad mulierem solis. cccc. virginibus reservatis. Et advocantes sexcentos viros de petra remoz reddiderunt eis sortes beniamin. et cccc. illas virgines dederunt eis in uxores. Et inuito consilio de dandis uxoribus ducentis que remanserant dixerunt eis: Ecce solennitas domini est in silo. et ascendent filie israel ducentos choros. et vos latentes in vineis exite et rapite singuli singulas uxores. Et factum est ita. Et restituta est tribus beniamin. In diebus illis non erat rex in israel. sed unusquisque quod sibi rectum videbatur faciebat. Eadem est clausula que est supra. Ideo forte videtur quod circa idem tempus utrumque factum fuerit.

Deruth. Capitulum. XXIII

De sampsonē

indicanit israel heli sacerdos qui non tantum iudex sed sacerdos a digniori officio agnominatus est. Et translato sacerdotio a filiis eleazar. sed primus de filiis ithamar accepit sacerdotium. In diebus eius facta est fames in terra. et surrexit helimelech de bethleem effrate cum uxore sua noemi. et duobus filiis suis maalon et chelion. Et ingressus est regionem moabitidam ut pasceret ibi. Quo mortuo filii eius duxerunt uxores moabitidas orpham et ruth. Tamen iosephus dicit quod pater accepit filiis suis uxores. et manserunt ibi decem annis et mortui sunt ambo sine liberis.

Sic certum quod cum aaron quattuor habuit filios duo ex eis in deserto igne perierunt. eorum qui remanserant maior natus fuit eleazar. cui debebatur sacerdotium. quod duravit usque ad heli qui fuit de ithamar fratre suo.

in euangelio vox in rama etc.

Judicum

Noemi vidua et orbata filiis surrexit ut rediret in patriam. Audierat enim quod dominus dederat populo suo escas et comitabantur eas nurus sue. Quae ait ad eas: Revertimini filiae meae in domum matris vestrae. Non enim ultra potest sperare viros ex utero meo. Et nota quoniam apud moabitas seruabat lex de semine suscitando et acquieuit orpha et reuersa est. Ruth vero sequebatur eam. Cui noemi. Audi filia. Non est deus noster sicut deus gentium. nec populus noster secundum ritum gentium vivit. expedit tibi ut redeas ad populum tuum et ad deos tuos. Et ait ruth: Populus tuus populus meus. Deus tuus deus meus. Profectusque sunt simul: et venerunt in bethleem quam prius dicebat effrata ab uxore caleph. haec fuit maria soror moysi. secundum quam quaedam translata est heremo quam postquam percussa est lepra agnominata est effrata. id est furorē vidit. in experimento iram dei cognovit. Vel interpretatur speculū. quia plaga eius omnibus est posita in exemplū. sed tunc primo propter incredibilem ubertatem sibi redditam cepit vocari bethleem quod est domus panis. Percrebuit fama in bethleem et dicebant. Haec est illa noemi. quibus illa. Ne vocetis me noemi. quod est pulchra. sed vocate me mara. quod est amara. Egressa sunt plena et vacua rediit me dominus. amaritudinem plenam. Et tunc primo metebat hordeum. Erat autem ibi vir potens et opulentus booc consanguineus helimelech. Intrauit itaque ruth agros illius de voluntate noemi et colligebat spicas post metentes. Accidit autem ut egrediretur booc ad agrum. et ait

Super paralipomenon non dicit hieronymus quod in diebus elimelech sol stetit ad transgressores legis. Sed quia non timuerunt deum. tanta fames inualuit ut portio in tribu iuda fugeretur cum uxore et liberis.

Opiniones plures ponunt. An civitas quam nunc bethleem dicitur prius vocata fuit effrata secundum primam opinionem dicentem. Mariam sororem moysi translata est illic. quia mortua fuit in deserto. Hieronymus tamen dicit quod caleph suscepit de effrata unum virum marie. et unum genuit beselebel.

messoribus. Dominus vobiscum. Et quaesivit cuius esset haec puella. Et dixerunt: Haec est moabitis illa quae venit cum noemi. Et ait booc ad eam. Filia ne vadas in alterius agrum. Nullus puerorum molestus erit tibi. Si sitis vade ad facinulas puerorum meorum et bibe. hora vescendi. veni huc et comede. et intinge buccellam in acetum. Reddat tibi deus israel mercedem. quoniam confugisti sub alas eius. Pueris quoque suis dixit. Projicite de manipulis vestris de industria ut absque rubore colligat. Cumque comisset ruth ad latum messorum contiecit polentam. quam iosephus alphaltam vocat. et conservabat eam socri suae. In vespera autem quam colligerat virga excuties inuenit hordei quasi ephi. id est tres modicos. Cumque redisset ad socrum. indicauerit ei quae fecerat sibi booc. Et ait noemi: Propinquus noster est homo. benedictus sit a domino. Id ipsum fecit ruth sequentibus diebus usque ad aream ventilationem. Nos erat in israel. quod in ventilatione areae dominus grande conuiuium parabat pueris suis et messoribus. Et dormiebat in area. et quasi solennitans abstinebat ab amplexibus. Id ipsum fiebat in tonsione ovium. Si post vindemias fieret non legi. Et ait noemi ad ruth: Lauare filia et unguere et induere cultis vestimentis. et ascende in aream cum alijs. Non te videat homo donec inebriatus fuerit. Cumque obdormierit proicies te a parte pedum eius et ibi iacebis. Et fecit omnia quae sibi socrus imperauerat. Et ecce media nocte euigilans homo expauit dicens: Quae es? Et illa: Ego sum ancilla tua. Expande pallium tuum super me: quia propinquus es. Cumque indicasset ei booc in talibus derogationibus castitatem esse seruandam. addidit. Alius propinquus me est. Si te voluerit retinere iure propinquitatis bene res acta est. alioquin ego

Historia

te suscipiā. viuit do-
min⁹. Surrexit ita-
q̄ booc de loco vbi
iacuerat iuxta arco-
nium manipuloꝝ
a n̄q̄ homines mutuo se cognoscerēt. 7 imple-
uit palliolū illi⁹ hordeo q̄ si sex modijs 7 re-
diēs ruth onusta ad soctū indicauit ei q̄ di-
xerat booc. Ascēdit ḡ booc ad portas 7 sedit
cū indicib⁹. 7 vocauit decē de seniorib⁹ ciui-
tatis. 7 aduocauit p̄p̄inquoꝝ illū de q̄ di-
xerat. Et ait ad illū: Partē agri patris n̄ri
helimelech disposuit vendere noemi. Nos
duo soli p̄p̄inqui sumus sed tu p̄p̄inquoꝝ.
Eme ḡ si placet. At ille: Ego emā. Cui booc
Ergo nō ex media pte oportet te legum h̄re
memoriā. habeas necesse ē cū agro relictam
maalon. vt suscites nomen p̄p̄inqui tui. At
ille ait: Cedo a iure p̄p̄inquitatis. Tu autē vte
re meo p̄uilegio. Et ait booc: Tolle ḡ calcia-
mētū tuū. vt firma sit p̄fessio. Joseph⁹ tñ di-
cit: Booc itaq̄ testificās seniores. iussit mu-
lieri vt ei⁹ solueret calciamētū s̄m legē. 7 in
faciē ei⁹ spueret. Jobes vero ait: Cui⁹ nō sū
dign⁹ corrigiā cal-
ciamētū soluere. Ex
his trib⁹ conijcitur
q̄ s̄m diūsos casus
quādoq̄ ipse repu-
dians soluebat sibi
calciamētū. quan-
doq̄ nō mulier sol-
uebat ei. quādoq̄
vir q̄ suscipiebat eā
S; quocūq̄ modo
fieret in opprobriū
repudiij contra legē
domus eius diceba-
tur dom⁹ discalciati
Et ait booc astātib⁹
Hui⁹ rei testes estis
Qui dixerūt: Testes
sumus. Faciet dñs
hāc mulierē tibi sic
rachel 7 lyam. q̄ edi-
ficauerūt domū isrl̄

Arconiū dictum est
ab arcēdo. qz gelime
ibi arcētur quēlibet
ab alia.

Sensus verborū io-
hānis s̄m vnā expo-
sitionē is ē. Putaba-
tur iohānes sponsus
sponsē. id est. ecclesie
et fuit cōsuetudo vt
mortuo vno sine ple-
xorez eius duceret
p̄p̄inquoꝝ eius. co-
gnatus. Qd si nol-
let. p̄xim⁹ euz discal-
ciabat. et duxit eam.
Dicit ergo iohānes
Non sum ego spon-
sus. s; x̄ps cui⁹ corri-
giā calciamētū nō sū
dign⁹ soluere. vt du-
cā ei⁹ sponsaz. non tñ
ipse discalciabat re-
pudiantem ducens
eam. qd notat hic.

Accepit itaq̄ booc ruth in vxorem. Et post
annū nat⁹ est ei fili⁹ quē posuit noemi i sinu
suo. nutricis 7 genulę fungēs officio. Et di-
xerunt ad eam vicinę cōgratulantes. Ecce
habes qui nutriat senectutē tuā 7 seruiat ti-
bi plus q̄ septem filiij. Ob hoc vocauit no-
men eius obeth. quod hebraicę iterp̄tatur
seruiens. Hic est pater isai patris dauid.

Tabula i historia Regū primi

Historia libri regum.	cap. j.
De parentibus samuelis.	ca. ij.
De fenenna.	ca. iij.
De ortu samuelis.	ca. iiij.
De filiis hely.	ca. v.
Qz tertio vocauit dñs samuelē.	ca. vj.
De morte hely et filioꝝ eius et captione arce.	ca. vij.
De remissioe arce.	ca. viij.
Qz orante samuele vicit israel philistijm. capitulum. ix.	
Qz israel petijt regem.	ca. x.
De vnctione saulis 7 electione.	ca. xj.
De naas 7 sc̄da vnctioe saulis.	ca. xij.
Qz samuel p̄dixit sauli de translatione re- gni.	ca. xij.
De clade philistijm et fauo quem comedit ionathas.	ca. xiiij.
Qz saul vicit amalech.	ca. xv.
De vnctione dauid i domo patris.	ca. xvj.
De morte golię.	ca. xvij.
Qz saul p̄secut ⁹ ē dauid.	ca. xvij.
Qz michol deposuit dauid per fenestram. capitulum. xix.	
De fuga dauid in nobe.	ca. xx.
De fuga dauid ad achis.	ca. xxj.
De morte abimelech 7 sacerdotū.	ca. xxij.
De cipheis et qz dauid latuit in spelunca. capitulum. xxij.	
De morte samuelis 7 nadabis.	ca. xxiiij.
De fuga dauid ad achis.	ca. xxv.
De suscitatione samuelis.	ca. xxvj.
Qz dauid vicit amalech.	ca. xxvij.
De morte saul 7 filioꝝ eius.	

Regum primi

Historia libri regum.

Iber regū

I in quattuor volumibz distinguitur apud nos. sicut hebreos autem in duobz. et dicitur primum samuel a nomine auctoris. secundum vocant malachim. id est regum a materia. quidam vocant malachoth quod sonat regnoz sicut vitiose. Agitur enim in eo de vno regno iudeoz tantum. et de regibz eius. sicut in duo diuisum fuerit. Scriptus est autem cronice liber iste sicut singulis regibz que compactus est in vnum a hieremia. quod exinde patet quod idem finis est huius libri et hieremie. Ad commendationem autem samuelis promittitur commendatio patris eius. in hunc modum. **De parentibus samuelis La. I.**

Sic vir vnus

S de ramathaim sopherim. de monte effraim. et nomen eius helchana. effraeus. Vir enim ponitur non pro sexu. sed pro vigore virtutis nec vnde pro numero sed pro singularitate religionis pro alijs. Dicitur autem ciuitas eius ramathaim. quam in euangelio dicit arimathia. a iosepho dicit ramath. quia in excelso sita erat sopherim vero speculatio interpretatur. et ibi genitum casus. ac si diceretur de ramathaim speculatiois. quia ex ea circumiacens regio longe videri poterat Sic tradit hieronymus. Alij distinguunt sic de ramathaim in sopherim. Non est autem mos effraim nomen montis sed regionis. Unde in sequentibus vbi legitur de. xij. prefectis regionum que ministrabant salomoni pro singulis mensibus. ponitur dechar prefectus montis effraim. Fuit autem helchana leuita nonusdecimus a leui. descendens ab eo pro caath. et ysuar et chore. Unde patet quod samuel non fuit aaronita. et dicitur effraeus. id est bethleemita. Fuit enim secundum matrem de tribu iuda. Unde postea samuel posuit vnum de filiis suis iudicem in bethleem tanquam in tribule. Et nota quod quidam tria nomina distinguunt sic. Effraeus ab effraim. scribuntur pro duo. sicut ephraeus ab ephrata pro ph. eufrateus ab eufraten quod est frugifer pro eu. et est ut dicunt terminus iudee iuxta eufraten.

Defenenna. Capitulum II.

Abiit autem hel

B chana duas uxores. nomen vni anna. et nomen secunde fenena. et cum debuit dicere alteri de duabus dixit secunde. inuens. quia sicut patres essent in nomine uxorio tamen sicut secunda erat in amore viri. Erat autem anna pulchra sed sterilis. fenena vero fecunda. Et ascendebat vir ille tribus statutis diebus. secundum legem in sylo ad adorandum. Erant autem in sylo duo filij hely ofni et finees sacerdotes. Cumque immolasset helchana dedit fenene et filiis et filiabus eius partes. anna autem dedit partem vnam tristis. Quidam putant sicut dictum est de vestibus nouis que distribuebat uxoribus et liberis in die festo. Sed magis putandum est esse dictum de partibus sacrificiorum. que pertingebant offerentes. que tanquam sanctas leuiter ceteris distribuebant. Hebraeus sermo magis videtur sonare. dedit anna missionem vnam duplicem. quasi vnam partem equipollentem duabus. Porro anna tristis erat pro sterilitate. et non sumebat cibum. Et egressa est ad fores tabernaculi ut oraret hely sedente ante postes. ut quarentes pro filium paratum eum inueniret. et flens anna votum vouit domino. Domine exercituum: si dederis mihi sexum virile. dabo eum tibi naçarum omnibus diebus vite sue. Et attendens hely motum labiorum. vocemque non audiens estimans temulentam ait: Digere paulisper vinum quod mades. Quae respondit: Requiesce domine. Sed mulier infelix ego sum usque adhuc. Ora pro ancilla tua. Intelligens autem eam hely sterilis ait: Det tibi deus israel petitionem tuam. Hebraeus tamen habet dabit. Unde mulier ex promissione sacerdotali secura abiit. vultusque illi non sunt amplius in diuersa mutati. id est animus eius non est deinceps distractus in varietates dubitationis.

De ortu samuelis Capitulum III.

Factus est ut

E pareret filium. et vocauit nomen eius samuel. id est postulatio dei quia a deo postulatum susceperat. nec ascendit mulier in sylo cum viro suo. donec ablactaret filium. et eum ablactatum duxit in sylo cum vitulis tribus. et modijs farinę tribus. hebraeus

tamen habet: et in modio farine et cum amphora vini quod est mensura trium modiorum. Nec attulit similia et vinum ad libandum tantum cum in libaminibus vitulorum pauciora sufficerent presertim cum non nisi unum vitulum obtulisset. Sed intelligendum est quod residuum dedit domui sacerdotum. Porro mirum videtur esse puerum bimum quasi nouiter ablactatum adductum esse ad ministrandum in tabernaculo. Propterea quod dicitur tres ablactationes. Prima est a lacte mamille que fit tertio anno. Secunda a lacte infantie que fit septimo. Tertia a lacte puericie que fit duodecimo. et sic amouetur puer a nutrice a pedagogo a tutore. Dicunt ergo quidam eum adductus post secundam ablactationem ad imbuendum litteris. Unde in sequentibus legitur quod per singulos annos mittebat ei mater tunicam parvam. Alij dicunt quod post tertiam ablactationem quasi iam idoneum ad ministrandum. Unde statim sequitur. Puer autem erat minister in conspectu domini. Cumque obtulisset puerum hely. ait anna. Viuit anima tua domine. ego sum mulier infelix pro qua orasti. et ecce filius quem dedit mihi dominus. Genus erat iurisiurandi per confirmationem. quasi diceret. pro anima tuam domine. Quidam tamen quandoque per execrationem dici putant ut ibi. Viuit anima tua rex si noni eum. quasi diceret. destruet me vita tua rex si noni eum. et orauit anna dominum et dixit. Exultauit cor meum etc. Canticum tamen est proprie non oratio. et continet tria hoc canticum. primum est gratiarum actio pro beneficijs sibi prestitis. secundum est inuectio in superbos occasione ferentem ut ibi. Nolite multiplicare loquacitatem. tertio prophetat de regno christi ut ibi. Dominus iudicabit fines terre. Quod autem legitur in cautico donec sterilis peperit plurimos. et quem multos habebat filios infirmata est. hebreus habet pro plurimos septem. et pro infirmata est. secta est. et tradit quod singulis annis filiis nascantibus. singuli ferentem filij moriebantur. et quinque filiis annis duos filios samuelis connumerat ut sint septem. Rediit helchana in domum suam. et samuel ministrabat ante hely. et dicit eum ioseph anno duo-

decimo pleno prophetasse.

De filiis hely. Capitulum. IIII

Quero filij hely ^{sci} ^{en}

tes dominum. partem sacerdotalem de sacrificijs antequam adolerent. adipem tollebant ab offerentibus crudam ut lautius sibi prepararent eam. et mittebat puer sacerdotis fuscinulam in ollam. et quicquid leuabat fuscinula erat sacerdotis. quod non erat portio sed rapina. Samuel autem ministrabat accinctus ephod lineo. non sacerdotali. sed prophetico. et tunicam parvam afferebat ei mater singulis annis. et visitauit dominus annam. et habuit tres filios et duas filias. Hely autem erat senex valde. et audiuit peccata filiorum qui dormiebant cum mulieribus excubantibus ad ostium tabernaculi. et eas que venerant ad purificandum polluebant. Quidam tamen volunt quod non admiscebantur mulieribus. sed corrupti pecunia dabant mulieribus licentiam commiscendi viris suis infra dies purificationum. unde et pater dixit eis. Transgredi facitis populum domini et tepide arguebat eos. venit autem vir dei ad hely. et ait ad eum. Loquens locutus sum. ut domus patris tui ministraret mihi in sempiternum. Absit hoc a me. sed honorantes me glorificabo. et continentem abijciam. Ecce precidam brachium domus patris tui. id est auferam sacerdotum de domo tua. pro quo debebatur ei armus dexter. et videbis emulum tuum in templo. Quod factum est in diebus salomonis cum sadoch qui fuit de eleazar factus est sacerdos. eiecto abiathar. qui fuit de ythamar. Quidam tamen autumant translatum esse sacerdotium ad samuelem. qui non fuit aaronita. Sed nec legitur samuelem fuisse sacerdotem nec aaronitas amotos a sacerdotio: usque circa tempora machabeorum. Quod autem addidit vir dei. magna pars domus tue morietur. forte impletum est in proximo quando occubuerunt filij eius in bello. vel quando saul sacerdotem nobis interfecit. et in signum future veritatis predixit ei vna die filios eius morituros. Porro in diebus illis erat sermo domini preciosus. id est rarus.

Regum primi

Ad tertio dominus vocauit samuelem. Capitulum. V.

Factus est vna

die hely iacebat in lecto suo. et oculi eius caligauerat. nec poterat videre lucernam dei antequam extingueret. Quid mirum videtur. Non est enim aliquis adeo cecutiens quin datus videat lucernam ardentem quam extinctam perferim cum cecutientes oculi clari videant ad lucernam quam ad diem. Quidam sic distinguunt nec poterat videre lucernam dei antequam extingueret. id est. moreret. Samuel autem dormiebat. et superabundat autem. Huius sensui videtur consentire hebreus qui distinguit ibi. nec poterat videre. et subiungit. lucernam domini non dum extinguebat. et sic congrue sequitur. samuel autem dormiebat in templo domini. in thalamo iuxta tabernaculum. ubi solus cum hely sacerdote dormiebat. Unde cum vocasset eum dominus. cucurrit ad hely dicens. Vocasti me. Falsum dixit sed non est mentis. et ait hely. Non vocavi te. Reuertere et dormi. et factum est secundo similiter. Non dum enim samuel sciebat dominum. id est. non dum habebat consuetudinem audiendi dominus. Cumque vocasset eum dominus tertio. iterum abiit ad hely. Intellexit quod hely qui vocasset eum dominus. et ait. Si deinceps vocauerit te dices. Loquere domine quia audit seruus tuus. Cumque aduocasset eum dominus dormientem. ait. Loquere domine. et indicauit ei eandem comminationem in domum hely quas prius fecerat per virum dei. Non in purandum est irritam factam esse promissionem quam fecerat dominus aaron de sacerdotio sempiterno. Promissionibus enim hominibus semper addenda est conditio quamque posita. Si custodierint filij tui testamentum meum etc. Videret iosephus velle dominum ideo tertio vocasse samuelem. ut figuraret tres ipsius dignitates futuras. Fuit enim propheta quod ab hac vocatione dicit eum habuisse. fuit quod iudex. obtulit etiam quam sacerdos. eo quod paruulus esset icaboth nepos hely. Mane adintrauit hely samuelem. ut indicaret ei vniuersum sermonem domini et indicauit ei omnia. Et ait hely. Dominus est. quod tonitruum est in oculis suis faciat. Creuit autem samuel. et cognouit vniuersum israel

quod fidelis propheta samuel esset domino. et consuluit eum omnis populus iuxta verbum domini. Preceperat enim dominus ut abicerent diuinicos et ariolos et huiusmodi. et sciscitarentur a fratribus suis verbum domini.

De morte hely et filiorum eius et captione arce. Capitulum. VI.

Factum est con

uenerunt philistinim in pugnam in affech. qui dicitur locus israel. pertinens ad israel. quam vocat iosephus civitatem amphelobentis. Israel quoque egressus est in bellum iuxta lapidem adiutorij quod per plempsim dictum est. id est. per anticipationem. postea per tebit. et victus est israel. et ceciderunt de eo quasi quattuor milia virorum. et dixerunt seniores. Afferam de silo arcam domini sedentis super cherubin. Quod ideo dictum est sicut et in psalmo. Qui sedes super cherubin. quia gloria domini ibi quandoque apparebat. Et tulerunt arcam et iuerunt cum ea duo filij hely. naz et phinees iam fungebatur officio patris sui. et acceperant mandatum ab hely. ne forte redirent ad eum sine arca. et timuerunt philistinim et acrius pugnaverunt. Fugitque israel. et cesa sunt ex eo. xxx. milia perditum. et arca domini capta est. et duo filij hely mortui sunt. Cucurrit autem puer beniamita ex acie. et indicauit in silo quod factum fuerat. Hely autem sedebat contra viam quam ducebat ad castra. spectans id est. auscultans. Jam enim cecus erat ut tradunt hebrei. id est. non cecutiens. Qui audita strage populi et morte filiorum qui euit. Cum autem audisset arcam captam cecidit retrosum. et fractis cervicibus expirauit. Durus autem eius viror phinees pugnans erat. et pro dolore incuruauit se et peperit filium. vii. mensium. ut dicit iosephus. et vocauit eum icaboth. id est. in gloria dicens. Translata est gloria domini de israel. Porro hely indicauit israel. xl. annis. Cui concordat iosephus. lxx. vero. et paralipomenon dicunt viginti. Potest dici quod post sampsonem. xx. anni fluxerunt sine iudice. qui aggregati sunt annis quibus indicauit hely. Quidam tamen dicunt. xx. annos quibus indicauit samuel

aggregandos annis hely magistri sui. Sz
 veni⁹ anni samuelis cū ānis saulis ascribūt
 Sane potuit fieri vt hely fact⁹ index transtu
 lerit sacerdotiuz de domo eleazar. Eleazar
 qdē successit phinees. Cui successit abiezer
 cui successit buçi. cui successit oçi. 7 trāslatū
 est sacerdotiū.

Incidentia.

In dieb⁹ hely fuit tert⁹ rex latinoz silui⁹
 postum⁹ fili⁹ eneg 7 lauiniæ: a q̄ deinceps lati
 ni reges siluij denotiati sūt. Hūc ascani⁹ hē
 redē reliq̄t. adhuc puulo filio suo iulio a q̄
 iulioz familia 7 originē traxit 7 nomē. He
 ctoris filij iulium receperūt. expulsis posteris
 nestoris.

Deremissioe arce. Capitulum VII

Wlerunt autez

philistei arcā dñi i aq̄otū 7 statue
 rūt eā iuxta dagon q̄si trophēū 7 surgentes
 diluculo iuenerunt dagon pstratū in terra
 ante arcā: 7 q̄si adorātē. vt dicit iosephus. 7
 restituerūt eū in locū suū. Rursus mane se
 quēte iuenerūt eū pstratū. caput vero 7 ma
 nus ei⁹ abscise a trūco iacebāt sup limē. Ob
 hoc null⁹ ingrediēs templū i aq̄oto calcāt su
 per limen vsq̄ in hodiernū diē. 7 aggraua
 ta ē man⁹ dñi sup aq̄otos. 7 pcussit eos i se
 cretiori pte natiū. 7 cōputrelcebāt pminen
 tes extales eoz. Qd iosephus dicit factum
 ex crudeli passiōe dissinterie. ita vt putrefa
 cta egererēt intestina. 7 mures ebuliētes de
 agris. corrodēbant extales eoz. 7 satrapis
 cōuocatis dixerūt ad eos: Quid faciemus
 d̄ arca: Qui dixerunt. Circūducāt. Quo
 cūq̄ aut circūducebat⁹ pcutiebat oēs in po
 steriorib⁹. 7 fecerūt sibi sedes pelliceas. 7 cō
 ueniētes pncipes q̄nq̄ vrbium. tractabāt
 qd̄ facturi essent. 7 erant q̄ dicerent causam
 passionū factā p arcam. alij p casum. alij p
 corruptionē aeris 7 fructuū terre. Dixerūt
 at sacerdotes 7 diuini: Cur aggrauat⁹ cor
 vstrū sicut pharao 7 egypt⁹: Remittite ar
 cam sed nō vacuā. Reponite in capsella iu
 xta arcam quinq̄ anos aureos. et quinq̄
 mures aureos p numero ciuitatū. q̄ pcusse

sunt. Iosephus tñ dicit. v. simulacra domi
 nū aurea. 7 ponetis arcā sup plaustrū nouū
 7 cōiungetis duas vaccas fetas. quib⁹ non
 est impositū iugū. 7 vitulos eaz reclinetis
 domi. et si recto itinere ascendant contra be
 thsames. ipse fecit nob hōc malus. alioquin
 casu factū est. Ibant aut vacce mugiētes in
 directū. nec declinantes ad dextram nec ad
 sinistrā p viam q̄ ducit bethsames. 7 hęc est
 vna sacerdotaliū ciuitatū i tribu beniamin.
 Est altera bethsames i tribu neptali. Por
 ro bethsamite metebāt triticū. 7 venit plau
 strum in agrum iosue bethsamite. 7 stetit ibi
 Et posuerūt arcam sup lapidē grandē quē
 putāt hebrei fuisse arā edificatā ab abraā
 7 capsellam q̄ erat iuxta eam. 7 cōciderūt le
 uite ligna plaustrū 7 vaccas posuerūt super
 ea in holocaustū dño. Viri aut bethsamite
 obtulerūt holocausta 7 victimas in die illa.
 Asserūt qdā quinq̄ tantū esse ciuitates phi
 listim. 7 ideo quinq̄ tantū misisse anos au
 reos. 7 q̄nq̄ mures. Sed in sequentib⁹ legi
 tur siceleg fuisse ciuitas philistinoz. Unde
 meli⁹ videt⁹ qd̄ dicit Isidor⁹ quinq̄ fuisse
 tantū metropoles 7 queq̄ obtulit anam au
 reum 7 murem. alię solus mures obtulerūt
 vsq̄ ad abel magnū: super quē posuerūt ar
 cam dñi. Et videt⁹ hęc lra sonare q̄ abel sit
 nomen lapidis super quem posita fuit arca.
 Alij asserunt ciuitates q̄ tunc bethsames di
 cebatur. q̄ postea dicta est abel. qd̄ interpreta
 tur luct⁹. ppter luctū bethsamitarū qui seciz
 tus est. Et additū ē magnum ad differētiā
 alterius abel q̄ i sequentib⁹ abela dñi. vbi sa
 piēs mulier exclama
 uit ad ioab. Qui in
 interrogāt interrogēt
 in abela. 7 tūc legit⁹
 sup quē posuerūt ar
 cam. id ē iuxta quē
 7 pcussi sūt d̄ bethsa
 mit. lxx. viri 7 l. milia plebis eo q̄ vidissent
 arcā nudā. Credunt aut illi. lxx. de posuisse
 arcam cū non essent sacerdotes. Si querit⁹
 cur ergo mortui nō sūt philistei quotquot
 viderūt arcā: potest dici q̄ non peccauerūt

Quivolebat ea ioab
 capere vsit sensus:
 Noli eam destruere.
 q̄ oēs i ea capiūt: cō
 silium faciendoz.

Regum primi

vidēdo q̄b̄ n̄ erat p̄hibitū vidēre Timētes
āt bethsamitē miserūt ad viros cariatbiarī
vt reducerēt ad se ar

cā. Qui reducerunt
eā 7 tulerūt eā ī do-
mū aminadab viri
iusti in gabaa 7 elea-
zarū filiū ei⁹ sacerdo-
tē instituerūt ī custo-
diam arce. 7 fuit ibi
xx̄ annis vsq̄ ad octa-
uū annū regni saulis
q̄ ip̄e tulit eā ī castra
Maserat aut̄ apud
philisteos. vij. mēsi-
bus. 7 tūc q̄enit isrl̄
post dñm sedata ira dñi sup eos.

Qd̄ orāte samuele vicit israel phi-
listim. Capitulum. VIII.

Qd̄ attendens

9 samuel 7 vidēs eoz fiduciā ī dño
ait. Ascēdam⁹ ī masphat. vt ozem p̄ vobis
Cūq̄ ascēdissent ī masphat. effūdēs aquā
corā dño ī q̄ maledicta cōgesta erāt quas si
idolatra bibeat. labia ei⁹ adhb̄rebāt sibi
insepabiliter. forte in signū f̄deris sic fecit
iosue. et indicauit eos ibi samuel. i. docuit
eos iudicia dei. Quidā tñ asserūt samueles
q̄ dā idolū redēgisse ī puluere. 7 mixtū de-
disse p̄lo ad bibēdū. 7 ī barbīs eoz iudica-
ser eos idolatrię a nō reis sic quōdam fecit
moyses. Et audierūt philistim p̄gregatus
isrl̄ esse inermem ī masphat. 7 armati ascen-
derūt aduersus eos. et timēs isrl̄ dixit ad sa-
muelē. Clama p̄ nob ad dñm. 7 obtulit sa-
muel lactātē agnū in holocaustū. Et dū cla-
maret samuel ad dñm inuitū ē p̄liū 7 itonuit
dñs fragore magno sup philisteos 7 mota
ē terra. 7 p̄ loca p̄debat hyat⁹ 7 philistei in
fugā verli celi sūt a filijs isrl̄ q̄ p̄cusserūt eos
vsq̄ ad terminos t̄re sue. Tulitq̄ samuel la-
pidē. 7 posuit eū ī terminis. 7 vocauit nomen
loci illi⁹ lapis adiutorij. Nec apposuerūt vl-
tra philistim. vt itrarēt terminos isrl̄ dū vi-
ueret samuel. Iudicabat itaq̄ samuel po-

De cariatbiarī trās-
tulit eā samuel ī mas-
phat. post ipse 7 saul
ī galgala. post saul in
nobe. 7 de nobe ī ga-
baa. post dauid ī do-
mū obeth. post ī sion
post salomon in tem-
plū. Has oēs trāssta-
tionel diligēs lector
aduertere poterit in
hoc libro.

pulū ī bethel 7 galgal. et masphat circūiēs
p̄ singlos ānos 7 reuertebat in ramatha. 7
edificauit ibi altare. s̄ 7 ibi iudicabat israel
Tres ille cinitates famosę erāt bethel p̄pter
somnia iacob 7 galgal p̄pter circūcisionem
sc̄daz. 7 masphat p̄pter frequētā iosue 7 ascē-
debat ad eas samuel vicissim ī trib⁹ solēni-
tatib⁹ hebdomadarijs. 7 iudicauit ibi p̄lm
Alijs dieb⁹ ascendebat ad eū p̄pls in rama-
tha ad iudicandū.

Qd̄ israel petiit regē. Capi. IX.

Qm̄ aut̄ senuis

set samuel. posuit filios suos ioel 7
abiam. altez ī bethel. altez ī bethabez vt ibi
sedētes iudicatēt p̄lm. Qui declinauerunt
post auariciā 7 puerterūt iudiciū Qd̄ nō fe-
rēs p̄pls dixit ad samuelē. Da nob reges vt
iudicet nos sic ceterę gētes habēt. Qd̄ ḡui-
ter tulit samuel p̄pter insitā sibi iusticiā 7 cir-
ca odiū regl̄. Cūq̄ p̄suluisset dñs ait ei dñs
Audi vocē p̄pli nec te tñ abiecerūt s̄ me. ne
regnē sup eos. Verūtamē p̄dic eis ius regl̄
super eos. Et ait samuel ad p̄lm. Hoc erit
ius regl̄. Filios v̄ros faciet sibi f̄nos suos.
eq̄tes 7 p̄cursores. agricolas 7 fabros armo-
rū. f̄lias v̄ras faciet vnguētarias. 7 coque-
stias 7 panificas. Seruos v̄ros 7 acillas 7
iumenta ponet ī ope suo. optima q̄ v̄ra dabit
f̄uis suis 7 vos erit ei f̄ui. 7 ait p̄pls. Non
audiem⁹ te. s̄ erit rex nob 7 pugnabit ante
nos 7 ait samuel. Ite ad p̄pria optune vos
euocabo. cuz cognouero a dño q̄ daturus
sit vobis regem.

De vinctiōe saulis et electione.

Capitulu. X.

Terat vir de

e beniamin noīe cis de stirpe iemini.
cui⁹ erat fili⁹ saul. Qd̄ erat vir melior illo in
isrl̄. Cūq̄ perissent a sine cis. dixit ad filiu. 7
Tolle vnum d̄ puerl̄ 7 q̄re asinas. Cūq̄ p̄-
trāsissent p̄ mōtē effraim. 7 trā salym. 7 trā
beniamin 7 nō iuenissent. v̄nerūt in terras
sup̄. q̄ fuit pauus samuelis. et ait saul ad
puerū. Reuertamur ne pater me⁹ sollicitus

sit p nobis. Cui puer: Est vir dei i ciuitate
 hac. q absqz ambignitate loqt. Nam ad eu
 si forte idicet nob d via nra. 7 ait saul: quid
 ferem ad eu: Danis defecit isistarcis nris
 7 sportula nō habem. i. argētum i sportula.
 Errabat. vt ait ioseph. putās pphaz acce-
 ptuz munera. cū nec saul legit obtulisse nec
 ille accepisse. Cui puer: Habeo i māu mea
 qrtā ptē staterū argēti. 7 ascēderūt in rama
 tha. i. q erat vir dei. 7 dixerūt puellis egredi
 entibz ad aquā. Quōd ē b videns: Quere
 spōderūt. Est b hodie sacrificatur i excelso
 Cūqz ambularēt in
 vrbis medio apparu Sacrificiū d: pzan
 it eis samuel. cui pri diuz qd parauerat
 die dixerat domin. samuel illis.
 Cras hac hora mittā
 ad te virū d beniamin. quē iūges sup pplm
 meum. Cūqz samuel alperisset saul dixit ei
 dñs: Ecce vir quē dixerā tibi. 7 ait ad saul.
 Ego sū vidēs. ascēde vt comedas mecum.
 cras dimittā te. 7 q sūt i corde tuo indicato
 tibi. 7 de asinis nō sis sollicit. qz iuente sūt.
 Possēt videri saul habuisse sollicitudinē i
 corde. p asinabz. nisi b determinasset ppheta.
 An autē hebrei saulē vidisse p sōniū se col-
 locatū i vertice palme qd ē signū regnaturi
 7 inde sollicit erat. et ob b dixit ei samuel:
 Cui erūt optima queqz isrl: Rōne t: ascē-
 derūt i excelso. an tēplū enī licebat sacrificā-
 re i excelso. Cūqz recūberēt i triclinio dedit ei
 samuel locū i capite
 xxx. viroz q fuerāt i
 uitati. Et posuit an
 eū armū qsi ptez re-
 galē quē d industria
 pauerat ei Cūqz
 mane surrexissent et
 egressi eēt ciuitatē.
 Dixit samuel: Antecedat nos puer 7 tu sub-
 siste. vt idicē t verbū dñi. Tulit autē samuel
 lēticulā olei qd ē vas fictile. qdrāgulū hñs
 foramē i latere 7 effudit sup caput ei. 7 oscu-
 lat ē eū 7 ait: Anxit te i pncipē dē sup he-
 reditatē suā. 7 b t signū. Cū recesserāt a me i-
 uenies dnos viros iux sepulcz rachel q di-

cēt t q iuētē sūt asine. Cūqz venerāt a d qrcū
 thabor. Et ē thabor nomē hōis. non mōtis.
 Inueniēt tetres viri. vnz portās tres hedos
 ali. tres tortas panis. 7 ali. lagenā vini. et
 accipies d māu eoz duos panes. Post h
 venies ad locū q d: statio philistinoz eo q
 quōdā ibi philistei castrametati sūt 7 habe-
 bis obuiū cuneū pphaz descēdētū de colle
 dñi. psallētū i istrumētū 7 pphantiū. Et isi-
 liet i te spūs dñi. 7 pphabis cū eis. Et nota
 q samuel pmo istituīt puet. religiosoz iu-
 giter psallētū dño. 7 dicebat puet. eoz cu-
 ne. qsi conne. Et dicebat pphare. i. iugit
 dēū laudare Et forte aliq qnqz pphabāt ex
 eis. Et addidit samuel. Cū videris b signa.
 scias q dñs tecū ē. 7 descēdes an me i galga-
 la. qz ibi pueniem. cū op. fuerit. Ego qppe
 descēdā ad te vt offeras oblatiōez. vij. diebz
 In psecratiōe enī sacerdotū 7 regl tot diebz
 fiebat oblatio fm qsdā. Et addidit. Expe-
 cta b donec veniā ad te. 7 ostēdā t q facias
 Tū qdā. vij. dies referūt ad expectatiōez vt
 sit sensus. Septē diebz expectabis donec ve-
 niam. qd postea explicabit. Cūqz venisset
 saul ad cuneū pphaz pphauit cu3 eis saul.
 Autē hebrei eū pphetasse de gog 7 magog. 7
 de pmijs iustoz 7 pgnis maloz Et ammiran-
 tes q nouerāt eū dixerūt: Quōd ē saul inter
 pphas 7 cis pī ei. q. d. cū nō sit d gñe ppha-
 rū. Alia lra hz. Et qs pī ei. b eodem sensu
 Alia. Et qs pī eoz. Quasi dicāt. Solus
 dē ē pī pphaz. 7 spūs vbi vult spirat. non
 tm i filios pphaz. Exinde versū ē i pūbiū.
 Dum 7 saul inter pphas. Qd forte d solo
 saule dicebat. vt d qcūqz repēte sublimato
 Et itranit ad ner patrū suū Qui cū qsisset
 ab eo de vrbis samuelis. De verbo regni ta-
 cuit. cetera indicauit. Vocauit autē samuel
 pplm in masphat 7 ait ad illos: State corā
 dño. 7 faciemz sortes p tribz 7 familias 7 ca-
 pita. 7 iuenit sors tribū beniamin. 7 descen-
 dit vsqz ad saul filiū cis. Et credit samuel tē-
 perasse sortes iux cor suū. Sciēs autē saul q
 quereret. latuit. qsi nolēs suscipere pncipatū.
 Quē iuētū statuerūt i medio ppli. 7 fuit al-
 tius vniūsis ab hūero 7 iursū Et ait samuel

Cū i multis locis dā
 nent sacrificātes i ex-
 celso. qd ē q samuel
 d: sacrificasse i excel-
 so. Solue nōdū erat
 cōstructū templum.

Regum primi

Ecce quē elegit dñs. nō ē ei filius in oī pplo. Et exclamavit oīs pp̄ls. Vivat rex. Et scripsit samuel legē regni. 7 legit vniūso audiēte pplo 7 rege. Et reposuit libellus ī tabernaculo. qđ erat adhuc ī masphat cū altari. et redierūt ad pp̄ria. 7 saul abiit ī domū suam in gabaā. Quidā vero despexerūt eū 7 saul dissimulabat.

Denaas et secūda vñctiōe saulis
Capitulum. XI.

f Actū ē autē qua

si post mēsem naas āmonites obsedit iabes galaath. Cūq; petissent ab eo obsessi fcdus ait: In h̄ feriā vobiscū fcdus vt eruas oīb; vob oculos dextros. Eis enī q̄s bello capiebat dextros oculos eruebat. vt si mīros scutis celātes ad bellū foret inutiles. Et m̄derūt ei: Lōcede nob. vij. dies 7 mittemus ī oēs terminos isrl̄. 7 si nō fuerit nob defensor egrediemur ad te. Venerūt autē nūcij ī gabaā saulis. Et cū nūciassent h̄. fleuit populus 7 ipse saul veniebat de agro sequēs boues. Et pmisit iabit̄ se tertia die vēturū eis ī auxiliū. Et iussit aliq̄s eoz p̄ ducatu itinēris sustinere. 7 dinivit̄ inspirat̄ p̄cidit vtrūq; bouē in frustra. et cōminat̄ ē ī oēs terminos isrl̄ dicēs: Qui nō exierit post saulē et samuelē. sic fiet bobus ei. et egressi sūt oēs q̄si vir vn̄ tricēta milia viroz. et cōstituit saul pplm̄ in tres ptes. 7 ingressus ē castra ī vigilia matutina. et p̄cussit amon plaga grādi. Et ait pp̄ls ad saul. Quis ē q̄ dixit: Nō regnabit saul sup nos. Date nob vt īterficiatur. Et ait saul: Nō īterficiet̄ q̄spiaz hodie qz fecit dñs salutē ī isrl̄. Et ait samuel: Eamus ī galgala 7 inouem; ibi regnū. 7 inuenerūt saul ī regē scđo ī galgala. Et ait samuel ad pplm̄: Ecce rex gradit̄ ante vos. De abiicitis 7 dñm. 7 h̄ vob signū qđ dedit dñs vob regē in ira. Ecce messis triticea ē hodie. Inuocabo dñm. 7 dabit tonitrua et choruscationes. grādines 7 pluuias. 7 sic factus ē statim cōtra naturā tr̄q̄ illi. Et pp̄ls timēs ait. Ora p̄ h̄uis tuis. Addidim; enī peccatis n̄ris malū vt peterem; nob regem. Et ait sa

mucl: Peccastis nolite deinceps recedere a dño et vinetis. Alioqñ pibitis vos et rex vester. Fili; vni; anni erat saul cū regnare cepisset. i. hūilis tāq; puulus. Duob; aut; annis regnavit sup isrl̄. i. iuste rexit pplm̄. In reliquis ānis regni q̄si tyrann; fuit. 7 nō rex. Quidā h̄ legūt d̄ hysboeth filio ei. dicentes eū anniculū esse ī p̄ncipio regni paterni. 7 de eodē dictū ē qđ duob; ānis regnavit in isrl̄. qđ aut; duob; annis regnavit hysboeth. certū ē qđ aut; ānicul; esset cum regnare cepisset pater ei. stare nō pōt. Saul enī circiter. xx. ānos regnavit. hysboeth vero regnās post patrem. iam qđ dragenarius erat. Qđ tñ ipli determinare conant;. dicētes saul cepisse regnare post hely. 7 ponūt ī regno saulis annos samuelis. Heb; q̄ sic habet.

Qđ samuel p̄dixit sauli d̄ translatione regni.
Capitulum. XII.

f Plus vni; an

ni erat saul cū esset ī regno 7 duob; bus ānis regnavit. Elegit sibi tria milia in isrl̄. i. cū regnasset p̄ annū 7 post duos ānos q̄si post tres ānos elegit sibi 7c. Et erāt duo milia cū saul in machmas 7 in bethel. Duplex p̄t eē intellēctus hui; capli. vlt̄ v̄t tha ī gabaā beniamin: quē fuit v̄bs phinees filij eleazarī

Et p̄cussit ionathas stationē philistinorū q̄ erat in gabaā. i. locū munitū in q̄ posuerunt philistei custodes tāq; dominātes in israel 7 tūc erexit se isrl̄ aduersus philistīm. Quo audito philistei p̄gregati sūt ad pugnādū cōtra isrl̄. xxx. milia currū. 7 vij. milia equitū. 7 vulg; īnumerabile. Et ascēdēs saul ī galgala. cōvocavit pplm̄ 7 samuelē ad consulendū dñm. Et cū expectaret samuelē. vij. dieb; iuxta cōdictū. dilapsus ē ab eo plus 7 timētes abscondēderunt se ī spelūcis 7 in abdītis 7 ī antris. heb; q̄ sic trāsierūt iordanē. Quidā erāt in isrl̄ sic appropriato vocabulo dicti. Qui p̄ timore credunt̄ descendisse. ī castra philistīm ad obsequēdū eis. Cūq;

Historia

vidisset saul morā sibi dānosā. vij. die obtulit holocaustū 7 pacifica. Cūq; cōpleisset ecce samuel veniebat 7 arguens saulem ait **Quid fecisti?** Rēdit saul. **Populus subterfugiebat. 7 tu nō veneras iuxta placitos dies. timui ne hostes ascēderēt ad nos prius q̄ placarē faciē dñi. 7 necessitate compulsus obtuli dño.** Videtur saul peccasse q̄ sine samuele obtulit holocaustū dño ad cōsulēdū. vñ q̄dā vt sup̄ dixim⁹ dicūt. vij. dies quos dixit samuel nō eē expectationis s̄ oblationū in cōsecratiōe regis. 7 dicūt nūq; sine eo eē offerēdū ad cōsulēdū dñm. Verūtā mē vt oblatiōes. vij. dierū fierent p̄ sacerdote legitur. pro rege vero nō meminī me legisse. Ad h̄ valde mirandū ē. cū iā bis inunctus esset saul in regē q̄ in neutra illaz fuit oblatio talis. p̄ rege. Et ideo dici pōt samuelem sic mādasse. vt cūz vellet saul imolare ad cōsulēdū dñm citaret ipsū vt ostēderet ei q̄ factur⁹ eēt. 7 post citationē si morā faceret expectaret eū. vij. dieb⁹. Saul vero diē citationis ānumeravit ī his septē 7 nō expectavit eū nisi sex dieb⁹. Et addidit samuel. **Requē regnum tuūz vltra p̄surget. s̄ q̄siuit sibi dñs virū iuxta cor suū. vt regat pplm eius.** Abijt samuel ī gabaa beniamin. 7 egressus ē saul cū p̄lo obuiā philisteis. nec erāt cū eo nisi sexcēti viri. 7 ionathas fili⁹ ei⁹. Porro faber ferrari⁹ nō erat ī isrl. Cauerāt enī philistei ne facerēt hebrei gladiū aut lācea. Et descēdebat isrl ad philistīm. vt exacuere acies oīuz ferramētoz vsq; ad stimulū corrigēdū. i. ad emēdandū et exacuendū. Vel ita. Ad stimulū q̄ ē ad corrigēdū. subaudi boues. Cūq; venisset dies plij nō ē inuētus ensis vel lācea in manu totius ppli. excepto ense saul 7 ionathę. Et fecit arcaz dñi afferri in castra. 7 achias fili⁹ achitob fratrl icaboth portabat ephod.

De clade philistiūm et fauo quem comedit ionathas. Capi. XIII.

Accidit autē vt

quadam die exiret ionathas cū armigero suo. vt exploraret stationē philisti-

nozū patre suo ignorāte. 7 trāsire voluit ionathas ad philisteos p̄ vallē p̄ruptā scopolis hinc 7 inde eminentib⁹ ī modū dentium. Et ait ionathas ad puerū. **Cū apearuerim⁹ eis. si dixerint. manete donec veniamus ad vos. stem⁹. q̄ si dixerit. ascēdite ad nos. ascēdam⁹. qz tradidit eos dñs in man⁹ nostras. s̄ erit nobis signū.** Cūq; dixissent philistei. **ascēdite ad nos. ascendit ionathas. reptās manib⁹ 7 pedib⁹ 7 armiger ei⁹ post eum.** Et exterruit eos dñs ante ionathan. 7 percussit ionathas cū puero ex eis. xx. viros ī media parte ingeri. Et p̄turbata sūt castra et diffugiebāt mutuo se pimentes. et indicauerunt speculatores fugā hostiū sauli. Cūq; quęsisset. q̄s ex nobis abijt. repertū est abesse ionathan 7 armigerum ei⁹. Et ait ad achiam **Applica. id ē. p̄para arcam dñi ad cōsulēdū dñm.** Cūq; tumult⁹ crebresceret ī castris. ait ad sacerdotē. **Contrabe manū tuā.** Et exclamans saul cū populo cepit persequi fugientes. Sed 7 hebrei q̄ trāsierant ad castra philistīm. reuersi sunt vt essent cum isrl oēs q; qui se prius abscōderant redierunt in plium. 7 iā erant cum saul q̄si decem milia. Vidēs q; saul morā dānosā si comederet adiuravit pplm dicens. **Maledictus vir. id ē. dignus erit morte. qui comederit panem vsq; ad vesperā. donec vlciscaz de inimicis meis.** Cūq; transiret popul⁹ p̄ saltum apparuit mel fluens. 7 nullus gustauit ex eo. Ionathas vero q̄ nō audierat maledictuz patris tinxit virgā ī fauo. Et cū gustasset illuminati sūt oculi ei⁹. i. facies exhilarata est resūptis virib⁹. Dicit q̄ tāta copia mellis est ibi ī cauis arborū 7 cauernis petraz. 7 abditis terrę q̄ plures reperiant faui decidētes sup̄ terrā. Dicit ioseph⁹ inuenisse ionathan apud cubilia in quercu q̄ erat in sorte effraim. Cūq; indicasset ei quidā maledictū patris. edere cessauit. nō approbās maledictū patris. Naz sumente populo cibum. maior plaga fuisset ī hostib⁹. In vespa vero pplus fessus nimis 7 p̄ fame morā nō sustinēs. pecora mactauit in terra. et comedit cum sanguine. Hoc ē q̄cunq; modo occidit 7 coxit

Regum primi

anteq̄ sanguis bene dilueret. nōdū purgatis carnib⁹ vascens. non fm̄ morē patrium guttura cultro laniavit. et reliquavit sanguinem. Dicūt q̄dā q̄ de p̄da hostiū nemini licebat edere. donec

imolasset victimaz dño. aliter edēs. q̄ cū sanguine edebat. Et ait saul populo: Peccastis. Voluit ad me saxū grāde et p̄cepit vt oēs sup illud saxū et coram

ipso fm̄ morē patriū pecudes laniarent. ne forte q̄s aliter faceret occulte. Tūc primū edificauit saul altare dño. Unde p̄tz q̄ nō sup recens altare saul iam bis obtulerat in galgala. Putant tñ q̄dam eū quotiēscūq̄ obtulerit nouū altare p̄struxisse. Hoc vero dictū p̄mū q̄ nūc plene iuxta dei placitū obtulit. Lūc nocte irruere vellet sup hostes ait sacerdos: Consulam⁹ dñm. Sed consulenti nō respondit dñs in die illa. hoc ē nec nocte nec die sequēti. Et ait saul: Taciturnitas hęc est latentis causa peccati. Per uentem dñm etiā si p̄ ionathan factus est absq̄ retractatiōe moriet. Et statuit populum in parte vna. et se et ionathan ī parte altera. et cecidit sors sup ionathā. Et ait saul: Quid fecisti: Cui ionathas: Nil mihi conscius sū nisi q̄ heri nesciens maledictus mel comedi. Et ait saul: Morieris ionathas. qz nisi hoc fecero hęc faciat mihi de⁹. et hęc addat. Et ait popul⁹: Ergo ne ionathas morietur qui fecit salutem in israel. Uiuat dñs id ē. p̄ uiuentē dñm. vel sicut de⁹ est uiuens et non dij gentium. si ceciderit capill⁹ de capite ei⁹ in terram. a posyopesis est. vel legit si pro non. et eripuerunt ionathan a manib⁹ patris. et redierunt ad propria. Saul vero cōfirmatus ī regno. quocūq̄ se uerterat superabat hostes israel. et percussit amalech. Prolempsis est. Vel forte p̄ percussit q̄ deleret ex toto ex mādato dñi. fuerunt autē filij saulis ionathas et iesui et melchisua. Quartus tacetur hysboleth tanq̄ puer. et

Usus erat q̄ in p̄lio nō edebāt. donec sacrificiū vespertinū fieret p̄ eis: Alioqn edebant cum sanguine quem fuderant ī bello.

nōdū militans. vel tanq̄ inept⁹. Filie vero ei⁹ merob et michol. et vxor ei⁹ achinoe. et p̄nceps militie abner filius ner patruelis eius. Quā cis et ner frēs fuerūt: et filij abiel. Legit tñ in paralipomenō q̄ ner fuit pater cis q̄ p̄ etate dictum est: et quia nutriuit eum.

Quod saul uicit amalech.

Capitulum XIII.

Unc ait samuel

el ad saul. hęc dicit dñs. Demolire amalech et vniuersa ei⁹. qz restitit israelicum ascēderet de egypto. Sumēta quidem uoluit dñs iterfici. vt nec in aliq̄ memoria amalech supellet. Sunt q̄ dicāt illos maleficos fuisse. et in pecudes se uertendi habuissent peritiā. et ideo ne sub forma pecudū euauderēt. etiā pecudes perisse. Et recessit saul cc. peditū. et decē milia viroz iuda. Et nota q̄ fere vbiq̄ dicūt viri iuda tāq̄ potiores ceteris. Unde alibi. Catul⁹ leōis iuda. Lūc q̄ inuaderet saul amalech dixit cyneo. Recede ab amalech. ne inuoluam tecum eo. qz tu fecisti misericordiaz cū israel. Jetro enim qui et raguel et cis dict⁹ est. Bonū cōsiliū dedit moyli. cuius domus habitabat ī amalech. p̄ter filios obal. et egressi sunt cinei. et deinceps habitauerunt in israel. Ex his ortus ē rechab vt in paralipomenon legitur. Hi sunt cinei q̄ uenerūt de caloze dom⁹ patris rechab. Tūc percussit saul amalech in ore gladij. id est in vastatiōe. quasi deuoratione. Vel ē locutio. id ē in gladio. et pepercit saul agag regi amalech. et optimis armator. et ait domin⁹ ad samuelē: P̄gnitet me q̄ fecerim saul regem. et orauit samuel pro eo dominū tota nocte. Lūc q̄ accepisset q̄ saul erexerat sibi fornicē triūphalē ī carmelo iuxta supbiam gentiū q̄ faciebant sibi arcum de myrtis et palmis et oliuis ī signū victorie descendit ad eum in galgala. et occurrit ei saul. Lūc q̄ culpasset euz q̄ q̄piā reseruasset d̄ amalech. in excusationē sui dicebat populū reseruasse optima ad offerendum dño in gratiaz actionem. Cui samuel

*asferit samuel
saul uerba dei. n
parceat omib⁹ ei⁹
eg. reb⁹ amalech.
oppositū fecit. :-
milita*

Melior est obediētia quam victima. Super bonos delectat deus. et non super sacrificia. plerumque si obtulerit quod decreuerat deus perire. et ait saul peccani. Sed hac vice porta peccati meus id est. ora et satisfac pro me vel dimitte mihi. Cui samuel. Projecit te deus ne sis rex super israel. Cuius vellet abire samuel apprehendit eum saul per similitudinem pallii eius. quod scissa est. et ait samuel. Sic scidit dominus regnum a te hodie. in aeterna posteritate. Cuius simul adorassent dominus precepit samuel adduci ad se regem agag et oblatum est ei pignus et tremens. Et dixit samuel ad agag. Siccine separat amara mors. quod dicitur. Mirum est quod sic te concutit mors. et separavit animam tuam a te. Quidam dicunt duas dictiones separat. et supplet aduersus te. vel secundum aliam litteram. et dixit agag. Sic me separat amara mors. quod dicitur. Mors que separauerat a me meos amarissime separat me ab hominibus. et concidit eum samuel in frustra. et abiit in ramatha. Saul vero ascendit in domum suam in gabaa. et non vidit samuel ultra saule in habitu. sed regionem in prophetico postea vidit.

**Devotio dauid in domo patris
Capitulum. XV.**

Samuel autem iu-
gebat saul. et ait dominus. Usque quo lu-
ges saul. cum ego proiecerim eum. Imple cornu
oleo. et vade ad domum ysai. ut inungas regem
vnum de filiis eius. et quia times saul fer vitulum
quasi ad immolandum. Cuius venisset in bethleem di-
xerunt seniores ad eum. Pacificusne est ingressus
tuus. Timebant enim ne propter aliquam correctio-
nem misisset eum rex vel quod offensus forte regi
fugisset. et non auderet eum recipere. Qui cum di-
xisset se venisse ad immolandum sanctificauit
ysai et filios eius. et statuit eos coram altari. et
videns beliab primogenitum puerum et optimus
estimauit regem futurum. et ait dominus ad eum Ego
non corporis pulchritudinem apicem facio re-
galis. sed animi virtutem. In eodem modo proba-
uit dominus alios. Statuerat enim ysai. vii. fili-
os coram samuele. vii. proprios. et natban ad-
optatum filium samaa filij sui. et ait samuel ad
eum. Numquid completi sunt filij. Qui respondit. Ad

huc reliquus est paruulus et pascit oves. et inbe-
te samuele adductus est dauid rufus. id est rubi-
cundus et pulcher. et inunctus est in medio fratrum.
et directus est spiritus domini in dauid a die illa et de-
inceps. Et recessit spiritus domini a saul. et exagita-
bat eum spiritus nequam missus a domino. Dicit iose-
phus dauid tunc accepisse spiritum propheticum
sicut et ille quod dicitur prophetare cepit sancto super se
spiritum veniente. Sed quia dictum est spiritum recessisse a
saul. et directum in dauid. videtur quod de eodem spi-
ritu dicatur. id est de gratia spiritus qui hucusque saul vi-
ctor hostium extiterat. Tunc dixerunt ad saul ser-
ui eius. Spiritus malus exagitat te. adhibe tibi
saltim peritum in cythara. et leuius feres. Tradunt
philici quod armonia letum reddat letiorum. et tri-
stem tristiorum. Tradunt mathematici quod mul-
ti demones armoniam ferre non possunt. et quoniam
nulli. et indicatus est regi quod dauid esset sciens
psallere. et vir bellicosus. Cuius misisset rex
ad ysai pro filio eius. tulit ysai asinum plenum pa-
nibus. et vinum et hedum. et misit ea regi per manus
dauid. Dicit autem asinus plenus. id est sufficiens
oneratus. vel forte sicut ex bone et hirco fiunt
vires. ita de asino fiebant sacci ad aliquam feren-
dam. Igitur cum spiritus arripiebat saul. dauid
psallebat in cythara. et lenius erat ei. et quoniam re-
cedebat ab eo spiritus. Cuius aliquandiu cessis-
set spiritus a saul. remissus est dauid ad patrem.

De morte goliath. Capitulum. XVI

Actum est autem ut
congregaretur philistinum aduersus
israel in bellum. Porro saul et israel castra
metati sunt in valle terebinti sub qua abs-
condit iacob idola. et egressus est vir spuri-
us de castris philistinorum goliath gethe-
us. de semine giganteo. altitudinis sex cubi-
torum et palmo. Iste spurius dicitur quia
de ignobili patre. id est. gentili et nobili ma-
tre. id est. iudea natus erat. Spurius et hy-
brida dicitur ignobilis ex patre. sicut mancher
et nothus ex matre. hic exprobrabat israel quod
serui essent philistinorum. et proponebat eis
monarchiam. ita ut quorum vinceretur athle-
ta serui essent aliorum. Hebrei autem stupe-
bant. et metuebant eum nimis. Sic dicebat

Regum primi

goliath quadraginta diebus. Erant autem tres maiores fratres dauid in exercitu. et milit eis ysai p manus dauid ephi polēte. 7. x. paueres 7 tribuno s̄ q̄ militabāt decē formellat casei. i. decē caseos puos 7 trecētos hebreus h̄. x. sectiōes casei. h̄ est. x. ḡna 7 diuīitates casei. 7 p̄cepit ei. vt secū afferret pignora fratru. i. libellos repudiij. Mos erat euntibz ad bellū. vt libellos repudiij darēt vxozibz vt si caperēt nec redirēt vsqz ad tres ānos. liceret vxozibz nubere cui vellēt. Cūqz dauid venisset ad locū certamīs. egrediebāt enī singlis diebus aliq̄ p̄liātes. ecce ascendebat goliath exprobrās vt heri 7 nudius tertius. 7 fugierūt israelite a facie ei. 7 āmirās dauid audiuit a pluribz viris. Qui p̄cusserit istū. ditabit eū rex. 7 dabit ei filiā suā. Cūqz audiret eū eliab frater ei. talia sciscitātē. increpabat euz timens ne pugnaret 7 occūberet. 7 r̄ndit dauid. Quid feci. Nūquid non verbū ē. supple dignū increpatiōe. q. d. Cur p solo verbo increpas me. vel ita. Verbū tm̄ ē 7 non res. i. nō aīo pugnādi h̄ dico. s̄ vt rem sciā. Nūciata sūt aut verba dauid ad saul. 7 ait ad regē. Ego seruus tuus pugnabo adūsus philistinum. Cūqz phiberet euz saul. qz puer eēt ad didit. Ego seruus tuus iter feci leonē 7 vrsū cūz iuasissent gregē. Erit igit h̄ incircūcisus q̄si vn̄ ex eis dño me liberāte. Tūc iduit eū saul armis suis. 7 deposuit ea dauid. qz nō habebat armoz p̄suetudinē. 7 tulit ī manu baculū pastorālē. 7 elegit de torrente. v. lapides limpidissimos. i. planos 7 volubiles. 7 misit eos ī perā pastoralem. i. vas q̄ lac mulgebat vel ferebat panem 7 fūdā manu tulit 7 p̄cessit adūsus philistē. Qui p̄tēpsit dauid 7 ait. Nūquid ego canis sū. qz tu venis ad me cū baculo. Cui r̄ndit dauid. Tu venis ad me cūz armis. ego aut venio ad te ī noīe dñi. vt sciat h̄d ievniūsa ecclia s̄. qz n̄ ī gladio saluat dñs. Cūqz iecisset lapidē fūdā. p̄cussit eū ī frōte. Secūdo qz 7 t̄tio lapide p̄cussit eū in eodē loco. 7 tertio iactu deiecit eū. 7 currēs eduxit gladiū illi. Et p̄cidit caput ei. H̄ic fabulāt q̄dā in dei q̄ ferrū galleg 7 lozicē obsequiū p̄stitit dño dans locū

lapidi. vt intraret hōiez occidēdū. 7 ob h̄ deinceps circūcisificata ē cū cultello ferreo q̄ p̄uēbat patrimo fugierūt itaqz philistei 7 isrl̄ p̄secut̄ ē eos vsqz ad portas accaron. Tulit aut dauid caput 7 gladiū. et posuit ī tabernaculo suo lōgo tpe. post tulit illa in hierlm̄. Hebrei nō h̄ suo. Ob h̄ credit q̄ ī trophēū posuit ea in tabernaculo dñi. Cū postea abimelech accepit gladiū. Cūqz redisset dauid a p̄lio. ait saul ad abner. de q̄ stirpe ē hic adolescēs. Forsan volēs scire cui datur̄ esset filiā. Nec recognouit euz saul. qz aliquādiu absens

fuerat 7 alterat̄ per Quis antea sepe p̄ns eragitationez mali fuisset regi. cū cythra spūs fact̄ erat labi. ra leniret euz tñ non lis memoriē. Et recognouit eū modo. spondit abner. Vi-

uitaia tua rex si noui eū. i. p vitā tuā nō noui eū. vel p execrationē. Hebrei enī sepe nomināt mala a p̄trarijs eoz. vt ibi. Benedic dño 7 morere. Cūqz q̄sisset saul a dauid q̄s eēt. ait. Filius sū serui tui ysai. Et tunc aia ionathē p̄glutinata ē animē dauid. 7 inierūt fedus. 7 dedit ionathas dauid vestimenta sua vsqz ad arcū 7 gladiū 7 baltē. **Quod saul persecutus est dauid.**

Capitulum. XVII.

f Actū ē cūz redi-

rent triumphātes de p̄lio. 7 dauid disponeret ferre caput goliē ī hierlm̄. nam vt ait iosephus h̄ secū habebat. s̄ bastā iā dicauerat deo. Egrediebant̄ mulieres ex vniuersis vrbibz 7 cū instrumēt̄ p̄cinebāt mulieres. Saul p̄cussit mille. 7 respōdebāt virgines 7 dauid. x. milia. Audiēs saul causas victoriē poti⁹ attribui dauid q̄s sibi dolēs ītra se ait. Quid ei supest nisi solū regnū. Et timuit ne a domo sua trāfferet̄ regnū. 7 inuidebat dauid. nec iā rectis oculis respiciebat eū. Post dies paucos iuasit spūs mal⁹ saul. 7 quasi p̄phetabat. 7 missa lancea quā tenebat dauid psallentem putauit configere parieti. Dauid autē declinauit ab eo se cūdo. Primo enī recesserat bello imminen

te et postea statuit eum saul cyarchū. et ait filiā meā merob dabo tibi. atūmodo esto vir fortis. et p̄liare bella dñi. Tractabat enim apud se. Nō sit man⁹ mea iēū. s̄ man⁹ philistinorū. Lū at̄ debuit merob dari dauid data ē adrieli molatyte. dixit aut̄ dauid michol et placuit saul et ait ad eū. In duabus generibus meis hodie. q̄d ē i duabus filiabus meis. Nā altāz habuisti spōsaz. alterā habebis vxorē. vltima p̄ duabus reb⁹ qz strauisti gigantē et dab. C. p̄pucia. s̄ enī significauit ei saul p̄ suos suos.

non h̄z rex necē h̄e spōsalia. i. munera vlt̄ donatiōez p̄pter nuptias nisi tm̄ centū p̄pucia philistinorū. Et abiit dauid

cū virū q̄z tribun⁹ erat i acharō. et percussit d̄ philistinū ducētos viros. et afferēs p̄pucia eorū anumerauit ea regi. Joseph⁹ tm̄ dic̄ abscidēs sexcēta capita venit ad regez. et nuptias exigebat. et dedit ei saul filiā suā lz inuit⁹. Lūqz videret eū apud dñz et hoīes approbari timuit. et tractabat d̄ morte ei⁹. nec iā metū celare valēs. dixit ionathas et suis suis vt occiderēt dauid. Qd̄ indicauit ionathas dauid dicēs. Abscōdere vsqz mane cras loquar p̄ri p̄ te. In crastinū locut⁹ ē ionathas ad p̄ez. Cur peccas i sanguine i noxio q̄ fecit salutē i isrl̄. et opa ei⁹ tibi valde sūt necessaria: et cui⁹ morte filia tua vidua vxabit. et placat⁹ saul iurauit. Viuit dñs. qz non occidet. et introduxit ionathas dauid ad regē et stetit corā eo sicut prius.

Qd̄ michol deposuit dauid per fenestram. Capitulum XVIII.

Ursū inito certamine percussit dauid philisteos

plaga magna et inuidit saul. et itez demō exagitabat eū. et dauid psallētē voluit sic p̄us pforare. et fugit dauid i domū suā. Misit aut̄ saul satellites nocte circa domum vt mane egrediētē occiderēt. Qd̄ cum p̄sensisset michol. deposuit eū p̄ fenestraz et aufugit. Mi-

chol aut̄ strauit lectulū suū q̄si egrotātis i q̄ posuit statuā. et pellē capraz ad caput ei⁹. similitudinē capilloz exp̄mens. et sagis supposituit iecur capre spirās. exp̄mēs anxelantes. Lūqz saul dephēdisset se eē illusuz. dixit ad michol: Cur dimisisti inimicū meuz: Que r̄ndit: Timui. dixit enī m̄: Dimitte me. alioq̄n i terficiā te. Dauid at̄ fugiēs venit ad samuelē i ramatha. et idicauit ei oīa q̄ fecerat ei rex. et abierūt ambo i nabaioth q̄ ē collis i ramatha. vbi erat cune⁹ p̄phaz. Qd̄ cum accepisset saul misit lictozes i nabaioth vt raperēt dauid. Qui cū vidisset p̄phas. et samuel stātē sup eos. fact⁹ est i illis spūs dñi et p̄phabāt. Misitqz saul sc̄dos et tertios nūcios q̄ et ipsi p̄phauerūt. et irat⁹ saul abiit p̄ eos. et añqz veniret i nabaioth ingrediens p̄phabāt et q̄si amēs fact⁹ ē. et exiit vester regia tota die et nocte canebat cū ceterū dauid et samuele clā vidē-

tib⁹. Fugit at̄ dauid inde et venit ad ionathan et p̄q̄rebat ei. Lū ionathas: Nō morier. Nihil grā de vlt̄ puū faciet pat̄ me⁹ qd̄ nō indicet m̄. Lū dauid. Scit pat̄ tu⁹ q̄ diliḡ me. et dicet. Ne sciat s̄ ionathas viuit aīa tua. qz vno tm̄ vt ita dicā gradu ego et mors diuidim̄. Gradū vnū dic̄ pariete dom⁹ suz. q̄ i terposito euaserat man⁹ apparitorū. Hebr̄ez⁹ h̄z vno tm̄ passū. et ē senlus. Minimū i teruallū fuit i ter me et mortē. fac̄ ḡ obsecro qd̄ dicā. Cras erūt kalēde. et ego abscondar i agro vsqz ad vespaz tertie diei. Si req̄sierit me rex. qz p̄sedere p̄suenerā i rta eū ad vscēdū dices ei: Rogauit me dauid vt iret i berthleē. qz victimę solēnes sunt ibi oīb⁹ p̄tribulib⁹ ei⁹. forte erat neomenia solēnis aliq̄ per tridū: q̄ si dixerit ē rex. bñ pax erit suo tuo. Sin

at̄ fuerit irat⁹ cōple ta ē i me malicia ei⁹ et ait ionathas: Egrediamur i agrum.

Lūqz egressi essent. iurauit ei ionathas

Hieronym⁹ dic̄ duas res fuisse. c. p̄pucia q̄ p̄us dederat regi. p̄ merob. et cc. que p̄us dedit p̄ michol.

Quid ē ḡ qd̄ sup legit nō vidit samuel saul vsqz i diē mortē suz nisi qz non vidit eū i regio habitu.

Hebr̄ei edūt dauid n̄ comedisse nec apte legit s̄ q̄ comederit diamur i agrum.

Regum primi

quicquid boni vel mali inueniret apud patrem indicaret ei. et iurauerunt sibi mutuo fœdus inter se et semel suum. Addidit etiam ionathas de iurare. id est plurimum iurare. Quod autem interpositum est et requisitum dominus de manu inimicorum dauid. sed de suo addidit scriptor in spiritu. et addidit ionathas. In die quo

operari licet. id est pridie kalendarum ut quidam voluerunt. sed melius est postea filium ionathas. ut de sequenti die intelligat. egredieris et sedebis lateres iuxta lapidem egel. et venies ad te post solennitates iaciam tres sagittas iuxta eum quasi exercens me ad signum. Si dixerit puero qui tollet eas ecce sagitte intra te sunt. pax tibi est. veni ad me. Quod si dixerit. sagitte ultra te sunt vade. dominus sit inter me et te usque in sempiternum. Porro prima die solennitatis apparuit locus dauid vacuus et siluit saul estimans dauid non dum purificatum. Altera die requisitum a rege. excusauit eum ionathas. et iratus saul dixit ad eum. Fili mulieris virum ultro rapietis. scio quia in perfusionem tuam diligis filium ysai. non stabilies eo viuente tu neque regnum tuum. Adduc eum ad me. quia filius mortuus est. et ait ionathas. Quare morietur. et arripuit saul lanceam. ut percuteret eum. et declinauit ionathas ab eo tristatus. nec comedit panem in die illa. et egressus in agrum fecit sicut quod dixerat dauid. Et cum dixisset puero ultra te sunt sagitte. remisit puerum in ciuitatem cum arcu et sagittis. Et surgens dauid de latibulo adorauit tertio deus. scilicet vel ipsum ionathan. Et fleuerunt valde. et ait ionathas. Quicquid iurauimus stent in sempiternum inter nos et semel nostrum. Vade in pace.

De fuga dauid in obe. Ca. XIX.

Fugit dauid

in obe. ad abimelech sacerdotez fratrem achis. Quicquid miraretur quod quasi solus venisset gener regis ait ad dauid. Secretus sumo regem vigeabat me et produxi pueros in illum et illum locum. et ideo prouate veni et cum paucis vel fere cum nullis. Nunc si quid habes ad manum. saltem. v. panes da mihi. Forte ex numero panum. nume-

ris intelligit sociorum. nec est meritum dauid. Non enim animo fallendus dixit Et respondit sacerdos Non habeo panes laicos ad manum. sed tantum panem sanctum. panes scilicet propositionis. Si mundi sunt pueri et maxime a mulieribus maducet. quod dicitur. Necessitas non habet legem. Si tamen imundi sunt pro coitu nec in necessitate dabo eis. Et ait dauid ad eum Continuum nos ab heri et nudius tertius. et fuerunt vasa pueroz sancta. id est corpora in quibus continentur anime vel ipsi pueri. Porro et via huiusmodi polluta est. sed ipsa sanctificabitur hodie in vasis. quod dicitur. Forte in via hac aliquid imundicie contraximus. sed mundicia corporum sufficit ad eas mundandas habere. Sunt vasa pueroz sancta. et dicuntur de vasis ad edendum. quod dicitur. In vasis mundis licet tibi ponere panes mundos. Sequitur. Porro via huiusmodi laica est. id est interrogatio tua laicalis est. quod dicitur.

Cur quod mundicia iterum dicunt ipsum fuisse achiam filium achitob. filij finees filij eleazar.

hodie in vasis. id est in conscientijs nostris. Scimus enim quia necessitas que non habet legem excusat nos et quasi sanctificat. et dedit eis panes propositionis. que sublata fuerant ut ponerentur calidi. Ex hoc perpenditur quod sabbatum erat. Cumque quesisset ab eo dauid si habet arma dedit ei gladium goliath. iosephus dicit lanceam que erat involuta pallio in tabernaculo. Erat enim tunc ibi arca cum aliquo suo tabernaculo. Et considerauit huiusmodi omnia deech ydumeus potentissimus pastor saulis qui erat ad ordum obligatus voto.

De fuga dauid ad achis. Ca. XX

Fugit autem dauid

in die illa ad achis regem geth. Et indicauerunt huic sui regi: quod quasi rex erat in israhel qui latebat apud eum. et de vicino hostem reciperet. si saluum eum seruaret. et timuit dauid. presertim quod miserat saul ad achis ut redderet ei seruum suum fugitiuum. Cumque traheret ad regem simulauit furorem. et impingebat in ostia porte. quasi per clausam portam ingredi volens et quasi furiosus faciunt agebat ut fide regi verget

qui fuit sacerdos
dauid dedit panes
propositionis:

quare dauid sim
bar se ee israhel

passionis ostēderet. 7 ait rex: Nō ingrediet hic arrepticus domū meam. 7 dimisit eum 7 abiit inde dauid. 7 latuit ī spelūca odolla non tñ statim: s̄ prius venit ad naas regem amonitar. vt dicit hieronym⁹ ī sequētib⁹ ī quadā glosa. Et cōuenit ibi ad dauid oīs cognatio ei⁹. S; 7 alij qb⁹ aut odius aut timor saulis erat. vel qui. ere p̄mebāt alieno cōuenierunt ad eū. 7 fuerūt cū eo quasi quadringenti armati. Et p̄fectus est dauid cuz eis ī masphat q̄ est moab. Est enī altera ī iuda. 7 deposuit apud regē moab patrē 7 matrem suā. 7 māserunt apud eū q̄diu dauid fuit in p̄sidio. id ē. in expeditiōe. in qua sibi querebat munitiōes ad manendū.

**De morte abimelech et sacerdotū
Capitulum. XXI.**

e **Monēte gad**

ppheta. vt inde recederet. et iret in terrā iuda. p̄fectus ī terrā iuda venit ī saltū areth. Et audiuit saul q̄ apparuisset dauid 7 cū esset saul ī nemore. qd̄ ē in rama. tenēs bastā. ait ad seruos suos. Nūquid ditabit vos oēs filij iemini fili⁹ ysai. Nō ē ex vob⁹ q̄ doleat vicē meā. 7 ait doech ydumeus. vidi eū in nobe apud abimelech filiū achitob q̄ consuluit p̄ eo dñm. 7 dedit ei cibaria. 7 gladiū golig. 7 irat⁹ rex cōuocauit abimelech. 7 oēs sacerdotes q̄ erat ī nobe. 7 ait ad eum. Cur cōiurasti aduersū me cū filio ysai. Respondisti enī panes 7 gladiū. Qui r̄ndit. Absit hoc a me. Nō fuit rex hmōi in vniuersa domo patris mei. Nescini q̄ a te fugisset. 7 ait rex emissarijs. Irruite ī sacerdotes. Qui noluerunt manus extendere in christos dñi. 7 ait rex ad doech. Irrue in eos. 7 trucidauit ī illa die. lxxxv. viros vestitos ephod lineo. Forte tūc erant induti. vt p̄ habitū regiōis mouerēt animū regis. Aiunt hebrei nō oīs fuisse sacerdotes. nec indui ephod. sed oēs dignos esse. Percussit quoq; saul nobe viculum sacerdotū. 7 mulieres. et viros et iumenta. fm̄ q̄ deus hely sacerdoti p̄phetauerat. plem eius radicitus euellendā. Solus abiatbar sacerdos filius abimelech euasit

et fugit ad dauid. ferens ad ephod secū qd̄ fecit moyses. 7 nūciauit ei interitū patris et suorū. Et ait dauid. Ego sum re⁹ oīuz animarū patris tui. Mane mecum. Qui q̄sierit animā tuā. q̄ret 7 meā. Et nūciatum ē dauid: q̄ philistei oppugnarent ceila. 7 diriperent areas. id ē. annonam de areis. vel q̄ vastarent segetes. Consultuit igit dñm. Quidā 7 p̄cutiam philisteos. Et ait dñs. Uade et p̄cuties eos. 7 saluabis ceila. Cūq; timerēt viri eius ire cum eo. rursus consuluit dominū. 7 accepit responsū ab eo quod 7 prius et abiit dauid. et percussit philisteos plaga magna. et intrauit ceila. Quod cum audisset saul ait. Conclusus est dauid in vrbe. Et congregabat exercitū. vt obsideret dauid et viros eius. Quod cū audisset dauid. consuluit dominū per abiatbar. descendet huc saul. et tradent me viri ceile in manus eius. Et ait dominus. Descendet et tradēt te. q̄si diceret. Hęc est voluntas regis 7 illoz que deū latere nō poterat. Et egressus est dauid et viri eius cum eo q̄si sexcēti. 7 vagabatur incerti. Quod cum accepisset saul dissimulauit exire. Transiit autem dauid in montē solitudinis q̄ph. 7 abiit ionathas ad eū in locum siluę. qui vocabatur nana. et confortauit manus eius ī deo et ait. Tu regnabis in israel. 7 ego ero tibi secūsus. Sed et pater me⁹ scit hoc. Et innouauerūt iusurā dum fcederis inter se coram dño. id est. corā gad p̄pheta 7 abiatbar.

**De zipheis et qd̄ dauid latuit in
spelunca. Capitulum. XXII.**

a **Scēderūt autē**

q̄phxi ad saul in gabaa dicētes. dauid latet apud nos in colle achille. Veni 7 tradem⁹ eū in manus tuas. et benedixit eis saul 7 ait. Cōsiderate curiosius vbi sit pes ei⁹. et renūciate mihi 7 sequar vos. Dauid aut 7 viri eius erāt in deserto maon. Cūq; egressus esset saul ad q̄rendū eum. ascendit dauid ad petram locum scz munitissimuz. vt dicit hieronym⁹. vbi q̄ sibi erāt onerire posuit. et versabat dauid in deserto maon

Regum primi

in monte opaco. Porro viri saul in modis
corone cingebat montem. Cunctis desperaret
dauid se posse euadere. venit nuncius ad saul.
Redi festinus quoniam infuderunt se philistei super ter-
ram. Et desijt saul persequi dauid. pergens in oc-
cursu philistinorum. Ob hoc vocauerunt locum il-
lum petram diuidentem. eo quod ibi sepatus est saul
a dauid. Ascendit ergo dauid inde et habitauit
in locis tutissimis engaddi. Hic est opidum in quo
erat vinea balsami. Assumens autem saul tria
milia electorum insequere dauid. etiam super
abruptissimas petras quas solis ibicibus sunt per-
nigae. Et intravit saul
speluncas ut purgaret
ventrem. Porro
dauid et viri eius in
teriori parte speluncae la-
tebant. Et dixerunt serui dauid. Tradidit eum
dominus in manus tuas. Et percussit dauid oram cla-
mydis saul silenter. Et rediens ad viros percus-
sit cor suum. metonymice. id est. pectus suam in qua conti-
netur cor. vel momordit eum conscientia sua de eo
quod fecerat. Cunctis murmurarent socii eius ad-
uersus eum timens ne irruerent in saul ait. Quia
dominus. quia nisi dominus percussit eum aut in obitu
aut in proelio. apostrophe. est. quod. de cetero non
parca ei. Propitius mihi sit dominus. id est. hac mise-
ricordiam facit mecum. ut non mittam manum meam
in christum domini. Et confregit viros suos his
sermonibus. Porro saul egressus ibat cepto
itinere. Et egressus dauid post eum clamauit
Domine mi rex. Cunctis respexisset saul adorauit
dauid in terram. et ait. Quare audis domine mi
rex verba hominum loquentium aduersum me mala
dicentium. dauid respondit malum aduersum te. Co-
gnosce oram clamydis tuam in manu mea: quam
cum perciderem pepercit tibi oculum meum. Quem per-
sequeris. Canem mortuum et culicem viuum. His
auditis fleuit saul et ait. Iustior es me. red-
dat tibi dominus. Scio quod regnaturus sis. Iura
mibi in domino ne deleas seminem post me. Et
iuravit dauid sauli. Abijt ergo saul in domum
suam. dauid autem ascendit ad tutiora loca in
angustias maspha.

De morte samuelis et nadabab.

Capitulum. XXIII.

De tempore mor-

tuus est samuel et fleuit enim vniuersus
israhel. singuli tamquam proprium filium lugentes et sepelie-
runt eum in ramatha. Certus est itaque quod ab hoc lo-
co usque ad finem secundi libri non scripsit samuel
Cur ergo nomine eius preterit huius duo libri. Quia
reliqua scripsit vniuersus prophetarum de discipulis eius cuius
opis ascribit magistro. Quidam tamen dicunt na-
than scripsisse sequentia. quodam dauid. Dauid
autem descendit in desertum phara. Phara opidum
est in arabia. Erat autem vir in ciuitate aman in
solitudine maon. et possessio eius erat in carme-
lo. Mons est in sorte india. Alter carmelus est
in confinio palestine et phenicis. vel helias oc-
cidit prophetas baal. et hoc erat de genere caleph
In paralipomenon sic legitur. Caleph genuit
orcham. alij habent archan. orcham genuit iecem.
Hic est ut iudaei putant nabal. Cum ergo audisset da-
uid quod ascendisset nabal ad tradendos greges
misit ad eum. iuuenes ut mitteret ei aliquas
benedictionem in die bona. Exultabant enim et epu-
labant iudaei in tonsione ouium. ob memoriam pa-
trium suorum qui fuerant pastores ouium. Erat na-
bal nuncius dauid. Non mittam. Quis est filius
ysai. Hodie increuerunt serui fugitini. Nescio
eos. Cunctis audisset dauid quod improperauerat
ei nabal. accinctus est gladio cum quadringentis vi-
ris. et ait. Hec faciat dominus inimicis meis. et
hoc addat si relinquo de omnibus quae ad eum perti-
nent. usque ad mingentes ad parietem. id est. saltum ca-
nem vel infirmum. Porro abigail uxor nabal
formosa et prudens hoc ignorabat. Et indica-
uit ei custos ouium quanta praesidia tulisset ei
dauid in deserto. Festinauit igitur abigail et tu-
lit in occursum dauid panes et vinum et arietes
coctos sata polentes. et ligaturas vuae passae. et
massas cariacarum. et adorans dauid ait. In-
me sit domine mihi benignitas. id est. dona mihi hanc
iniquitatem viri. Vel ita. Si putas esse iniquitatem
nisi deleas eum quia iurasti mihi imputet. Por-
ro fecit vir meus secundum nomen suum. Nabal enim
stultus interpretatur. Constituit te dominus ducem super
israhel. non debes fundere sanguinem innoxium.
Nihil enim tibi nocuit. sed sua tibi non dedit. et
erit anima tua custodita quasi in fasciculo vitium

quodam dauid in
deleat domum eius
familiam Nabal eius

Historia

Hebre⁹ h³ i vinculo vite: q^d ides est. i. in collegio sanctor⁹. Alia l^{ra} h³ in fasciculo vitium. q. d. Sic custodiet d^{ns} a^{ia}z tuam ad multiplicad^u. sicut fascicul⁹ vitium custodit^r in aq^a ad traspl^{at}ad^u. Et rndit dauid: Benedict⁹ d^{ns} qⁱ misit te hodie i occursum meuz. Uade i pace. Audini voc^e tuaz. iniuri^a scz remitt^o. z honoravi faci^e tuam. xenia de manu tua recipi^o. Cum g^o indicasset abigail o^{ia} h³ viro suo emortu⁹ est cor ei⁹ p^o timore. timuit eni ne forte dauid nollet deijera re. z mortu⁹ est post decem dies. Quo audito dauid ait: Bndict⁹ d^e qⁱ custodiuit man⁹ meas a sanguine. z reddidit malici^a nabal in caput ei⁹. Et vocauit abigail. z duxit e^a in vxoz^e. Accepit q³ dauid terti^{az} vxozem achinoem de israel.

De fuga dauid ad achis.

Capitulum. XXIII

i Teru nuciaue

r^{nt} aphei ad saul: Ecce abscondit⁹ est dauid i colle achille. Et abiit saul post e^u cu^m trib⁹ milib⁹ electoz. Et descendit dauid nocte ad castra saulis duc^es sec^u abysai filiu^m sarnic⁹ sororis sue. Hui⁹ fuer^ut tres filie ioab z abysai z asabel nepotes dauid. C^uq³ clam itraissent tentori^u regis cu^mctis dormie^{nt}ib⁹ dixit abisai: Perfodi^a saul lacea i terra. Et p^hibuit dauid dicens: Quis extendet man^u su^a i ch^{ri}st^um dⁿⁱ. z erit innocens: Sz tolle hasta^m qⁱ est ad caput ei⁹ fixa i terra z vas aque. z eam⁹. Et egressi s^ut nullo euigilante. q^z sopoz dⁿⁱ irruerat sup^{er} eos. C^uq³ trasissent torrent^e. z stetit⁹ i vertice montis. vnde possent audiri. exclamauit dauid ad abner et ad o^{em} ppl^m. Filij mortis vos estis. q^z noⁿ custodistis d^{nm} v^{est}ru^m ch^{ri}stum dⁿⁱ. Ingressus est q³ sp^{ia}. vt iterficeret regem. Videte vbi hasta regis sit z cip^hns aq^a. Et agnosc^es saul negligentia^m suoz z beneficiu^m dauid exclamauit. Num vox tua est hec fili mi dauid: Qui rndit: Cur p^{se}q^{it} d^{ns} hu^u suu^m: Quid feci: Si d^{ns} incitat te aduersu^m me. odoret sacrificiu^m. i. placari e^u oportet sacrificio z p^{ce}. vt ost^{ed}at nob⁹ sup^{er} h³ q^d velit.

Uel ita. Tu ipse occidas me. z erit q^{si} sacrificiu^m deo in odore suauitatis. Quid^a ita leg^ut. Odoret sacrificiu^m si d^{ns} incitat te aduersu^m me. i. sacrificantes. p^{rem}us iudicio dei si d^{ns} h³ facit. Si aut^{em} filij ho^{iu}z incitat te. maledicti s^ut qⁱ cog^ut me trasire ad idola. trasne serui^a deo isrl. Et ait saul ad dauid: Peccaui. Reuerte fili mi. Noⁿ vltra male faci^a tibi. Et rndit dauid: Iudicet d^{ns} iter nos. Ecce hasta regis. veniat qⁱ tollat eam. Cui saul: Benedict⁹ tu fili mi. Equid^e faci^es facies. z pot^es poteris. z saul reuersus est i locu^m suu^m. Et dixit dauid i corde suo. Aliq^u incidam i vna die in man⁹ saul. meli⁹ est vt saluer iter philisteos. Abijt g^o dauid z sexceti viri cu^m eo ad achis filiu^m maoth reg^e geth. Iste fuit fili⁹ supradicti achis cui⁹ mater dicebat^r maoth. Et er^{at} cu^m dauid du⁹ ei⁹ vxores achinoe et abigail. Et dixit dauid ad achis. Nolo onerosus e^{ss}e regi. det mihi rex locu^m in q^o habit^e. Et dedit ei achis syceleg. qⁱ exinde facta est reg^u iuda. Et habitauit dauid i ea. iij. mesib⁹. z. xx. dieb⁹. z agebat dauid p^{das} de viculis philistinoz circ^ust^{at}ibus qⁱ noⁿ er^{at} sub ptate achis. Viru^m z mulier^e noⁿ adducebat captiu⁹. ne forte loquerent^r aduersus euz. C^uq³ q^{er}eret achis q³ p^{er}cu^{ss}isset aiebat se depopulatos esse habitantes ad austru^m inde z in capestribus.

De suscitatione samuelis.

Capitulum. XXV.

f Actu e eo tempo

re c^ogregati s^ut ad p^{liu} p^o isrl phi^listei. Et ait achis ad dauid: Mec^u egredi^{er}is in castra. tu z viri tui. Ego custodez te pono capitis mei p^o cu^mctis. C^ogregauit eti^a saul vni^usum isrl. z venit i gelboe. Samuel aut^{em} mortu⁹ erat. Hoc ideo repetit^r h³ vt angustia saulis ost^{ed}at. in q^o plurimu^m e^{ss}t ei ne cessari⁹ samuel. Uel vt ost^{ed}at samuel receter mortu⁹ qui i p^{ri}mo erat suscitandus. Tradit eni nemine posse suscitari arte ph^{it}onica nisi receter mortu⁹. z adhuc itegris vitalib⁹. Timuit itaq³ saul. z c^osuluit d^{nm}. Qui non rndit ei. neq³ per somnia neq³ per

Regum primi

phetas id ē p̄ discipulos samuelis neq̄
p̄ sacerdotes. **H**ebz̄ h̄z̄ neq̄ p̄ doctrinas
ep̄hod scilz̄ in q̄ erat doctrina 7 veritas. Et
ait saul h̄uis suis: **Q**uerite mihi mulierem
habētē phitonē. Ipse enī occiderat magos
7 ariolos 7 phitonicos. **U**nā tradidit bie-
ronym⁹ reseruatā qz̄ mater erat abner q̄ la-
tens habitabat ī endor; q̄ ciuitas est iuxta
fontē endor. **P**hitonē q̄dā tradūt esse artē
suscitādi mortuos quam phiti⁹ adinuenit
q. d. **Q**uerite mihi mulierē peritā artis illi⁹
Qd cōgruit hebz̄go in q̄ legit mulierē bala-
doph. **B**alad enī interpretat̄ dñā oph est no-
men artis illi⁹. **M**utauit itaqz̄ saul habitū
suū 7 venit ad mulierē nocte cum duobz̄ vi-
ris. 7 ait: **S**uscita m̄ quē dixero tibi. **Q**ue-
r̄ndit. **N**osti quāta fecerit saul magi: **Q**ua-
re ḡ insidiar̄ aīe meę. **Q**uidā tradūt saulē
ob h̄ eos teleuisse qz̄ p̄conabant̄ dauid fu-
turū regē. **J**urauit aut̄ ei saul q̄ p̄pter hanc
rē nihil mali pateret̄. 7 dixit vt suscitaret sa-
muelē. **V**ides aut̄ mulier virū sanctū. **P**tur-
bata est et ait: **Q**uare imposuisti mihi: **T**u
enī es saul. **H**oc enī ei samuel indicauerat
vt ait ioseph⁹. **Q**uidā fabulāt̄ mortuū ma-
gice suscitātū a pedibz̄ p̄mo moueri 7 surge-
re: nisi qñ sciscitāte rege sciscitāt̄. tūc enī a ca-
pite surgit. **A**lij dicūt p̄phetā nō posse susci-
tari nisi rege sciscitante. **T**unc indicauit ei
saul se saulē esse. et ait: **N**oli timere. **Q**uid
vidisti: **Q**ui r̄ndit: **V**irū senē 7 gloriosum
7 amictum pallio sacerdotali. **E**t intelligens
saul q̄ samuel eēt adorauit euz̄. 7 ait aīa sa-
muelis vt dicit iosephus. **Q**uare inq̄etasti
me: **Q**ui saul: **C**oartornimis **P**hilistei pu-
gnant aduersum me 7 dñs non r̄ndit mihi.
Obscuro dic mihi quid facias. **Q**ui r̄ndit:
q̄d interrogas me. cū dñs recesserit a te. **F**a-
ciet tibi dñs sicut locut⁹ ē. **T**ollet regnū de
manu tua. 7 dabit illud dauid. **E**ras autē
tu 7 filij tui mecū eritis. id ē. ī numero mor-
tuoz̄. sicut ego sū vel in inferno. **D**e hac su-
scitatioe d̄z̄ a quibusdā q̄ spūs malign⁹ ap-
paruit in specie samuelis vel fantastice ima-
go eius ibi apparuit q̄ dicta ē samuel. **T**ra-
dūt quidam q̄ deo p̄mittēte aīa ipsius tm̄

consimili corpore induta apparuit ibi. **A**lij
vero q̄ corp⁹ tm̄ suscitātū est cū spiritu viui-
fico aīa ī loco suo manēte 7 quiescēte. **H**oc
audiens saul p̄stratus est in terrā p̄ timore
nec comederat panē in die illa. 7 coegit euz̄
mulier 7 h̄ui eius vt comederet. **L**ūqz̄ come-
disset redijt ad castra p̄ noctes. **R**oluit enī
sciri q̄ cōsulisset phitonissaz̄.

Qd dauid vicit amalech.

Capitulum XXVI.

Congregati sūt

ergo philistei ī attech. 7 isrl' castra
metatus est sup fontē qui erat ī isrl'. **S**atra-
pe vero philistinoz̄ vidētes dauid et suos
esse cū achis. dixerūt: **R**euertant̄ hebz̄ei isti
ī locū suuz̄. ne forte cū ceperim⁹ p̄liari fiant
nobis aduerarij. 7 ī capitibz̄ n̄ris mereant̄
sibi reddi gr̄am dñi sui. **T**unc ait achis ad
dauid inuit⁹ 7 dolēs. **B**onus es ī cōspectu
meo. s̄ satrapis nō places. **S**urgite de no-
cte. 7 abite diluculo. **A**bijt ḡ dauid cū suis
ī syceleg die tertia. **A**malechitz̄ vero iterim
impetū fecerūt in syceleg. **E**t succēderūt eaz̄.
7 captiuas duxerant mulieres 7 puulos et
vniuersam p̄dam. **P**lāxit ḡ dauid 7 plūs
qui erat cum eo donec deficerēt ī eis lachry-
mę. et volebāt eū sui lapidare. **C**ōfortatus
aut̄ dauid ī dño. cōsuluit dñm p̄ abiat̄har
dicens: **P**ersequar latrūculos hos 7 cōpre-
hendā. **Q**ui r̄ndit: **P**ersequere. 7 cōprehen-
des 7 reduces p̄dam. **A**bijt ergo dauid et
sexcēti cum eo. 7 venerūt ad torrentē bēthor.
alias besor. 7 ibi ducēti lassī substiterunt ad
sarcinas ex mādato dauid. **L**ūqz̄ alij trāsī-
sent inuenerūt puerū egyptiū fame deficiē-
tem quē reliquerat dñs su⁹ vir amalechita
cū egrotare eū vidisset. **E**t dederūt ei cibuz̄
7 reuersus ē spūs ei⁹. **E**t ait ad eum dauid:
Potes me ducere ad cuncū istuz̄. **Q**ui ait:
Si iuraueris mihi q̄ nō occidas me nec tra-
das me ī man⁹ dñi mei ducā. **E**t intravit ei
dauid. 7 eo ducēte inuenerūt hostes epulā-
tes. 7 q̄si diē festū celebrātes. **E**t percussit eos
dauid a vespere vsqz̄ ad vesp̄rā alteri⁹ diei
et soli q̄dringenti adolescentes euaserūt in

Historia

camelis. Eruit ergo dauid oia q̄ tulerant amalechite ab hōie vsq̄ ad p̄c̄. Dicit̄ q̄ in hac victoria p̄buerūt illi auxiliū nouem p̄ncipes militū de manasse. q̄ p̄fugerant ad eū dū rediret ī sycleg. Prius enī venerant ad eū tm̄ de iuda ⁊ beniamin. Porro cū redissent ad ducētos viros q̄ lassī subsisterāt salutauit eos dauid pacifice. Et indignati sūt q̄dā qui cū eo ierāt dicētes: Sufficiat cuiq̄ vxor sua et filij de p̄da nihil dabim⁹ eis: Et ait dauid: Nō audiet vos q̄sq̄ frēs mei in sermone h̄. Equa p̄s erit descendētis ad p̄liū. ⁊ manēt̄ ad sarcinas. Hieronym⁹ ait: Nō ait q̄ lassī māserunt. q̄ lassīs nil debet dari de p̄de p̄cio. Et factū ē h̄ ex die illo ⁊ deinceps q̄si lex in isrl̄ vsq̄ ad diem hanc. Venit ḡ dauid in sycleg. ⁊ misit dona d̄ p̄da senioribus iuda p̄ximis suis ⁊ reliq̄s cū quib⁹ cōmorat⁹ fuerat ipse ⁊ viri eius.

De morte saul et filiorū eius.

Capitulum. XXVII.

Porro philistei

pugnabāt aduersus isrl̄. Saul autem sciēs ⁊ prudēs festinabat ad mortē. et viriliter dimicabat. Soli quippe magnanimēs rerū terribiliū sūt p̄teptores. Hęc magnanimitas maxime p̄uenit regib⁹ q̄s pro cumulo p̄ncipat⁹ nō solū malos nō licz esse circa subditos. s̄ nec mediocriter bonos eē. Fugierūt autē filij isrl̄ a facie philistinorū et ceciderūt in mōte gelboe. et percussī sūt tres filij saul ionathas. aminadab. melchisue. Hysboseth autē domi erat. Lunq̄ grauit̄ vulnerat⁹ eēt saul. dixit ad armigerū suū. Percute me gladio tuo ne forte in circūcisi isti illudāt mibi viuētī. et post̄ īterficiāt me. Et noluit armiger. Et irruit saul sup gladiū suū. Adeo enī defecerat q̄ nō poterat se trās nerberare. Quē vidēs armiger su⁹ irruit ip̄e sup gladiū suū. Hic fuit doech ydume⁹ vt autumāt hebrei. qui timuit esse supstes sauli. p̄pter dauid. ⁊ mortui sunt oēs domestici saul q̄ erāt cum eo. Vidētes autē filij isrl̄ qui trans vallē iordanis erāt. stragē suorū egressi de ciuitatib⁹ suis fugierūt. Altera die veniē

tes philistei vt spoliaret̄ interfectos. expoliauerunt saul armis suis ⁊ filios suos ⁊ p̄cisa capita eorū cū armis miserūt ī terrā suā per circūitū. vt annūciaret̄ h̄ in tēplo idolorū et in pplis. Et posuerūt arma ei⁹ ī tēplo astaroth. caput vero ī tēplo dagon. vt ī paralipomenō legit̄. Corp⁹ vero ei⁹ ⁊ filiorū suspēderūt ī muro bethsan. q̄si in oculis isrl̄. Est enī ciuitas philistijm in terminis isrl̄. Viri autē de iabes galaad ad q̄s liberauerat saul ab amonit̄ ambulauerūt tota nocte. ⁊ tulerūt cadauera de muro bethsan. ⁊ cōbuserūt ea igni. ⁊ sepelierūt ossa in nemore iabes. Et plāxerūt eū ieiunātes. viij. dieb⁹. Nota q̄ in paralipomenō legit̄. Mortu⁹ est saul p̄pter iniquitates suas. ⁊ addit̄. q̄si ī cumulū peccati s̄ insup p̄suluit p̄bitonissaz p̄pter q̄d interfecit eū dñs. Hui⁹ peccati magnitudinē multī nō attēdunt. Et regnauit saul viuēte samuele. xvij. annis. ⁊ eo mortuo duob⁹ ānis. Hos ānos sacra tm̄ sc̄ptura nō annotauit. A samuele p̄prie īcipiūt t̄pa noiatorū p̄phetarū. sicut a saule t̄mpa regū israhel.

Incidentia.

In dieb⁹ istis apud latinos q̄rt⁹ regnauit silui⁹ enneas filius postumi. Alia tm̄ historia q̄rtū ponit siluiū latinū vterinū frēs postumi ⁊ q̄ntū siluiū eneā. His t̄pib⁹ hōmez fuisse q̄dā dicūt. de q̄ magna dissonātia est apud veteres. Crates ponit eū añ descēsū ī peloponensiū vrbem eraclidarū. Crisodenes cētesimo anno a captiuitate troiē. Aristarchus ⁊ philoctoz⁹ t̄p̄e migratiōis yconice. Appollo dorus atheniensis. cc. xl. anno euersionis ylij. Alij modico t̄p̄e añq̄ olympiades inciperent.

Sequūtur tituli capitulorū in historia Regum secundī.

E planctu dauid

uid sup saul ⁊ ionathan. caplm. i.
De p̄ma vnctiōe dauid ī regē. ca. ij.
De regno hysboseth. ca. iij.
De filijs dauid. ca. iij.
De interfectione abner. ca. v.
De morte hysboseth ⁊ sc̄da vnctiōe dauid

Regum secundi

super omnē israel.	ca. vi
De dauid expugnauit hierusalē 7 muniuit capitulū. vij.	
De dauid vicit philisteos.	ca. viij
De reductione arce in hierlm.	ca. ix.
De victorijs dauid 7 officialib; ei?	ca. x.
De miphiboseth et q; amon dehonestauit nūcios dauid.	ca. xj.
De morte vię 7 pgnitētia dauid.	ca. xij.
De thamar quā amon oppressit.	ca. xij.
De morte amō et fuga absalon et reditu ad dauid.	ca. xiiij.
Quō absalon psecutus ē dauid.	ca. xv.
De psilio chusi 7 morte achitophel.	ca. xvj.
De morte absalon.	ca. xvij.
De reditu dauid in hierlm.	ca. xvij.
De morte amase 7 syba.	ca. xix.
De septē viris suspensis in vltionē gabonitarum.	ca. xx.
De quattuor p̄lijs dauid.	ca. xxj.
Rathalogus fortū dauid.	ca. xxij.
De numero populi 7 altari erecto a dauid capitulū. xxij.	

De plāctu dauid super saul et ionathan. Capitulū. i. scđi regum.

Actū ē post

F mortē saulis adolescēs fugiens de p̄lio venit ad dauid in syceleg et adorauit. Lūq; indicasset ei p̄lm

victū 7 saul cū filijs suis mortuū ait dauid. **U**n̄ scis q; mortu? ē saul. 7 ionathas filius ei? Qui r̄ndit: **U**idi saul incubētē sup hastam suā. 7 hostes appropriabāt ei. Lūq; q̄sisset q̄snam essem. et dixissem amalechites sū. ait: **I**nterfice me. qz p̄selit? es. ne occidāt me incircūcisi. Et occidi eū. qz viuere nō poterat. 7 tuli dyadema qđ erat. i. qđ eē solebat ī capite ei? 7 armillā de brachio eius. 7 attuli ad te dñm meū. **A**iūt hēbrei hūc fuisse filiū doech ydumei. cui pater su? p̄us q̄s irrueret super gladiū suū tradidit insignia regl. q̄ custodi-

ebat vt ferēs ea ad dauid. redderet euz sibi placabilē. **N**ec obuiat pater ydume? 7 fili? amalechites d; cū amalechite sint ydumei Amalech enī fuit filius elipham filij esau 7 edom. **D**auid ḡ 7 oēs q; cū eo erāt sciderūt vestimēta sua. plāgētes 7 ieiunātes vsq; ad vesperaz s̄m legē. **E**t ait dauid ad nunciū. **Q**uare nō timuisti mittere manū tuā ī chri stū dñi. **D**s tuū locutū ē p̄ te. **E**t iubēte dauid vn? de pueris ei? occidit eum. **E**t p̄cepit dauid vt p̄res docerēt filios suos carmē arcū. i. artē sagittādi eo q; audierit p̄lm a sagittarijs īterfectū. sicut sc̄ptū ē in libro iustorum. **H**ic liber nō habet sicut nec plurimi q; fit mētio ī veteri testamēto q; sc̄bnstos credimus a babilonijs. **F**uerūt q; dicerēt hunc librū dici librū iustoz; eo q; de iustis agit. i. d samuele et dauid. **A**lij dicūt p̄thateu cū librū iustoz; vbi conici p̄t artē sagittādi vtilē esse. qz dicit iacob se tulisse agrū de manu amorrei ī gladio 7 arcu. **Q**uidā legūt iustorū neutraliter. 7 dicūt librū iustoz; qz agit de his q; iusta sūt q̄si librum iudicioz; vt sit sensus. **S**ic p̄cepit dauid artē illā suandā sic suat qđ sc̄ptū ē in libro iustoz;. **T**ūc plāxit dauid carmē lugubze super saul 7 ionathan 7 credit metricē cōposituz; fuisse. **E**t est p̄tinentia hui? carminis tripartita. **P**rimo agit de loco vbi facta ē strages. 7 imp̄cat ei. **S**cđo cōmendat saul 7 ionathan. **T**ertio specialiter cōmendat ionathā ostēdēs q̄ntū dilexerit eum. **N**ec obest si aliqñ pluraliter. aliqñ singulariter de eodē mōte loq̄tur. **E**st enī vn? mons plures colles habēs. **U**bi legit. **M**ōtes gelboe necros nec pluuia veniant sup vos. **Q**uidā dicūt sup te. sic legentes l̄raz. **M**ōtes gelboe. subaudi. vę vobis. postea inferūt. necros nec pluuia veniāt super te. mōtes hi vt dicūt p̄us vberrimi fuerāt. 7 imp̄cat eis nō ariditatē s̄ sterilitatem: q̄si aridi essent. **U**n̄ subdit. **N**ec sint sup vos agri p̄mitiaz. i. fructuū optimoz; sicut p̄us. **A**lij dicūt p̄phetiā esse q; impleta ē ī diebus heliq; qñ nō pluit sup terrā annis trib? 7 mēlib?. vj. **A**lij dicūt in cacumie montis.

Historia

nec an nec post pluisse. s. p. maledictioez con-
firmatū. Plāxiqz dauid saulē eo q. virilit̄
interfect⁹ esset. l. vinctus eēt oleo. Et subdit
causam necis hui⁹ a sanguine interfectozū et
adipe fortiū. i. p. sanguine sacerdotū q. s. oc-
dit in nobe. Hebrē⁹ tñ inchoat versū ita. A
sanguine interfectoz ab adipe fortiuz. Sa-
gittē ionathē zc.

De prima vinctioe dauid in regez.
Capitulū. II.

Est hec ex re^{pon-}
p^{so do} mini ascēdit dauid ī ebron. z habi-
tauit ibi cū duabz vxozibz suis ī domo sua.
viriqz ei⁹ māserūt in opidis ebron. Et vnxe-
rūt eū viri iuda ī regē sup tribū iuda. Hic
inchoat q̄rta etas nō p. initio regni iudeo-
rū vt q̄dā volūt. qz tūc inchoasset a saule. s.
p. inouatiōe. p. missiōis q̄ patribz olim da-
ta erat de regno christiano qd figuratū ē in
dauid iurāte dño dauid veritatē de fructu
v̄tris ei⁹ sessuro sup sedē suā. Nūciatūqz ē
dauid q. iabite sepelissent saul. z nunciauit
eis dicens: Bñdicti vos a dño qui fecistis
mīaz hanc cū dño v̄zo. retribuet vob dñs.
S. z ego retribuā. Nec timeat q̄ si nō ha-
bētes regē. qz vnxit me dom⁹ iuda regē sibi.
De regno hysboseth. Capi. III.

Abner autē prin-
ceps exercit⁹ saul tulit hysboseth:
z circūduxit eū p. castra. i. vbi cūqz dispersus
erat exercit⁹. z creauit eū regē sup reliqz tri-
bus. Al. p. castra itellige manaim locū mu-
nitissimū: vbi inunxit eū ī regē. Erat at hys-
boseth tūc. xl. ānoz z duobz ānis regnavit
sup isrl. Dauid vero. vij. ānis. z. vij. mētibz
reguit ī ebron sup domū iuda. Eo tpe ortū ē
itēstinū bellū int̄ hebrēos. Porro egressus
ē abner z pueri ei⁹ d. castris ī gabaō. Joab
aut̄ z pueri dauid occurrerūt eis ad piscinā
gabaō. z puenit int̄ eos q. xij. tñ ex vtraqz
pte pugnarēt ī medio exercituū z apprehēso
vnus q. scz capite cōparis sui defixit gladiū
ī lat⁹ p. trarij z ceciderūt simul. Ob h. dicit⁹ ē
loc⁹ ille ager robustoz. Joseph⁹ tñ videt vel

le q. pueri dauid sup stites occiderūt cōpa-
res suos. Ortū ē aut̄ bellū int̄ reliqz z fugit
abner cū suis. Erāt at̄ ibi cū ioab duo frēs
ei⁹. qz asabel velocissim⁹ q̄ si vn⁹ de capreis
p. seq̄bat̄ abner cū suis instātissime. Cui ab-
ner: Noli me seq̄ ne cōpellar p. fodere te z nō
potero leuare faciē meaz ab ioab. Ille vero
noluit declinare. z pcussit eū abner ī ingui-
ne auersa hasta. i. cū ligno posteriori. nō cū
mucrone haste vel versa ad eū hasta. Per-
sequētibz aut̄ ioab z abisai fugientes abner
sol occubuit. z venerūt ad collē aqueduct⁹.
In cui⁹ sūmitate p. gregati sūt ad abner filij
beniamin ī cuneū vnū. z ait abner ad ioab:
Nūq̄d vis deseuire vsqz ad delectioez fratiz
tuoz: An ignoras q. nō gratis morit̄ iugur-
lo q. puocat hostē: Lessauit g. ioab z oīs ex-
ercit⁹ p. sequi eos. Porro abner cū suis no-
cte illa trāsies iordanē venit ad hysboseth ī
manaim. Joab vero z viri ei⁹ tulerūt asabel
z sepelierūt eū ī sepulcro p̄is sui ī bethleem
z redierūt ad dauid in ebron.

De filiis dauid. Capitulū. IIII.

Acta ē ergo lō-
ga p. certatio inter hos reges. z da-
uid crescēte alter decrescebat. Naticz sūt fi-
lij dauid ī ebron p. mogenit⁹ amon de achi-
noem. Scd⁹ s. celiab. vel celaph de abigail.
Terti⁹ absalō de vxore gētili. i. maacha scz
filia ptholomei regis iessur. Quart⁹ adoni-
as fili⁹ agith. Quint⁹ saphacias fili⁹ abiga-
il. Sext⁹ ietrā quē ioseph⁹ vocat nathan de
egla vxore sua quā
hebrēi aiūt fuisse mi- **Qd** ietrā not⁹ sit da-
chol q̄ sola d. vxor **uid** ī hebrō nō videt
ei⁹. qz ī adolescētia **verū** audi causam et
sua p. maz sortitus ē **solutionem.**
vxore. **Qd** nō videt
posse stare. cū ī sequētibz legatur michol in
hierlm subsannasse dauid. z d. q. non ē na-
tus ei fili⁹ de dauid vsqz ī diē mort̄ suz. qz
in ipso partu occubuit. Sed potuit fieri vt
vicina patruī de hierlm descēderet ī ebron.
vt ibi pareret tāqz ī p. mitiuo loco regni.
De interfectioe abner. Capi. V

Regum secundi

De tēpore factū

ē q̄ abner iraret ad p̄cubinā saulis resp̄bā pulchrā nimis. Ob h̄ obiurgat⁹ ē aduersus euz hysbofeth p̄ opprobrio domus suę timēs ne forte concubina vsurparet sibi regnū. Et irat⁹ abner ait ad eū: Nū q̄d canis caput ego sū hodie adūsus iudas p̄p̄t te. q̄. d. p̄p̄t te iudas h̄ me q̄si caput canis mortui. Vel ita p̄p̄t te fact⁹ sū caput canū. i. p̄nceps irrationabilit̄ latratiū p̄ xpm̄ dñi. Et misit abner ad dauid nūcios dicentes: Qui est tra. q̄. d. Rōne tra ē ī māu mea. Fac me cū amicitias ⁊ reducā ad te vniūsus isrl̄. Qui ait: Optime. Faciā tecū amicitias s̄ nō videbis me añq̄s reduxer̄ michol. S̄ ⁊ ad hysbofeth mādauit dauid. vt remitteret ei vxorē suā michol. Tulerūt ḡ eā a viro suo falthiel. q̄ sequebat⁹ eā plorās vsq̄ baurim. Nō enī cognouerat eā eo q̄ illa diligēs dauid sp̄ tristis erat. Et locutus ē abner ad seniores isrl̄. et maxie ad beniamin. vt transferret ad dauid quē elegerat dñs. Et ascēdit abner in ebzon ad dauid. ⁊ suscept⁹ ē ab eo magnifice. ⁊ ait: Surgaz vt cōgregē ad te oēs isrl̄. Cūq̄ abijisset ī pace. ecce ioab ⁊ pueri dauid redierūt celsis latronib⁹ cū p̄da magna nimis. ⁊ dictū ē ioab de aduētū abner. ⁊ de pace cū rege. Qui cū tēptasset mutare animū regl̄ dicēs: Iurauit abner vt deciperet te. Et cū nō acq̄uisset rex. misit nūcios post abner q̄si rege reuocāte eū. ⁊ reduxit eū. ⁊ occurrēs redeūti seorsū adduxit eū q̄si secreti⁹ locutus⁹. ⁊ percussit eū ī inguine et mortu⁹ ē q̄si ī vltionē fr̄is sui. S̄ ven⁹ ē. q̄ timebat ne fieret sc̄ds a rege. Qd̄ cū audisset dauid ait: Mūdus sū ego ⁊ regnū meū a sāguine abner ⁊ veniat sup̄ caput ioab. Nō deficiat de domo ioab semine fluēs ⁊ leprosus ⁊ tenēs fusū. i. effeminatus. ⁊ cadēs gla-

dio. ⁊ indigēs pane. Sc̄dm̄ h̄ nō videt ei imp̄cari semis fluxū ⁊ leprā ⁊ eiurationē et stragē ī bello. ⁊ medicitatē. Quidā legūt p̄ vno leprosus ⁊ tenēs fusū. i. breue ventila- b̄n̄ ad depellēdas muscas. qd̄ fit de folijs palmarū. ⁊ inuoluit⁹ int̄ digitos instar fusi. Sc̄dit ḡ dauid vestimēta sua ⁊ fletit super abner ⁊ oīs ppl̄s q̄ erat cū eo. ⁊ indixit oīb⁹ ieiuniū vsq̄ ad vesp̄rā. ⁊ ait: Nescit̄ quō p̄nceps maxim⁹ hodie cecidit ī isrl̄. Ego aut̄ sū dedicat⁹ rex. q̄. d. cū sim non⁹ rex. maxime indigebā auxilio istī. Porro filij saruie mihi duri sunt.

De morte hysbofeth et sc̄da vincti one dauid super omnem israel.

Capitulum. VI.

Unq̄ audisset

hysbofeth d̄ morte abner dissolute sūt man⁹ ei⁹ ⁊ oīs isrl̄ pturbatus ē. Duo aut̄ viri p̄ncipes latronū erāt cū hysbofeth baana ⁊ rechab d̄ filijs beniamin. Qui irati recesserāt ad hysbofeth ⁊ venerāt ad miphibofeth filiū ionathę vt facerēt eū regē. Qui noluit imo pdidit eoz p̄siliū. Quidā vero tradunt q̄ hysbofeth offensus erat eis. eo q̄ dicebāt ei miphibofeth debere regē. eē cū filius eēt p̄mogeniti saulis. Erat iste miphibofeth claud⁹ vtroq̄ pede. Quinquennis enī erat qñ nūciatū est ei de morte saulis ⁊ ionathę. ⁊ tollēte eū nutrice vt fugeret cecidit et p̄fract⁹ ē. Porro baana ⁊ rechab īgressi sūt domū hysbofeth ferētes spicas tritici q̄si p̄mitias regi. Hostiaria aut̄ dom⁹ obdormierat. Et inueniētes hysbofeth dormiētē in meridie. interfecerūt eū. ⁊ attulerūt caput ei⁹ ad dauid ī ebzon dicētes: Ecce caput viri qui q̄rebat aīaz tuā. existimātes se munera accepturosa dauid. Et ait dauid ad eos. Interfecistis virū īnoxū. sanguinē dñi vestri fudistis. ⁊ iō auferā vos de tra. Et p̄cis manib⁹ ⁊ pedib⁹ eoz suspēderunt eos sup̄ piscinā vel spinā ī ebzon. caput h̄o hysbofeth se pelierūt ī sepulcro abner. ⁊ venerunt seniores de isrl̄ ad dauid. ⁊ percussit cū eis sc̄dus ⁊ vn̄xerūt eū in regē sup̄ oēs isrl̄. Primo igit